

47. møde

Fredag den 26. januar 2007 kl. 10.00

Dagsorden

1) Forespørgsel nr. F 20:

Forespørgsel til undervisningsministeren og videnskabsministeren [om personalet inden for sundhedssektoren].

Af Bjarne Laustsen (S) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 9/11 2006. Fremme af forespørgslen vedtaget 14/11 2006).

2) Første behandling af lovforslag nr. L 110:

Forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven, aktieavancebeskatningsloven, fusionsskatte- loven og andre skattelove. (Skattefri omstruk- turering af selskaber og justering af sambeskat- ningsreglerne m.v.).

Af skatteministeren (Kristian Jensen).

(Fremsat 13/12 2006).

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Fra medlem af Folketinget Morten Østergaard, der har orlov, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 29. januar 2007 atter kan give møde i Tinget.

Marianne Saxtofts hverv som midlertidigt medlem af Folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

Medlemmer af Folketinget Per Clausen (EL) m.fl. har meddelt mig, at de ønsker at stille følgende forespørgsel til indenrigs- og sundheds- ministeren:

»Vil ministeren redegøre for den hidtidige indsats for at forbedre såvel behandling af som den forebyggende indsats mod gig, og hvilke planer om nye initiativer regeringen har?«
(Forespørgsel nr. F 27).

Medlemmer af Folketinget Poul Henrik Hede- boe (SF) m.fl. har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om bedre vilkår for cyklismen.
(Beslutningsforslag nr. B 80).

Den første sag på dagsordenen var:

1) Forespørgsel nr. F 20:

Forespørgsel til undervisningsministeren og videnskabsministeren:

»Hvad vil regeringen foretage sig for at sikre sig, at der set i lyset af den demografiske ud- vikling er tilstrækkeligt sundhedsfagligt per- sonale, og samtidig sikre, at der er et højt fag- ligt uddannelsesniveau, der som minimum svarer til det eksisterende?«

Af Bjarne Laustsen (S), Christine Antorini (S), Magnus Heunicke (S) og Rasmus Prehn (S).

(Forespørgslen anmeldt 9/11 2006. Fremme af forespørgslen vedtaget 14/11 2006).

Formanden:

Jeg skal gøre opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse vil blive udsat til tirsdag den 30. januar 2007.

Begrundelse

Bjarne Laustsen (S):

Der går ikke en dag, uden at vi læser i avisen, hører i radioen, ser i fjernsynet, at der er proble- mer på sundhedsområdet af forskellig karakter. Det gælder f.eks. vores udkantområder, hvor vi oplever, at det kan være svært at tiltrække læger. Jeg kan f.eks. bare nævne Læsø og Bornholm. Det koster samfundet utrolig mange penge, og borgerne får en ringere service, hvis vi ikke kan sørge for, at der er folk til at betjene folk, der bli- ver syge.

Vi har ønsket at stille den her forespørgsel i dag, fordi vi ønsker at sætte fokus på, at vi i et velfærdssamfund også skal have et velfungeren- de sundhedssystem, og det bygger også på, at vi skal have nogle mennesker, der er ordentligt ud- dannet. Vi ønsker også, at der skal være en or- dentlig kvalitet i uddannelsen, således at vi sik- rer, at vi ikke får et niveau, der ligger for lavt. Vi

ved, at udfordringerne i forbindelse med sygdomme og helbredelsen af dem fordrer, at vi er helt fremme i skoene hele tiden.

Dernæst synes jeg også, at det er et meget fattigt land, som ikke selv er i stand til på så vigtigt et område at sørge for, at vi har personale nok. Jeg synes, det er lidt fattigt – selv om der kan være behov for det – at vi importerer arbejdskraft fra mindre udviklede lande. Vi ved jo alle sammen godt, at de selv har meget behov for sygeplejersker, f.eks. i Afghanistan. Det er da fint, at de kommer op og hjælper os med at løse vores problemer, men jeg synes faktisk, at vi burde sætte os som det fremmeste mål, at vi sørger for at have folk nok.

Det næste er den demografiske udvikling. Statsministeren havde det jo selv med i sin nytårstale. Jeg tror, det er 40 pct. ansatte inden for de næste 10 år, der forsvinder inden for den offentlige sektor. Alene det gør jo, at vi kommer til at mangle rigtig mange folk i de kommende år.

Kl. 10.05

I forarbejdet til den her forespørgsel i dag har jeg indhentet oplysninger fra en halv snes organisationer osv. for at få deres blik på, hvordan det ser ud lige for øjeblikket. Der mangler jo ca. 1.000 læger, 1.100 sygeplejersker, og vi oplever, at det er en sektor, hvortil tilgangen faktisk er meget stagnerende, når det drejer sig om SOSU-området. Det er jo katastrofalt, for det er her, vi ved der er behov for folk.

Vi oplever også, at der på en række områder er unge mennesker, der går i gang med uddannelsen, men at der er et frafald. Derfor drejer det sig selvfølgelig om, om ikke man kunne lave nogle kampagner for at få de unge mennesker ind i en sådan uddannelse. Der er kamp om de unge, men vi har behov for også at kunne sikre en ordentlig offentlig service og velfærd. Det indebærer også, at vi har uddannet personale nok.

Der kunne være mange andre grunde til at kigge på, om ikke der kunne være opgaveglidning, og på løn og arbejdsforhold osv. Det synes jeg ikke vi behøver at beskæftige os så meget med i dag, men det kan være nogle ting, vi kan kigge på for at se, om vi kan gøre noget midlertidigt. Men det overordnede mål må være at sørge for, at vi får uddannet personale nok.

Vi ved også, at hvis der er en mangelsituation, betyder det, at priser stiger på dem, der er mangel på. Vi ved, at der er nogle kommuner, der siger, at de vil give 1.000 kr. mere. Der kan være god grund til det, men det vil jeg ikke blande mig i i dag, det har vi arbejdsmarkedets par-

ter til. Men det er vigtigt at sørge for, at vi har personale nok, og derfor har jeg bedt om, at vi får den her forespørgsel i dag.

Formanden:

Tak til hr. Bjarne Laustsen.

Forespørgslen er som nævnt stillet til to ministre. Det er først undervisningsministeren, der får mulighed for at besvare forespørgslen. Nej, det er det så ikke, men det skal ikke skille os ad. Så videnskabsministeren da. Rækkefølgen er mindre væsentlig.

Besvarelse

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Tak for det. Jeg er glad for sammen med undervisningsministeren at få mulighed for at sætte fokus på dette vigtige område i dag. Det er naturligvis vigtigt, at vi hele tiden er opmærksomme på, at kapaciteten og kvaliteten i uddannelserne på det sundhedsfaglige område svarer til behov og forventninger.

Det er naturligt, at vi gør alt for at tiltrække og fastholde højtuddannet arbejdskraft i Danmark. Og lad mig understrege: Er der uheldige omstændigheder i den måde, som tingene gøres på, lukker regeringen naturligvis ikke øjnene for det. Der er allerede blevet og vil også fremover blive taget de nødvendige initiativer.

Som minister for bl.a. universiteterne har jeg igennem de seneste år haft særlig opmærksomhed rettet mod optaget på de danske medicinstudier. Det er vigtigt, at vi får uddannet de læger, vi har brug for, og at kvaliteten af uddannelsen er i top.

I spørgsmålet om behovet for uddannede læger er Videnskabsministeriet i tæt dialog med Sundhedsstyrelsen, der løbende laver prognoser for udbuddet af læger. Det er vurderingen, at det nuværende optag og dermed den nuværende dimensionering på medicinstudiet er tilstrækkelig.

Når der er lægemangel, er det, fordi der er mangel på speciallæger i Danmark. Vi må erkende, at mangelen bl.a. skyldes det lave optag på medicinstudiet på et tidligere tidspunkt. Udviklingen i optag på medicinstudiet fra 1980'erne og frem til i dag viser tydeligt, at der er taget hånd om den alt for lave dimensionering af medicinstudiepladserne tidligere. Antallet af optagne på medicinstudierne er nu bragt op på i alt ca. 1.150 nye medicinstuderende om året. Det er

næsten en fordobling af optaget siden starten af 1990'erne.

Sundhedsstyrelsen skønner, at antallet af erhvervsaktive læger med den nuværende produktion vil blive forøget med ca. 1 pct. årligt frem mod 2025. Dermed er der en voksende arbejdsstyrke inden for lægefaget. På baggrund af Sundhedsstyrelsens vurdering af kapaciteten i den kliniske efteruddannelse vurderes det nuværende optag at være passende.

Der gælder forskellige forhold, når optaget på de danske medicinstudier dimensioneres. De nyuddannede læger skal efter endt studium igennem en omfattende videreuddannelse ude på sygehusene for at opnå speciallægeuddannelsen. Det lægger beslag på de mere erfarne lægers arbejdstid.

Hvis speciallægerne skal bruge mere tid på klinisk efteruddannelse af yngre læger, vil der være risiko for øgede og lange ventelister til operationer m.v. Derfor er det nok også begrænset, hvor meget en ændring af optaget kan løse den eksisterende speciallægemangel. Vejen frem er nok snarere at koncentrere uddannelsestiden for speciallæger. Det var en anbefaling, som Speciallægekommissionen i sin tid kom med, og en anbefaling, som regeringen som bekendt har lyttet til.

Kl. 10.10

Selv om vi har øget optaget på medicinstudiet ganske markant, har vi inden for de seneste år kunnet konstatere, at der er blevet optaget et stigende antal udenlandske lægestuderende på de danske uddannelser. Det har betydet en utilsigtet forfordeling af danske medicinstuderende, og det vil regeringen naturligvis gerne sætte en stopper for, sådan at der sikres en bedre balance mellem antallet af danske og især svenske studerende på medicinstudiet.

Vi har derfor allerede taget nogle konkrete initiativer. Bonus A-ordningen ændres således, at den utilsigtede favorisering af ansøgere med især en svensk adgangsgivende eksamen ophører. Allerede fra i år skal svenske studerende have det samme antal højniveaufag som danske studerende, før de får den omtalte bonus.

For optaget i 2007 udarbejdes der desuden en ny omregningstabell for eksamensgennemsnittet for relevante udenlandske eksamener. De skal forsøge at tage højde for de konstaterede forskelle mellem landenes uddannelses- og karaktersystemer m.v. Hvis de to initiativer allerede havde været gældende i 2006, skønnes det, at ca. 120 og ikke 314 svenske studerende havde

fået tilbudt en plads på medicinstudiet i Danmark.

Jeg vil desuden nedsætte et udvalg, der i løbet af i år skal komme med et forslag til ændrede optagelsesregler for bl.a. medicinstudiet. Også her vil jeg have øje for, hvilke kompetencer der er brug for fremover. Tanken er, at optagesystemet for lange videregående uddannelser med høje eksamensadgangskrav skal ændres fra og med år 2010. Regeringen vil samtidig følge udviklingen nøje i de kommende år.

Lad det være udgangspunktet for mit vedkommende i håbet om, at vi må få en konstruktiv debat.

Formanden:

Tak til videnskabsministeren. Og så får undervisningsministeren tilbuddet en gang til.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Regeringen tager dagens emne meget alvorligt. Der kan blive problemer med at rekruttere tilstrækkelig kvalificeret personale. Der bliver flere ældre, som skal hjælpes i sundhedsvæsenet, der bliver færre unge, og der er rift om de unge på grund af den bragende høje beskæftigelse, vi har, som jo på mange måder er en vidunderlig ting.

Regeringen vil sætte ind for at sikre, at optaget til uddannelserne bliver tilstrækkeligt, at frafaldet på uddannelserne bliver nedbragt, og at uddannelsernes kvalitet bliver sikret. Vi vil øge optaget for at dække behovet for sundhedsfagligt personale, og vi arbejder for at øge optaget i særlig grad til sygeplejerskeuddannelsen.

Selv om den demografiske udvikling betyder, at ungdomsårgangene bliver mindre, viser udviklingen i antallet af ansøgere til sygeplejerskeuddannelsen, at interessen for uddannelsen er stigende. Fra 2000 til 2006 er antallet af ansøgere til sygeplejerskeuddannelsen med uddannelsen som første prioritet steget med 482 svarende til en stigning på 18 pct.

Det er undervisningsministeren, der årligt fastsætter den maksimale optagelseskapacitet for sygeplejerskeuddannelsen, men det er som bekendt regionernes og kommunernes opgave at sikre, at der er praktikpladser nok til de studerende. I 2006 var der på landsplan i alt 215 afviste ansøgere med sygeplejerskeuddannelsen som første prioritet, som uddannelsesinstitutionerne på grund af dimensioneringen ikke havde mulighed for at optage. Ministeriet arbejder nu på at ændre dimensioneringen af uddannelsen,

så der optages flere, uden at dette reducerer optaget i udkantområderne.

Uddannelserne til social- og sundhedsmedhjælper og -assistent bidrager også til et velfungerende sundhedsvæsen. Disse uddannelser er også dimensionerede uddannelser, og her har kommuner og regioner en pligt til at dimensionere antallet af praktikpladser efter behovet for uddannet arbejdskraft. Derfor har kommunerne og regionerne et stort ansvar. De skal dimensionere, dvs. oprette tilstrækkelig mange praktikpladser.

En anden måde at dække behovet for sundhedsfagligt personale på er at reducere frafaldet på uddannelserne. I 2001 var frafaldet på sygeplejerskeuddannelsen 32 pct. Tilgangen var i samme år 2.785. Det betyder, at der for denne årgang er 891 sygeplejersker, som ikke afsluttede deres uddannelse som sygeplejerske.

Kl. 10.15

Vi har i 2006 opstillet nogle centrale punkter for revision af sygeplejerskeuddannelsen for at nedbringe frafaldet. Alle involverede i udvalget, herunder Danske Regioner, Kommunernes Landsforening og Dansk Sygeplejeråd, er enige om disse centrale punkter. Derfor vil ministeriet nu udarbejde en ny bekendtgørelse for uddannelsen, og samtidig er der taget initiativ til at implementere udvalgets anbefalinger i en fælles studieordning for hele uddannelsen.

Det vil betyde, at alle fagområder tilrettelægges sådan, at de indgår i både teoretisk og klinisk undervisning med henblik på at sikre en bedre sammenhæng mellem teori og praktik. Det vil modvirke unødigt teoretisering. Derudover skal et klinisk undervisningsforløb placeres inden for studiets første år. Det vil styrke praksisorienteringen.

Hertil kommer, at sygeplejerskeskolerne med strukturreformen er overgået til selveje og forventes at skulle indgå i de kommende professionshøjskoler. Herved bliver der bedre mulighed for en mere aktiv indsats for at øge gennemførelsen på uddannelsen, bl.a. fordi det bliver en tværgående bestræbelse. Mål for reduktion af frafald skal ses i henhold til opfølgning på velfærdsaftalen, og ifølge velfærdsaftalen skal disse mål inddrages i professionshøjskolernes udviklingskontrakter.

For ansøgere til social- og sundhedshjælperuddannelsen har vi nu taget et nyt initiativ med mesterlæreordningen, så det er muligt for unge, der er mere praktisk anlagte, eller som ikke har lyst til at starte med et skoleophold, at komme

ind på uddannelsen via mesterlæreordningen. Det skulle gerne medføre mindre frafald på social- og sundhedshjælperuddannelsen og større søgning og optag til social- og sundhedsassistentuddannelsen.

Social- og sundhedsassistenter udgør en vigtig faggruppe, som netop i kraft af deres tværfaglige uddannelse kan varetage mange arbejdsfunktioner på sygehuse, sociale institutioner og inden for kommunernes ældre- og plejeområde. F.eks. kunne social- og sundhedsassistenter bidrage til løsning af nogle af fremtidens udfordringer inden for plejeområdet som følge af den demografiske udvikling, i visse tilfælde eventuelt i kraft af en kort efteruddannelse.

Ministeriet følger løbende med i overvejelser om, hvordan de eksisterende ressourcer bedst kan udnyttes. Vi vil derfor holde nøje øje med, hvordan vi uddannelsesmæssigt kan bidrage til at sikre, at de opgaver, der findes i sundhedssektoren, løses bedst muligt.

Mange elever på uddannelserne til social- og sundhedshjælper og -assistent er voksende. Derfor er det vigtigt, at eleverne får merit for det, de allerede kan. Det er planen, at social- og sundhedsuddannelserne ligesom de øvrige erhvervsrettede ungdomsuddannelser skal kunne tages som grundlæggende voksenuddannelser, de såkaldte GUV'er, fra efteråret 2007. Det betyder, at voksne med erfaring fra de sektorer, uddannelserne retter sig imod, skal kunne springe hovedparten af den praktiske del af uddannelsen over på baggrund af en realkompetencevurdering og måske også noget af den teoretiske uddannelse.

Via merit- og realkompetencevurderingen skal det ligeledes sikres, at flest mulige social- og sundhedsassistenter kan videreuddanne sig til sygeplejerske.

Det er regeringens mål, at de videregående uddannelser skal kunne måle sig med de bedste i verden, og det skal ske gennem akkreditering af de videregående uddannelsers kvalitet og relevans. De flerfaglige professionshøjskoler har til formål at styrke institutionerne, også på det globale uddannelsesmarked, ligesom de skal medvirke til at udvikle og sikre uddannelsernes kvalitet.

Derfor er der i velfærdsaftalen i perioden 2007-2009 afsat i alt 200 mio. kr. til styrkelse af kvalitet, faglighed og udviklingsbaseret viden på professionshøjskolerne. De vil få en størrelse, som bedre kan matche udenlandske institutioner, de vil få lettere ved at indgå i strategisk samarbejde og have større organisatorisk kapa-

citet til at tilrettelægge strategier og procedurer for deres internationale arbejde.

Vi skal være bedre til at anvende ny viden i praksis. Der er i opfølgningen på velfærdsaftalen ligeledes i 2008 og 2009 afsat henholdsvis 55 mio. kr. og 70 mio. kr. til såkaldt forskningstilknøytning på professionshøjskoler. Der skal ske en styrkelse og udbredelse af forskningstilknøytningen og af deltagelsen i strategiske forskningsprogrammer i samarbejde med universiteter om udvikling af viden af relevans for professionshøjskolernes uddannelser.

Kl. 10.20

Ministeriet har ligeledes givet tilskud til udvikling af et videncenter inden for udvikling af systemer og apparater til personlig overvågning af patienter i eget hjem. Formålet med videncentret er at kombinere og videreudvikle eksisterende og nye teknologier til at understøtte overvågning og behandling af patienter og ældre mennesker i og omkring deres eget hjem i et samarbejde mellem f.eks. ingeniørhøjskoler og sygeplejerskoler – et samarbejde, som forhåbentlig kan bidrage til den innovation, som der er et oplagt rum for i sundhedssektoren.

På ungdomsuddannelsesområdet er der med velfærdsaftalen afsat 150 mio. kr. i år og 300 mio. kr. de følgende 2 år til fornyelse af de erhvervsrettede ungdomsuddannelser, og det vil også sige uddannelserne til social- og sundhedshjælper og -assistent. Midlerne skal medvirke til et kvalitetsløft, som skal bidrage til, at flere unge gennemfører en erhvervsuddannelse. De skal bruges til bl.a. kontaktlærer- og mentorordninger, social og psykologisk bistand, bedre skolemiljø, bedre grundforløb og handlingsplaner mod frafald.

Som det følger af det, jeg har sagt, vil regeringen på dette vigtige uddannelsesområde arbejde videre både med at øge optaget, begrænse frafaldet og med at sikre uddannelsernes kvalitet.

Formanden:

Tak til undervisningsministeren. Nu har vi fået spørgsmålene både begrundet og besvaret, og så kan vi gå til forhandling. Der begynder vi med ordføreren for forespørgerne, hr. Bjarne Laustsen.

Forhandling

Bjarne Laustsen (S):

Det er godt at høre, at regeringen er meget optaget af de her spørgsmål, ligesom jeg tror hele Folketinget er det – eller i hvert fald bør være det. For det er meget, meget vigtige områder, som vi har med at gøre.

Når jeg alligevel synes, at der er grund til at gøre nogle bemærkninger, er det, fordi jeg ikke synes, regeringen fuldt ud anerkender problemernes omfang. De to ganske almindelige tommelfingerregler siger, at der mangler ca. 1.000 læger, og at der mangler 1.100 sygeplejersker. Så mangler der en lang række speciallæger, og det er svært ude i områderne bare at få solgt sin praksis og få nye folk til at komme ind.

Vi ved, der er problemer i skoletandplejen. Vi ved, at der er rigtig mange kommuner, der ikke kan have en skolelæge og give de to besøg, som hver elev skal have, for at man kan se, hvordan sundhedstilstanden er i folkeskolen. Det er synd og skam, at vi på så enkle områder ikke er i stand til at opfylde de mål, vi selv har sat os, og jeg synes ikke, jeg i de to ministres svar hørte noget som helst om, hvordan det skulle gøres.

Jeg kan sige til undervisningsministeren, at jeg havde en oplysning til at stå på min blok om, at der blev afvist 167 sygeplejerskelever sidste år. Jeg synes, ministeren sagde, at tallet var noget højere, men lad os nu lade være med at strides om det. Men i hvert fald er det da underligt, at man ikke sørger for at være noget hurtigere og længere fremme i skoene med hensyn til at sørge for at få oprettet pladser nok, når der er folk, der søger om at komme ind på sygeplejerskestudiet og vi p.t. mangler 1.100 sygeplejersker.

I dag er det jo sådan, at uddannelserne bliver samlet centralt, fordi de er selvejende, ligesom erhvervsskolerne er det i dag, altså de tidligere amtsskoler. Derfor har regeringen et stort ansvar for inden næste optag at sørge for, at der bliver plads til alle dem, der gerne vil ind, for det er da tudentosset, at de ikke kan komme i gang med en uddannelse, når vi har brug for dem. Så det håber jeg at vi kan få et svar på.

Vi er også helt enige i, at der, hvor det drejer sig om, at vi har fat i de unge mennesker, men at de bare falder fra, skal vi sætte massivt ind for at gøre en indsats. Det kan der ikke være to meninger om.

Jeg er også bare nødt til at notere, at selv om undervisningsministeren nævner en lang, lang

række store tal, oplever vi i det daglige, at det er svært for mange mennesker at komme i gang med en uddannelse. Nogle af fagene har måske gennem tiden meget været traditionelle kvindesfag, men der lægger vi megen vægt på, at vi også skal søge nye grupper, det kan være mænd, til at komme ind i sundhedssektoren og hjælpe her, og i den forbindelse vil jeg også nævne, at vi har et stort ansvar for vores nydanskere. Selv om det går godt med at få flere af dem i arbejde, er der virkelig potentiale her, fordi vi står og mangler arbejdskraft, og det er der, vi skal åbne dørene.

Der kan vi se, at nogle af de ting, der foregår ude i det åbne land, ikke spiller sammen med det, vi laver herinde. Senest har det været fremme, at nogle skoler udbyder uddannelser, hvor der så er nogle af nydanskerne, der skal betale et voldsomt stort beløb for at være med. Det prøver vi at råde bod på. Men den længde, man har givet forløbene, og den måde, man administrerer dem på, passer ikke helt sammen. Det håber jeg at vi kan finde ud af at få til at hænge sammen.

Kl. 10.25

Så vil jeg også godt tage fat i et andet emne. Jeg har spurgt forskellige organisationer om det her, og bl.a. siger FOA, som jo har organiseret mange på det her område, at hvis folk bare kunne få fuld tid, ville det svare til, at man ville kunne øge medarbejderstyrken med 8.000 personer, uden at man ansatte flere. Så mange deltidsjob er der.

Desværre siger både KL og regionerne jo, at det skyldes, at de økonomiske rammer ikke er til det, selv om man gerne vil ansætte folk i fuldtidsjob. Der bør vi da i en situation, hvor vi har mangel, sørge for, at folk kan få et fuldtidsjob, nu når vi har behov for dem. Så jeg håber, at regeringen også har gode svar på det område.

Jeg har været vidt omkring, og jeg har faktisk også stillet spørgsmål til Den Danske Dyrlægeforening. Og hvad har det nu lige med sundhed at gøre? Jo, det har det at gøre med det, at vi også er meget optaget af sunde fødevarer. Der siger man, at situationen p.t. er o.k., at der er nok nu, men at vi i årene fremover kommer til at mangle.

Ministrene var også inde på den demografiske udvikling. Der har vi behov for at få lavet en plan for, hvor mange vi skal bruge. For selv om vi kender den aktuelle situation, er det jo vigtigt, at vi kigger lidt ind i krystalkuglen, således at vi er sikre på, at vi får sat ind i tide, da det er meget

lange uddannelsesforløb, vi har at gøre med her. Og da vi allerede ved, vi mangler i dag, kan vi næsten ikke få uddannet for mange.

Der synes jeg man skulle lytte til de gode råd, som bl.a. sygeplejerskerne kommer med. De siger, vi skal øge optaget yderligere fra 200 til 400 bare for at være sikre på at have nok til at kunne holde trit med udviklingen. Så jeg håber meget, at regeringen lytter til de ting, der kommer frem ved den her meget vigtige debat.

Selv om vi ikke vil blande os i lønnen og arbejdsvilkårene i debatten i dag, vil jeg sige, at det for at kunne tiltrække folk selvfølgelig er vigtigt, at der er rimelige vilkår på det felt, når man opretter de her job. Både arbejdsmiljø, fuldtidsjob, lønforhold og arbejdsforhold er nogle af ting, der skal være i orden for at kunne tiltrække folk.

Til sidst skal jeg på Socialdemokratiets vegne fremsætte følgende forslag til vedtagelse, som kan indgå i debatten her:

Forslag til vedtagelse

»Idet Folketinget konstaterer, at der på en række områder er og vil opstå personalemangel i sundhedssektoren, pålægger Folketinget regeringen inden den 1. oktober 2007 at afgive en redegørelse for det samlede fremtidige personalebehov i sundhedssektoren samt at fremlægge en handlingsplan bl.a. om uddannelse til afhjælpning af behovet i de områder, hvor der er eller vil opstå mangel på sundhedspersonale.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 44).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Birgitte Josefsen (V):

Jeg vil gerne sige tak til hr. Bjarne Laustsen for at have sat den her forespørgselsdebat i gang. Det er jo et område, vi alle er optaget af, også regeringspartierne, så jeg håber, at hr. Bjarne Laustsen med hensyn til de udtalelser, hr. Bjarne Laustsen kom med omkring øget optag på sygeplejerskeuddannelsen, har været opmærksom på, at undertegnede så sent som i efteråret har fremsat en udtalelse om, at det ville være en god idé at øge optaget med ca. 200, og at den opfordring er taget op af undervisningsministeren. Så

den proces er sat i gang. Det er jo et tegn på, at der bliver handlet i ministeriet.

Så er hr. Bjarne Laustsen i hele sin argumentation inde på, at vi skal øge optaget generelt. Vil hr. Bjarne Laustsen bekræfte, at der skal være sammenhæng mellem det at øge optaget på uddannelsesinstitutionerne og det, at der er praktikpladser til stede, og at den forpligtelse ligger hos kommunerne og regionerne?

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Tak for de pæne ord om, at det er en vigtig debat, og at det er godt, at vi har taget fat i den. Den del af det deler vi, og jeg er da ikke i tvivl om, at der er mange, der gerne ser, at der er et yderligere optag. Jeg har ikke lige noteret mig, at fru Birgitte Josefsen har foreslået tallet 200, men det ligger meget godt i tråd med det, også Dansk Sygeplejeråd har foreslået, så det passer sikkert fint.

Kl. 10.30

Dernæst vil jeg sige, at det, der bare undrer mig i den her sammenhæng, er, at man skal øge optaget, men i forhold til at der var 180, som ministeren vistnok sagde blev afvist, så er det jo her, vi allerede skulle have været længere fremme i skoene, for det er et problem, der ikke bare eksisterede sidste efterår ved optaget, men har eksisteret i et stykke tid. Derfor skuffer det mig selvfølgelig, at vi, når vi kigger lidt på det her, har kunnet afvise folk. Selvfølgelig vil det være godt, at der er fuldstændig overensstemmelse mellem det antal pladser, man opretter, og antallet af praktikpladser, og derfor er det også vigtigt, at de, der skal aftage folk derude, det gælder både offentlige og private arbejdsgivere, opretter det antal praktikpladser, der skal til.

(Kort bemærkning).

Birgitte Josefsen (V):

Så er jeg sikker på, vi er enige om, at det er en væsentlig ting, at ministeren har en dialog med regionerne, for der skal være sammenhæng mellem optag og praktikpladser. Så det kunne jo være, at det er den problemstilling, der arbejdes med.

Hr. Bjarne Laustsen var i sin begrundelse for forespørgslen inde på, at de unge måske ikke vægter de her uddannelsesområder højt på grund af løn.

Det er nu min opfattelse, at de unge er meget optaget af indholdet i det job, som måske skal være deres virke i mange, mange år, så det er

indholdet, der er en væsentlig del af det. Der er nogle, der så ikke søger, fordi vi alene ser på den karakter, der er i karakterbogen, som man får, når man forlader skolen. Kunne man forestille sig, at Socialdemokratiet ville være med til at kigge på, om vi f.eks. i forhold til social- og sundhedsuddannelsen også vægter realkompetencerne?

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg vil sige, det er meget vigtigt, at kommunerne og også regionerne påtager sig den her opgave, men det er jo også lige så klart, at de giver udtryk for, at de for at få råd til at oprette og gøre alle de ting, som vi bl.a. pålægger dem, finder det vigtigt at have nogle ordentlige rammer.

Det er selvfølgelig vigtigt, at vi mindsker frafaldet, men også at vi, når det drejer sig om de unge mennesker, sørger for, at det bliver positivt og attraktivt at arbejde i den offentlige sektor. Når vi nu står og mangler folk og der er kamp om de unge, og når vi har den demografiske udvikling, som vi er inde på, gør det jo, at kampen om de unge, altså at få dem til at ville gå den rigtige vej, bliver hårdere, og derfor bliver kampen om ungdomsårgangene også anderledes.

Der går jo rygter om, at det der med lønnen er én ting, men noget andet er, når man mangler folk. Der er mange speciallæger, der tjener meget mere end borgmesteren i den enkelte kommune, fordi man er nødt til at ansætte folk på særlige vilkår. Overarbejde hører også til dagens orden, og det ved vi alle sammen godt er meget dyrere. Så hvis vi indretter tingene på en lidt anden måde og sørger for, at der er nok, så bliver det også billigere.

(Kort bemærkning).

Torsten Schack Pedersen (V):

Jeg er glad for, at hr. Bjarne Laustsen startede med at konstatere, at det jo ikke er Folketinget, der skal blande sig i arbejdsforholdene, altså i de forhandlinger, der foregår imellem arbejdsgivere og arbejdstagere. Men alligevel kunne hr. Bjarne Laustsen ikke helt afstå fra at påpege, at der er mange deltidsansatte.

Jeg skal bare høre hr. Bjarne Laustsen, om det er en sag, som hr. Bjarne Laustsen har rejst over for sin socialdemokratiske partikollega, regionsformand Orla Hav, eller formand for Danske Regioner Bent Hansen, for det må være dem, der har kompetencen til at gøre noget ved det. Så jeg skal bare høre, om hr. Bjarne Laustsen har rejst

det problem over for de personer, der har det reelle ansvar på området.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg kan sige, at vi i Socialdemokratiet har en glimrende drøftelse med både regionerne og kommunerne om de her spørgsmål, og det er også helt tydeligt at se, at de, når vi spørger, gerne vil gøre noget mere på en lang række forskellige områder. Men den økonomiske ramme, de snærende bånd, som bl.a. hr. Torsten Schack Pedersens parti har været med til at indføre, er det, vi hører om igen og igen.

Det skal selvfølgelig hænge sammen, men jeg mener heller ikke andet, end at vi som Folketing og regering har en forpligtelse til at sørge for, at der er nok personale derude.

Så vil jeg også godt sige, at man jo skyder lidt igen en gang imellem. Det er ikke længere end et par måneder siden, at beskæftigelsesministeren var ude at sige, at det var for dårligt, at der var sygeplejersker, der fik supplerende dagpenge i en situation, hvor vi manglede dem.

Det er selvfølgelig en ubalance. Nu har jeg tallet fra Dansk Sygeplejeråd, og det er simpelt hen så minimalt. Der er 23 sygeplejersker i hele landet, der får supplerende dagpenge. Det er næsten ikke noget at tale om. Men til gengæld arbejder de 3,8 timer over hver eneste uge i snit, og det betyder jo, at der er en mangel, og at man kommer til at betale overarbejdspenge. Derfor var det bedre at få uddannet nogle flere.

Kl. 10.35

(Kort bemærkning).

Torsten Schack Pedersen (V):

Jeg vil anbefale, at hr. Bjarne Laustsen tager lidt mere fat i sine partikolleger også i forhold til det spørgsmål, som fru Birgitte Josefsen rejste, og som hun fik et tvivlsomt svar på, netop i forhold til at sikre dimensioneringen og sikre praktikpladser.

Jeg må sige, at det jo er lidt sølle at prøve at gøre det til et spørgsmål om den økonomiske ramme. Antallet af deltidsstillinger i sundhedsvæsenet er mig bekendt meget uændret under den her regering i forhold til den tidligere regering. Det er altså nogle forhold, der har været gældende meget længe, så det klinger mig lidt hult.

Men jeg skal bare for en god ordens skyld høre, om ikke hr. Bjarne Laustsen vil tage den opfordring, der nu er givet, op og få drøftet den

her sag helt konkret, og så vil jeg håbe, at hr. Bjarne Laustsen vil komme tilbage til os andre med et svar på, hvad de danske regioner har tænkt sig at gøre ved det her problem.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg kan høre, at Venstres ordfører i det hele taget ikke vil gøre noget ved nogen ting overhovedet. Jeg kan notere, at Venstres ordfører og Venstre – det ved jeg – er den største tilhænger af, at arbejdsgiveren kan sætte folk ned på deltid. Vi har stemt om det i Folketinget, og der har været fremført udtalelser om, at det er fint, at så mange som muligt er på deltid, og man har bedt om at få fjernet det i samtlige overenskomster, der handler om, at man skal have fuldtidsansættelse. Så det klinger hult og fælt, når hr. Torsten Schack Pedersen står og siger, at man faktisk er imod deltidsjob, og at det er noget, de kan ordne ude i kommunerne og regionerne.

Alle har et ansvar for at give folk fulde muligheder, og ikke mindst fra ligestillingsdebatten ved vi, at der er rigtig mange kvinder, der arbejder på deltid, men gerne ville arbejde fuldtids. Det synes jeg vi skulle gøre noget for at løse. Der er faktisk 400.000 mennesker i Danmark, som arbejder på deltid, og rigtig mange af dem vil gerne have et fuldtidsjob. Og hvis ikke de vil det, skal de selvfølgelig heller ikke have supplerende dagpenge. Sådan er det.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg vil sådan set også gerne sige tak til hr. Bjarne Laustsen for at rejse den her debat, for der er jo ingen som helst tvivl om, at med den meget, meget lave arbejdsløshed, vi har nu, er der en enorm rift om de unge mennesker, og problemet bliver kun større i de kommende år, hvor ungdomsgenerationerne bliver mindre. Derfor er der ingen tvivl om, at det er nødvendigt at tage fat. Jeg er også glad for, at man har taget fat på netop uddannelsesområdet, for det er jo det, der kræves, for at der er det nødvendige personale.

Det, der så undrer mig lidt, er, at hr. Bjarne Laustsen i forslaget til vedtagelse vil have en redegørelse for det fremtidige personalebehov. Vil hr. Bjarne Laustsen ikke give mig ret i, at det er meget svært at vurdere, hvilke sygdomme der om 10, 20 eller 30 år kan kureres, hvilke sygdomme der kræver meget pleje, og at det dermed er meget svært nøjagtigt at sige, hvilket personale vi skal bruge? Derimod er det, vi kan sige

noget om og samarbejde om nu, at sørge for, at vi får rekrutteret nok mennesker, og at vi får gjort uddannelserne gode nok kvalitetsmæssigt til, at de fungerer ordentligt, og til, at der er nok unge mennesker, der har lyst til at søge ind, så vi har det nødvendige personale, når vi står i de fremtidige situationer, selv om det er lidt svært at vurdere, hvordan de vil se ud.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Tak for, at også Det Konservative Folkeparti er enig i, at det er en meget vigtig og spændende diskussion og også noget, vi skal gøre noget ved.

Men der, hvor vandene måske skiller lidt, er jo, hvor regeringen og Folketinget ikke skal gøre noget, men hvor kommunerne og regionerne skal gøre det hele. Det er vi ikke enige i.

Jeg vil bare sige, at opgaven bliver tifold sværere, hvis vi allerede fra dag et har mangel på arbejdskraft, hvilket vi har. Opgavens løsning er og bliver langt, langt lettere, hvis vi har personale, vi kan sætte ind, i stedet for at vi skal lave lappeløsninger, hvilket vi har været vidne til de senere år.

Det er rigtigt, som fru Charlotte Dyremose siger, at problemet bliver større, hvis ikke vi kan få de unge mennesker til at komme ind og tage en uddannelse. Men derfor synes jeg alligevel, at vi godt kunne pålægge regeringen, som er de fremmeste folk i dette land, at prøve at sige: Kig ind i den der krystalkugle og sig, hvilke behov vi får, og hvilken dimensionering.

Regeringen vil gerne sætte rammer op for økonomi og alt muligt andet. Men regeringen bør også være med til at sige, hvor mange mennesker vi skal have ind i det her for at kunne være sikre på, at vi i årene fremover har nok personale.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Nu synes jeg, det er lidt ærgerligt, hvis hr. Bjarne Laustsen bare har en retorik, der hedder: Regeringen vil ingenting gøre. Jeg synes jo, det ville være mere nyttigt, hvis vi var lidt konstruktive i dag. For det, som både ministrene og jeg hermed også siger, er, at det, vi jo netop kan gøre herindefra, og som regeringen dermed også kan være med til at gøre, er at sikre, at der er den nødvendige rekruttering til uddannelserne, at der er den nødvendige kvalitet i uddannelserne, at frafaldet på uddannelserne bliver mindre, og

at vi vejleder de unge mennesker godt nok til, at de kommer ind på den rigtige hylde fra starten, sådan at vi har det nødvendige grundlag af mennesker til at varetage de her job i sundhedssektoren, uanset om det er læger, sygeplejersker, eller hvad det måtte være.

Kl. 10.40

Så skulle vi ikke samles om, at det er den indsats, vi skal gøre, altså på rekrutteringsdelen og på undervisningsdelen, frem for at forsøge at lave en fremskrivning på noget, som jo er fuldstændig umuligt at sige noget om? Hvad skal vi egentlig bruge af sundhedspersonale om 20 år? Der er ingen af os herinde, der ved, hvilke sygdomme der kræver meget personale om 20 år.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg er meget glad for Det Konservative Folkepartis ord, og jeg ser frem til deres ordførertale, hvor vi vil høre alle de konstruktive tanker om, hvad man har tænkt sig at gøre ved, at der allerede i dag mangler 1.000 læger og 1.100 sygeplejersker. Og så vil man ikke være med til at lave en plan for, hvordan vi kan afhjælpe de problemer. Dertil kommer hele den demografiske udvikling osv. Jeg er meget spændt på at høre, hvad Det Konservative Folkeparti vil gøre ved det. Det er derfor, det er godt, at vi forpligter hinanden til at arbejde med det her for at nå de fælles mål, som vi kan se foran os i fremtiden. Men da vi allerede står i en mangelsituation, er det altså med at komme i gang hellere i dag end i morgen. Det er vores udgangspunkt.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Dansk Folkeparti har jo en plan, som i hvert fald kan løse nogle af problemerne.

Jeg kunne godt tænke mig at høre, hvad hr. Bjarne Laustsen siger til den. Dansk Folkeparti har før fremsat et forslag om, at man indførte arbejdspligt for udenlandske studerende i Danmark, såfremt der var behov for dem på det danske arbejdsmarked. Det kunne bl.a. være i forbindelse med lægemangel. Vi ved jo, at der er svenske studerende og også norske og finske studerende på lægestudiet i Danmark. Hvad siger hr. Bjarne Laustsen og Socialdemokraterne til, at man eksempelvis for at løse personaleproblemerne på både kort og lang sigt sagde: Hvis I tager en uddannelse i Danmark og der efterfølgende er behov for jeres arbejdskraft, så indfører vi eksempelvis 7 års arbejdspligt i Danmark?

Så ved vi, at vi, hvis der er behov for dem på et område, også kan drage nytte af den uddannelse, de har fået i Danmark.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg vil sige, at fænomenet ikke er ukendt. Jeg tror, at et af de første områder var for piloter, som blev uddannet i det danske forsvar; en meget, meget dyr uddannelse. Lige så snart de var uddannede, fløj de med private selskaber, der gav en langt højere løn. Det er selvfølgelig uhenigtsmæssigt, at samfundet betaler en meget dyr uddannelse og får så lidt gavn af den. Derfor er vi meget åbne over for at finde løsninger.

Jeg har også noteret mig gårdsdagens udgave af Politiken. Det omhandler lidt, hvordan vi kan løse det her, og en af tingene er, at man skulle belønne folk. Hr. Martin Henriksen siger det med norske og svenske studerende, og det viser sig ofte, at de tager uddannelsen og så rejser hjem igen. Men især østeuropæerne kunne man måske godt lave løsninger for, og der er endda forslag fremme om, at man skal give dem en belønningsordning for at sige, at de vil arbejde her i f.eks. 10 år. Og det skal sikres, at det sker.

Jeg synes, at det er spændende forslag, som man kan tage med ind i debatten. Jeg tror ikke, at de løser det helt store i forbindelse med det her.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Jeg synes, at hr. Bjarne Laustsen uden at sige det helt konkret var lidt imødekommende over for den tankegang, som Dansk Folkeparti har på det her område, og det vil jeg da gerne kvittere for.

Kan jeg så tage det som udtryk for, at Socialdemokraterne gerne vil være med til at arbejde videre med det? Jeg synes måske, at det er lidt meget at indføre en belønning, når nu de allerede har fået en uddannelse i Danmark, for EU-borgere har jo visse fordele. Men mener Socialdemokraterne, at det kunne være fornuftigt at kigge på, at man indførte arbejdspligt for udenlandske studerende?

Man kunne måske fristes til at afslutte med at spørge: Ja eller nej?

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg lytter altid med endda store ører, når nogen fra Dansk Folkeparti foreslår, at vi skal have flere fremmede til at arbejde på det danske arbejds-

marked. Alene det er jo en positiv tanke, som man ikke skal skyde ned, det synes jeg slet ikke. Men hvordan det kan skrues sammen med en uddannelsesaftale, synes jeg handler meget om det, som videnskabsministeren var inde på, hvor man forsøger at lave systemer, der gør, at det er attraktivt for udenlandske studerende at komme her, og det er jo også berigende for vores studiemiljøer, at der kommer fremmede folk udefra. Det synes jeg da skal indgå i debatten, altså om det skal følges op med en arbejdspligt efterfølgende i forhold til de aftaler, vi har. For vi ønsker jo også som danskere, at vi kan rejse ud og studere i den store verden, og derfor skal der selvfølgelig være lige forhold.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Nu er der måske ikke noget specielt overraskende i, at Dansk Folkeparti foreslår en slags arbejdspligt for unge, der kommer her til landet og læser til læge. Vi er jo enige om, at der har været et problem, og det er sådan set fint, at videnskabsministeren har fået løst det.

Kl. 10.45

Men i stedet for at gå meget defensivt til værks og skærme os af, kunne man så ikke tænke helt modsat og sige: Sagen er jo, at unge og også uddannede læger bevæger sig på kryds og tværs af grænserne i Norden, og i stedet for at sidde og skærme os af, så tager vi konsekvensen af det og begynder at dimensionere lægeuddannelserne i fællesskab i Norden?

Det, der går galt, er jo, hvis et land udvider kapaciteten rigtig meget og andre lande indskrænker den, for på længere sigt vil lægerne – jeg tror i stigende grad – indstille sig på, at man sagtens lige kan bevæge sig over grænsen og tage et job der, uddanne sig der osv. Var det ikke en meget bedre idé?

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg er fuldstændig enig med fru Charlotte Fischer i, at arbejdsmarkedet er blevet meget globaliseret igennem de senere år. Vi kan se det, at vi f.eks. har fået Øresundsforbindelsen, og så bor der danskere derovre, som arbejder her, og omvendt osv. Det har jeg ikke nogen som helst problemer med.

Jeg er også enig i, at man godt på både nordisk plan og EU-plan kan tænke på, hvordan – det ved vi der har været problemer med tidligere – vi godkender hinandens uddannelser, så der

ikke er nogen barrierer arbejdskraftmæssigt for at flytte sig. Så det kan da være udmærket, at man kigger på det i forbindelse med, at man reviderer internationale aftaler på uddannelsesområdet og godkendelserne af samme, for man hører om, at der er barrierer.

Men jeg er enig i, at det kan være lidt defensivt udelukkende at tale om en arbejdspligt. Man kunne give nogle muligheder.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Jeg er enig i, at det jo bliver mere internationaliseret. Jeg ville egentlig høre hr. Bjarne Laustsen, om ikke han deler den opfattelse, at vi i virkeligheden tænker alt for nationalt og snævert i det her spørgsmål. Vi har været inde på og også kunnet læse i aviserne om, at vi skal rekruttere uden for landets grænser specielt i Østeuropa, Baltikum osv., og det synes jeg på mange måder er en god idé. Det giver nogle muligheder. Men jeg synes heller ikke, at vi kan gøre det med bind for øjnene. Vi risikerer at tømme de lande for uddannede folk, som de faktisk selv har brug for, fordi vi har lønninger, der ligger langt, langt over.

Taler det ikke for, at vi også på europæisk plan går meget tættere sammen om den her opgave i stedet for at blive ved med at insistere på, at det i meget, meget høj grad er en national opgave, som vi sidder her i Folketinget og prøver at løse?

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg er helt enig i, at der er mange, der tænker alt, alt for snæversynet på det her, og nøjagtigt det samme synspunkt havde jeg i min indledende tale, hvor jeg siger, at det faktisk er et fattigt land, der er så rigt som vores, men ikke engang selv kan sørge for at uddanne de folk, det skal bruge til at pleje sine syge og ældre. Det kan vi ikke være bekendt. Vi kan slet ikke være bekendt at tage dem fra de dårligt stillede lande, som har hårdt brug for personale selv. Men det er fint nok, at vi kan udveksle tværs over grænserne, det har jeg intet imod.

I hvert fald bliver situationen jo ikke bedre af, at vi uddanner for få. Derfor har ethvert land efter min mening en forpligtelse til at sørge for, at der er overensstemmelse til det behov, der er, og sørge for, at der kommer nok ind, altså den rekruttering, der rent faktisk skal finde sted. Jeg mener også, at det skal ske på ordentlige vilkår.

Der skal være en ordentlig kvalitet, uden at standarderne sænkes.

Formanden:

Tak til hr. Bjarne Laustsen. Vi går videre i ordførrækken med hr. Torsten Schack Pedersen.

Torsten Schack Pedersen (V):

Det er, som det allerede er blevet sagt, et interessant og vigtigt område, vi har på dagsordenen nu. Men jeg vil gerne have lov at starte med lige at rette nogle ting, som hr. Bjarne Laustsen fremførte her fra talerstolen. Det lød jo, som om regeringen intet havde gjort og bare sad afventende og så passivt til.

Det ville have klædt hr. Bjarne Laustsen, hvis han havde villet indrømme, at der aldrig før er blevet uddannet så mange fra medicinstudiet som i dag. Hr. Bjarne Laustsen ser fuldstændig bort fra, at i den her regerings 5-årige virke er antallet af nyuddannede fra medicinstudiet faktisk fordoblet. Så at fremstille det, som om regeringen ikke har gjort noget, er simpelt hen forkert.

Vi er i Venstre meget optaget af, at vi har et velfungerende sundhedssystem i Danmark, og siden regeringen trådte til i 2001, er der sket en lang række forbedringer. Det er klart, at de fremskridt og forbedringer skal bestå, men de skal også gerne udbygges i de kommende år.

Kl. 10.50

Som videnskabsministeren og undervisningsministeren har tilkendegivet her fra talerstolen i dag, har regeringen fokus på de udfordringer, som udviklingen i befolkningssammensætningen betyder for sundhedsvæsenet. For at sikre, at der fremover er det nødvendige antal hænder til rådighed i sundhedsvæsenet, har regeringen allerede taget en række initiativer, og andre er på vej. Det handler om en bred indsats, det drejer sig om rekruttering til de relevante uddannelser, det drejer sig om at begrænse studerendes frafald, og det drejer sig om at sikre en høj kvalitet i uddannelserne, specielt inden for sundhedsområdet.

Hvordan sikrer vi så, at vi når disse mål? Som det er blevet nævnt, arbejder regeringen for et øget optag på sygeplejerskeuddannelsen. Regeringen vil se på dimensioneringen af uddannelserne for at sikre flere optagne. Regeringen vil sikre, at studerende, der går en mere praktisk vej gennem uddannelsessystemet, også har bedre mulighed for at komme videre fra en SOSU-uddannelse til en sygeplejerskeuddannelse, og at

merit- og realkompetence godskrives i højere omfang end i dag.

Regeringen vil begrænse frafaldet på uddannelserne ved at følge de anbefalinger, som et udvalg med deltagelse af KL, Danske Regioner og Dansk Sygeplejeråd er kommet med. Regeringen vil konsekvent have fokus på, at ressourcerne i sundhedsvæsenet udnyttes bedst muligt, og det påvirker naturligvis også, hvordan uddannelsesopgaven skal håndteres.

I fredags førstebehandlede vi i Folketinget et lovforslag om akkreditering af uddannelser i Danmark. Det har til formål at øge kvalitetssikring af uddannelserne i Danmark, og det gælder naturligvis også inden for sundhedsområdet.

Med globaliseringsaftalen er der afsat økonomiske ressourcer til bedre kvalitet i erhvervsrettede uddannelser, herunder SOSU-uddannelsen. For at sikre læger nok i fremtiden har videnskabsministeren beskrevet, at Videnskabsministeriet og Sundhedsstyrelsen er i en konstant dialog for at sikre, at optaget kan imødekomme den forventede efterspørgsel, og vurderingen er nu, at det nuværende optag er passende til at imødekomme fremtidens efterspørgsel, og de problemer, vi i øjeblikket har med mangel på speciallæger, skyldes det tidligere lave optag på medicinstudiet.

Videnskabsministeren har også grundigt redegjort for, hvordan vi fremover sikrer os, at vi ikke ser en invasion af specielt svenske studerende på de danske medicinstudier. Det er tiltag, som vi i Venstre hilser utrolig velkommen, da specielt optaget i 2006 var urimeligt.

Når hr. Bjarne Laustsen taler om, at det er fatigt, hvis et land ikke kan klare sin uddannelsesforpligtelse, så vil jeg håbe, at hr. Bjarne Laustsen også tænkte på den tidligere socialdemokratiske undervisningsminister i Sverige, som jo havde en væsentlig del af ansvaret for, at svenskerne sendte deres studerende til Danmark.

Som sagt har regeringen taget en lang række initiativer, og flere er undervejs. Regeringen har også tilkendegivet, at nye og ikke allerede kendte udfordringer selvfølgelig vil blive håndteret, hvis de måtte opstå.

Regeringens kvalitetsreform lægger op til, at arbejds gange, rutiner, processer og procedurer bliver kigget grundigt efter i sømmene, og i Venstre er vi stærkt optaget af, at vi konstant sikrer, at vi udnytter ressourcerne i det danske velfærdssamfund bedst muligt.

På vegne af Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti skal jeg derfor fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at der i de seneste år bl.a. med finanslovaftalen mellem regeringen og Dansk Folkeparti for 2007 er taget en række initiativer med henblik på at styrke sundhedsområdet.

Folketinget er opmærksom på de personale-mæssige udfordringer, den offentlige sektor – herunder sundhedsvæsenet – står over for i de kommende år.

Folketinget ønsker at sikre en høj standard i det danske sundhedsvæsen. Uddannelsesområdet spiller en væsentlig rolle for at opfylde dette mål både på kort og på lang sigt.

På uddannelsesområdet er det derfor centralt, at der er fokus på:

- rekruttering,
- frafald,
- gennemførelse,
- fastholdelse og
- voksen- og efteruddannelse inden for det sundhedsfaglige område.

Fordele af globaliseringspuljen og de fremtidige drøftelser om kvalitetsreformen er blandt de offensive svar på disse udfordringer, ligesom Folketinget finder det afgørende, at uddannelsesområdet løbende tilrettelægges således, at det bedst muligt bidrager til at opfylde de krav, som stilles til personalets kvalifikationer.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 45).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Kl. 10.55

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg tror, at hr. Torsten Schack Pedersen efter en del års bekendtskab med undertegnede vil have fuld forståelse for, at jeg ikke ligefrem betragter det som min opgave at rose regeringen. Den disciplin, som Venstres ordfører her udfører, nemlig selvros, vil jeg medgive at hr. Torsten Schack Pedersen behersker meget bedre, end jeg er i stand til. Nu har vi så fået et forslag til vedtagelse

se, og jeg synes, det bare bekræfter, at man ikke rigtig vil gøre noget ved det.

Man siger: O.k., vi har arbejdet sammen med Dansk Folkeparti. De økonomiske rammer er lagt sammen med Dansk Folkeparti, det er ikke noget, vi vil involvere hele Folketinget i, det er vigtigere for os at lave en økonomisk stram ramme sammen med Dansk Folkeparti end at løse problemerne i det danske sundhedsvæsen ved at sørge for, at der er personale nok.

Kan hr. Torsten Schack Pedersen garantere, at der ikke er nogen, der søger ind på sygeplejerskestudiet, når det næste optag er, som bliver afvist, fordi der ikke er kapacitet nok?

(Kort bemærkning).

Torsten Schack Pedersen (V):

Jeg synes, det er lidt besynderligt, at hr. Bjarne Laustsen ikke forholder sig til det forslag til vedtagelse, som er fremsat af Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti. Der er jo netop understregt det vigtige i, at rekrutteringen gennemføres og fastholdes inden for uddannelsesområdet, og vi tilkendegiver klart, at det er et fokusområde.

Så det undrer mig meget, at hr. Bjarne Laustsen har så travlt med at se problemer i stedet for at bidrage – jeg ved godt, at det kan være svært for hr. Bjarne Laustsen – til en i mine øjne helt fortjent anerkendelse af det, regeringen allerede har gjort, både med hensyn til antallet af optagne og antallet af uddannede inden for medicinstudiet. Det er mig lidt besynderligt, at hr. Bjarne Laustsen fuldstændig forbigår det i tavshed.

Jeg kan da så bekræfte, at det jo flere gange i dag allerede er tilkendegivet, at vi ønsker et øget optag på sygeplejerskeuddannelsen.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg forstår jo godt, at Venstre ikke vil give nogen garantier for det her, for så er der heller ikke lovet noget, men blot afgivet nogle vage formuleringer om, at man vil arbejde på det osv.

Det er jo ikke nok. Det er så konkret, at vi mangler 1.100 sygeplejersker. Man skal bare forholde sig til det, således at vi kan lave en plan for, hvordan man kommer i gang med det her. Men det vil Venstre ikke. Venstre vil hellere sige noget om, at man arbejder sammen med Dansk Folkeparti, at det så er nok, og så komme med nogle brede formuleringer om, at det selvfølgelig er vigtigt og alt det der.

Jeg spurgte helt konkret, om man ville sørge for, at der ikke er nogen, der søger om at komme ind på uddannelsen, som bliver afvist.

Jeg tror, at hr. Torsten Schack Pedersen også fra den nordjyske debat godt ved, at der med hensyn til nydanskerne er ubalance i de regler, vi har. Nogle bliver decideret straffet, hvis de går i gang med en uddannelse på det område her. Derfor er det vigtigt, at vi sørger for, at der ikke er ubalance. Det håber jeg at Venstres ordfører er enig i.

(Kort bemærkning).

Torsten Schack Pedersen (V):

Jeg forstår stadig væk ikke, at hr. Bjarne Laustsen ikke hører, hvad der bliver sagt. Der er klart tilkendegivet, at der skal ske et øget optag på sygeplejerskeuddannelsen.

Jeg må jo sige, at det ville være lidt vovet af mig at give en garanti for, at der ikke skulle være nogen, der søger, som ikke måtte blive optaget. Jeg tror ikke, hr. Bjarne Laustsen har fantasi til at forestille sig, at vi lige fra den ene dag til den anden skulle fordoble optaget, hvis der lige pludselig skulle ske en fordobling i antallet af ansøgere. Det er jo en håbløs måde at diskutere på.

Det centrale er, at vi øger optaget, og at vi også sikrer, at der så er praktikpladser efterfølgende, for det er jo altså ikke meget bevidt, hvis det kun bliver på skoledelen, at optaget øges, mens den praktiske del ikke følger med. Det er jo der, hvor jeg har givet hr. Bjarne Laustsen en opfordring til at tage en diskussion med sine socialdemokratiske kollegaer i de danske regioner for at sikre, at de også påtager sig deres del af ansvaret.

(Kort bemærkning).

Rasmus Prehn (S):

Hr. Torsten Schack Pedersen forsøger ligesom videnskabsministeren tidligere at reducere det problem, der er med læger, til kun at være et spørgsmål om mangel på speciallæger. Men er sagen ikke den, at der i mange områder rent faktisk mangler privatpraktiserende læger, at det simpelt hen er svært at finde læger til at passe en praksis? Det gælder f.eks. på Læsø.

En anden situation er, at der også er problemer med at finde skolelæger, at man faktisk er i gang med at erstatte skolelægefunktionen med sygeplejersker i stedet for. Og er sagen ikke også den, at der på grund af det øgede fokus, der er på sundhedsområdet, og som medfører, at vi går mere og mere op i vores helbred, så også bliver

en større efterspørgsel på læger? Kan hr. Torsten Schack Pedersen derfor ikke se, at der også er behov for et generelt løft inden for lægeområdet og ikke kun, hvad angår speciallæger?

Kl. 11.00

Med hensyn til undskyldningen om, at det er noget, der skyldes tidligere tiders forsømmelser, kunne jeg da godt tænke mig at høre ordføreren, om ikke ordføreren kan præcisere, hvornår det svigt skete. For mig bekendt skete det, sidste gang Venstre havde regeringsmagten. Det er derfor, vi er så meget desto mere opmærksomme på at få løst problemet nu.

(Kort bemærkning).

Torsten Schack Pedersen (V):

Jeg kan til fulde bekræfte hr. Rasmus Prehns beskrivelse af, at det er en udfordring i tyndtbefolkede områder at sikre ordentlige læger. Jeg kommer jo selv fra en del af landet, hvor der er lidt længere til de større byer, og det er korrekt, at vi ser, at det bliver vanskeligere at tiltrække læger. Men jeg må også sige, at der jo er nogle af kommunerne, der udviser stor ihærdighed og stor initiativrigdom for at løse det problem, bl.a. gennem lægehuse og sundhedscentre for at sikre, at lægerne gennem et kollegialt fællesskab også kan få en styrket faglighed. Så jeg mener, at det bliver forsøgt imødegået.

Jeg mener jo altså ikke, at vi skal til at tvangsudskrive folk til at arbejde i forskellige dele af landet. Men det er en problemstilling, som er yderst relevant, og som jeg må sige at hr. Rasmus Prehn har ret i er vigtig, og den mener jeg sådan set vi har en fælles opgave i at løse.

Jeg må vende tilbage til anden del i næste omgang.

(Kort bemærkning).

Rasmus Prehn (S):

Jeg kan kun erklære mig enig med Venstres ordfører i, at man ude i kommuner og regioner gør et meget stort stykke arbejde for at løse det her problem. Det er de jo også nødt til. Jeg tror ikke, der er nogen, der har lyst til at lade folk i stikken på så vigtigt et område som sundhedsområdet.

Men når problemet er opstået – det svarede Venstres ordfører jo ikke på – så er det jo netop, fordi den regering, der var i 1980'erne med undervisningsminister hr. Bertel Haarder i spidsen, forsømte at uddanne tilstrækkeligt med læger. Det er derfor, vi er så meget desto mere bekymrede i dag, for vi kan se, at man tager lige så af-

slappet på udviklingen, som man gjorde dengang.

Der er jo ingen tvivl om, at der i fremtiden vil blive langt mere fokus på sundhed, og at folk langt mere vil gå til lægetjek osv., og derfor er der behov for at uddanne flere læger. Så det er ikke kun et spørgsmål om at få sikret speciallæger, det er altså også et spørgsmål om at få optaget flere lægestuderende, så vi sikrer, at vi har læger i fremtiden, så vi ikke står med samme problem om 20 år, som vi gør i dag.

(Kort bemærkning).

Torsten Schack Pedersen (V):

Det er jo ikke kun et problem med hensyn til speciallæger, men jeg må sige, at antallet af indskrevne på medicinstudiet aldrig har været højere, end det er i dag, og det er jo noget, som denne regering har ansvaret for. Hvad angår historikken, vil jeg da også gerne oplyse hr. Rasmus Prehn om de udtalelser, som den daværende formand for Amtsrådsforeningen, hr. Per Kaalund, kom med, og som hr. Per Kaalund også har gentaget flere gange i medierne, nemlig at det var en aftale mellem hr. Per Kaalund på den ene side og undervisningsministeren på den anden side, at hr. Per Kaalund havde ansvaret for, at de, der blev uddannet fra universitetet, kunne få den kliniske opfølgning ude på sygehuse, og hr. Per Kaalund ville ikke være med til at øge antallet.

Så jeg vil meget gerne, at vi tager den historiske gennemgang, men jeg ved ikke helt, om Socialdemokratiets rolle og den rolle, som daværende formand for Amtsrådsforeningen, hr. Per Kaalund, spillede, er en, der huer hr. Rasmus Prehn.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Jo, regeringen har gjort noget, det vil jeg da gerne anerkende. Men spørgsmålet er: Bliver der gjort nok? Der blev gjort noget med velfærdsaftalen, den er vi også selv med i, og det er rigtig fint. Men det er jo et spørgsmål om, hvor rolig man skal være.

Sundhedsstyrelsens seneste prognose viser faktisk, at der frem til år 2025 kommer 800 færre speciallæger. Og befolkningen bevæger sig jo altså i en retning med en større og større ældreandel og har også stigende forventninger til sundhedsvæsenet af alle mulige andre gode grunde. Så jeg vil bare som udgangspunkt spørge: Er det ikke sådan, at vi skal være i højst

alarmberedskab på det her punkt, og at der virkelig er god grund til at tænke sig om?

Noget af det, jeg ikke hørte så meget om, er: Er det ordførerens opfattelse, at vi er i gang med at skabe nogle sygehuse og et sundhedsvæsen, der giver de optimale vilkår for at fastholde personalet, jeg tænker på stress, sygefravær osv.?

(Kort bemærkning).

Torsten Schack Pedersen (V):

Til spørgsmålet, om der bliver gjort nok: Jeg tror, at det altid er åbent for diskussion. Jeg må bare sige, at mit udgangspunkt er, at der er taget rigtig mange initiativer, der er lanceret nye ting, og det må jeg sige i mine øjne er et offensivt svar på de udfordringer, vi står over for.

Men ser verden anderledes ud i løbet af få år, ja, så forholder vi os naturligvis til det. Det er jo ikke sådan, at vi tror, at vi har lavet sådan en sovjetøkonomisk fremskrivning, og så har vi løst alle problemer. Det er selvfølgelig vigtigt konstant at være på vagt over for de udfordringer, der måtte komme.

Kl. 11.05

Hvad angår det om speciallæger, tror jeg, at fru Charlotte Fischer også kan glæde sig lidt til regeringens kvalitetsreform. Så sent som her til morgen kunne man jo læse i Politiken, at en speciallæge, faktisk formanden for de praktiserende speciallægers regionsbestyrelse i hovedstaden, gør opmærksom på en manglende optimering af ressourcerne, hvor den måde, som man udnytter kompetencerne og det fagligt kompetente personale på, slet, slet ikke er optimal. Det synes jeg jo også er en del af billedet, og det skal vi selvfølgelig tage med. Og det er jo også derfor, kvalitetsreformen er så vigtig.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Helt enig. Jeg tror ikke, det gør det hele, det er der nok ikke én ting, der gør.

Jeg vil godt lige vende tilbage til det med, hvilke vilkår vi byder personalet i sundhedsvæsenet. Regeringen har et meget skarpt øje for produktivitet, og det er et stykke ad vejen rigtig klogt, fordi vi har en meget stor opgave med at behandle så mange patienter som muligt, men på et tidspunkt kan man godt spørge sig, om balancen er ved at tippe. Jeg synes måske, at noget af det, regeringen skal have et rigtig godt øje på, når nu den interesserer sig for kvaliteten i sundhedsvæsenet, er, om vi overhovedet er ved at

skabe sygehuse, der er i stand til at fastholde et personale.

Nu sænker regeringen frit valg-retten til 1 måned. Det vil sætte produktionen yderligere i vejret, og man kan spørge sig, om det er det fornuftige at gøre med det, vi kan se rundt omkring. Jeg har lige læst om Skejby Sygehus, der har et superstresset personale, og vi ved, at der rundt omkring er store problemer med sygefravær, hvor personalet falder fra, måske vælger helt at træde ud og lave nogle helt andre ting.

Er det ikke en problemstilling, som regeringen burde være lidt mere optaget af?

(Kort bemærkning).

Torsten Schack Pedersen (V):

Jeg deler til fulde den bekymring, som fru Charlotte Fischer beskriver omkring stress og dårlige arbejdsvilkår for personalet også i sundhedssystemet, men det er jo netop derfor, kvalitetsreformen, som regeringen arbejder med, er så central. For man må jo bare konstatere, at man på nogle afdelinger når meget mere end på andre, også uden at det på nogen måde fører til et øget stressniveau, eller at den enkelte skal løbe flere gange. Det er måske bare et spørgsmål om tilrettelæggelsen, om man løber lidt klogere. Jeg mener jo egentlig, at vi, hvis vi skulle følge fremskrivningsscenarioet, vel har situationen på Herlev Sygehus som et klokkeklart eksempel.

For 4 måneder siden kunne man slet ikke få nok ud af ressourcerne, og man var bagud. Man kunne ikke tilbyde patienterne den behandling, man gerne ville. I løbet af 4 måneder fik man gennemgået sin procedure og var langt mere bevidst om, hvordan man sørgede for at få tingene til at køre i et fornuftigt tempo, i en fornuftig rytme, og det har jo simpelt hen ført til, at man nu har fået banket ventetiderne ned, uden at det har ført til stressvilkår for personalet. Derfor er kvalitetsreformen så uhyre vigtig.

(Kort bemærkning).

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Nu håber jeg jo, at hr. Torsten Schack Pedersen ud over store ord og fedt flæsk er modtagelig for konkrete forslag, derfor kunne jeg godt tænke mig at høre hr. Torsten Schack Pedersens indstilling til et helt konkret forslag, nemlig et forslag om, at social- og sundhedsassistenter på sygehuse skal kunne få en form for autorisationsordning, så de bliver i stand til at varetage flere funktioner på sygehuse, og at arbejds-

organisering på sygehusene på den måde bliver bedre og lettere.

Hvad mener hr. Torsten Schack Pedersen om sådan et forslag?

(Kort bemærkning).

Torsten Schack Pedersen (V):

Jeg synes bestemt, det er relevant, at vi diskuterer faggrænser inden for sundhedssystemet. Det er jo et område, der har påkaldt sig stor opmærksomhed: Hvor langt kan de enkelte faggrupper gå? Hvordan spiller de sammen? Er der nogle, der føler, at der er andre, der presser sig lidt for meget på? Er der faggrupper, vi kan give øgede beføjelser?

Det synes jeg er en uhyre interessant diskussion, og jeg må sige, at det er meget, meget vigtigt, at vi sikrer, at de uddannelseskompetencer, der ligger i de forskellige uddannelser, selvfølgelig også bliver udnyttet optimalt, så det ikke bliver nogle faggrænser, nogle traditioner, der er afgørende for, hvem der har ret til at udføre hvilke opgaver i sundhedssystemet.

(Kort bemærkning).

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Jeg kunne godt tænke mig, hvis hr. Torsten Schack Pedersen gad være lidt mere konkret, for det er et meget konkret forslag. Det er jo netop et konkret forslag, der giver svaret på, hvordan man sikrer en præcis afgrænsning, hvor nogle af de lavest uddannede og social- og sundhedsassistenterne via en autorisationsordning vil kunne få en meget mere præcis og en bredere mulighed for at udføre en del af det arbejde, der foregår på sygehusene. Vil hr. Torsten Schack Pedersen støtte sådan et forslag om en autorisationsordning – ja eller nej?

Kl. 11.10

(Kort bemærkning).

Torsten Schack Pedersen (V):

Jeg synes sådan set, at jeg var meget præcis i min tilkendegivelse af problemstillingen, for det er meget relevant at rejse spørgsmålet: Giver vi nu de forskellige faggrupper mulighed for at gøre brug af deres kompetencer på den rette måde? Der er jo ingen grund til, at vi sætter overkvalificeret personale til at løse opgaver, som andre er fuldt ud kompetente til. Det er der jo ingen af os der kan være interesseret i.

Så må jeg sige til det konkrete spørgsmål: Jeg er altid interesseret i, at vi får løst de problemer, vi hele tiden møder om faggrænser, og med hen-

syn til en autorisationsordning må jeg kigge nærmere på den. Jeg skal være sikker på, hvad forslaget præcis indeholder, før jeg kan stå og give et klokkeklart tilsagn. Men det er bestemt relevant at få diskuteret problemstillinger med hensyn til faggrænser og få sikret en bedre udnyttelse af de ressourcer, vi har i sundhedssystemet.

Formanden:

Tak til hr. Torsten Schack Pedersen. Og så er rækkefølgen den, at det er den socialdemokratiske ordfører, men da vedkommende ikke er i salen, må vedkommende vente til sidst. Så er det Dansk Folkepartis ordfører, hr. Martin Henriksen.

Martin Henriksen (DF):

Så springer jeg jo køen over. Det går nok også.

I Dansk Folkeparti har vi løbende sikret flere ressourcer til det danske sundhedsvæsen. Det er en af Dansk Folkepartis mærkesager at sikre en stadig bedre behandling til danskerne. Et velfærdssamfund som det danske skal være i stand til at drage omsorg for borgerne, og den forpligtelse gælder især, når der er tale om syge mennesker. Derfor har vi i forbindelse med flere finanslove over for regeringen rejst krav om flere midler, og vi har også i forbindelse med de seneste finanslovforhandlinger fået sat klare fingeraftryk til gavn for sygehusvæsenet og dermed til gavn for den brede befolkning.

Der er på finansloven afsat 1,7 mia. kr. ekstra til sundhed i forhold til 2006, og hertil kommer 200 mio. kr. til en lånepulje primært til kræftbehandling. Der er også afsat midler til influenza-vaccination af pensionister og førtidspensionister med henblik på en forebyggende indsats. Sundhedsområdet styrkes også med tilskud til ny behandling med insulinpumper, undersøgelse af nyfødtes hørelse, undersøgelse af hepatitis A hos gravide, alt sammen en forebyggende indsats, som også er nødvendig at inddrage i debatten.

Derudover oprettes der set i relation til arbejdsmarkedet en forebyggelsesfond i forbindelse med velfærdsaftalen med henblik på at forebygge og forhindre fysisk og psykisk nedslidning på arbejdsmarkedet. Der er med andre ord sat en lang række initiativer i gang, og Dansk Folkeparti vil naturligvis løbende følge området og sikre en fornuftig implementering af de forskellige initiativer på sundhedsområdet og selv-

følgelig i samarbejde med de forskellige samarbejdspartnere.

I forbindelse med uddannelsesdelen, som vi diskuterer i dag, er optaget af lægestuderende blevet forøget inden for de seneste år, ligesom der bl.a. er blevet gennemført en opstramning af sygeplejerskeuddannelsen, hvor der dels er blevet sat ind over for frafaldet med øget mulighed for støtte og vejledning til studerende, som har vanskeligt ved at opfylde kravene, dels er der iværksat undervisningsstilbud, som kan motivere og fastholde de ressourcestærke studerende i uddannelsen. Desuden skal sammenhængen mellem den teoretiske og den kliniske del af uddannelsen styrkes, alt sammen med henblik på at sikre, at flere gennemfører uddannelsen, og selvfølgelig også sikre, at kvaliteten er høj.

Vi skal også blive bedre til at udnytte national og international forskning. I den forbindelse er der i globaliseringsaftalen afsat midler til styrkelse og udbredelse af forskningstilknudning og til deltagelse i forskningsprogrammer, og det er Dansk Folkepartis hensigt, at disse midler også skal komme de sundhedsfaglige uddannelser til gode.

Hvis vi skal fortsætte den positive udvikling på sundhedsområdet, herunder kræftbehandlingen, er det afgørende, at der er tilstrækkeligt med uddannet personale inden for strålebehandlingen på kræftområdet. Dansk Folkeparti har med tilfredshed noteret sig, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet i samarbejde med Undervisningsministeriet har nedsat et såkaldt hurtigtarbejdende udvalg, der skal kigge på rammerne for uddannelsen af personalegrupperne inden for strålebehandling.

I den anledning mener Dansk Folkeparti, at det er relevant at kigge på den nuværende vægtning af faget stråleterapi i radiografuddannelsen, ligesom efteruddannelse til de grupper, der varetager kræftområdet og andre områder, skal prioriteres, og i den henseende, som det også har været nævnt før, mener vi, at det er vigtigt at inddrage social- og sundhedsassistenterne i arbejdet og sikre, at også denne gruppe får lov til at bidrage positivt til løsningen af problemerne.

Jeg vil også gerne understrege, at det er afgørende for kvaliteten i sundhedsvæsenet, at vi ikke insisterer på, at jo flere der kommer igennem, jo bedre er det. Det er vigtigt, at vi ikke svækker det faglige indhold af hensyn til studerende, som reelt ikke har forudsætningerne for at uddanne sig inden for det sundhedsfaglige område.

Dansk Folkeparti har i lang tid krævet, at der blev gjort noget ved det stigende antal svenske studerende på lægestudiet. Her er der sat forskellige initiativer i gang, og det er vi naturligvis godt tilfredse med. Det holder ikke, at vi hele tiden taler om lægemangel i Danmark, samtidig med at unge danskere, der gerne vil studere medicin, skubbes væk af udenlandske studerende. De svenske og norske studerende på de danske medicinstudier kan blive til en ressource for det danske samfund. Derfor vil Dansk Folkeparti gerne, såfremt der er stemning for det i dag, genfremsætte vores beslutningsforslag om 7 års arbejdspligt for udenlandske studerende, såfremt der er behov for dem i Danmark. Så tror jeg faktisk at vi kan komme et stykke hen ad vejen.

Kl. 11.15

Afslutningsvis vil jeg gerne understrege, at man tager fejl, hvis man tror, vi kan løse problemet med mangel på personale inden for det sundhedsfaglige område udelukkende med udenlandsk arbejdskraft. Det er ikke nødvendigvis kvalifikationerne, den er gal med, det er tit et spørgsmål om kulturel og sproglig forståelse for det danske, og det er altså en helt afgørende faktor i det danske sundhedsvæsen – i hvert fald efter Dansk Folkepartis opfattelse.

Der kan i pressede situationer arbejdes på at få kvalificeret arbejdskraft til landet, men jeg mener ikke, at det er løsningen på lang sigt. Den langsigtede løsning må være at uddanne folk herhjemme, og hvis det indebærer, at det er nødvendigt at øge antallet af pladser på de relevante uddannelser, er vi selvfølgelig villige til at se på det, som det også har været illustreret fra regeringens side, og selvfølgelig også til at se på en styrket vejledningsindsats, hvilket vi i øvrigt allerede er i gang med.

Det er også afgørende, at vi kigger på ungdomsuddannelserne, herunder den økonomiske forskel mellem de gymnasiale uddannelser. De uddannelser, der leverer varen til de videregående uddannelser, skal også have rimelige vilkår og bør i princippet sidestilles. Det var ordene.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg noterede hr. Martin Henriksens selvsros, og det skal jeg ikke kommentere, men jeg kan konstatere, at der, hvor der er ubalancer, har Dansk Folkeparti heller ikke nogen synspunkter – og i hvert fald ikke nogen krav, som man vil oplyse

om i dag – med hensyn til, hvordan vi afhjælper den akutte mangel og får lavet en plan, således at vi kan få den afviklet. Sygeplejerskerne siger jo selv, at der mangler 1.100 i dag, men problemet vil være fordoblet om 10 år, så det er bare om at komme i gang.

Men jeg vil godt høre til en specifik sag omkring deltidsjob, hvor FOA f.eks. siger, at hvis vi i dag laver deltidsjob om til fuldtidsjob, vil det forøge arbejdsstyrken med 7.000-8.000 personer. Er Dansk Folkeparti enig i det synspunkt?

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Nu har jeg forstået, at regioner og kommuner også har en rolle at spille i det her, og den synes jeg de skal tage på sig, men altså, hvis vi herindefra og Dansk Folkeparti kan være med til at bidrage til nogle fornuftige løsninger bl.a. med hensyn til problematikken med deltidsjob/fuldtidsjob, vil jeg da gerne være med til at kigge på det.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg tror, at der sidder nogle derude i kommunerne og regionerne og tænker: Det var godt, for nu har Dansk Folkeparti sagt ja tak til at øge de økonomiske rammer, for det er jo det, der er problemet her. Så det kvitterer jeg for, hvis jeg har forstået det rigtigt.

Jeg vil også godt høre i forbindelse med det her med hensyn til arbejdspligten: Mener Dansk Folkeparti, at alle vores problemer kan løses ved at give udenlandske studerende en arbejdspligt i Danmark? Det er et meget positivt signal, hvis det er sådan, at Dansk Folkeparti synes, at der ikke er et problem i, at der er nogle fremmede, der arbejder her – det er ellers ikke de toner, vi plejer at høre – men det vil jo binde arbejdsmarkedet fuldstændig, hvis det er sådan i forhold til de andre aftaler, vi har, for det må jo så også gælde i udlandet, at vores studerende, der rejser ud, også skal have en arbejdspligt i de lande, de rejser til. Og det synes jeg ikke at vi så detaljeret skal lave forslag om.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Med hensyn til de økonomiske aftaler må hr. Bjarne Laustsen jo forstå det, som hr. Bjarne Laustsen vil forstå det. Det er sådan set helt i orden med mig.

Hvis man kommer til Danmark og man får en uddannelse i Danmark og vi kan se, at der på det danske arbejdsmarked er et behov for lige præcis den arbejdskraft, synes jeg faktisk, det er rimeligt at indføre en arbejdspligt. Og hvis andre lande ønsker en lignende foranstaltning, synes jeg faktisk, at det må være op til de landes demokratiske valgte forsamlinger at beslutte det.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Nu lagde ordføreren meget vægt på, at vi skal uddanne os ud af det her problem, og debatten i dag med de to ministre har haft meget fokus på uddannelse, men jeg vil alligevel spørge ordføreren om fastholdelse. Det begreb var ikke en stor del af ordførerens tale, men fastholdelse af personale er vel i virkeligheden lige så stor en udfordring? Som parlamentarisk grundlag for en regering, der nu sætter grænsen for frit valg ned og dermed lægger endnu mere pres på produktionen ude på sygehusene, kan ordføreren så ikke være lidt urolig for, om vi er i stand til at fastholde personalet på sygehusene, hvis vi udvikler nogle sygehuse, som faktisk ikke giver særlig gode vilkår for dem, der er ansat der, når vi i forvejen kan se alarmsignaler med stress, Arbejdstilsynet rapporterer om dårligt psykisk arbejdsmiljø og sygefraværet er højt?

Kl. 11.20

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Jeg synes, der er grund til at være bekymret over en del ting i sundhedsvæsenet, også bl.a. nogle af de ting, som fru Charlotte Fischer peger på.

Nu står oppositionen og siger, at vi skal gøre noget, der er flere, der skal behandles, og de skal behandles ordentligt. Og derfor er det vel også rimeligt, at man siger, at så kan det godt være, vi må indrette arbejdsgangene på en anden måde, fordi vi jo ikke bare kan løse de problemer, der er, ved ikke at gøre noget. Derfor må vi være åbne over for at sige, at det måske skal organiseres på en anden måde og arbejdsgangene måske skal tilrettelægges på en anden måde. Det er et spørgsmål om, at ledelsen er i orden. Og den debat synes jeg man må være åben over for. Den kan man ikke lukke af for, hvis der også skal være mulighed for, at folk kan arbejde ekstra og tjene nogle ekstra penge ved siden af, hvis det eksempelvis er et ønske. Det har der jo også været tale om i hvert fald i én region i Danmark, har jeg da bemærket.

De muligheder skal jo også være der. Vi må være åbne over for at diskutere de forskellige løsningsmodeller, der måtte være, for ellers rykker vi os jo ikke nogen steder.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Nu er der ingenting, der er enten-eller i den her debat. Det er ikke et spørgsmål, om man skal se på arbejdsgange. Man skal se på arbejdsgange hele tiden. Det gør regionerne også, er jeg helt overbevist om, og det gør sygehusene, og det kan helt sikkert blive bedre, for det kan det hele tiden.

Jeg var egentlig bare lidt ude efter, om der også i Dansk Folkeparti er en refleksion over den overordnede udvikling, som man er med til at sætte i gang. Vi har jo ikke lagt skjul på, at vi synes, det er den forkerte prioritering at sætte endnu mere pres på ved at sænke frit valg-retten. For det er det, man gør. Der prioriterer man jo produktion over kvalitet. Og det håber jeg Dansk Folkeparti er helt klar over i den her debat.

Jeg var egentlig bare ude efter at høre: Er det noget, der optager Dansk Folkeparti? Hvor langt skal man gå i den her retning, hvis man virkelig har et ærligt ønske om at sikre bedre vilkår og holde på personalet? For det tror jeg bliver en af de rigtig store udfordringer.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Jeg er glad for, at Det Radikale Venstre er enig med Dansk Folkeparti i, at man skal se på arbejdsgange, herunder også ledelse. Jeg synes egentlig, at de svar, jeg har givet indtil videre, og min ordførertale og de initiativer, som Dansk Folkeparti har været med til at sætte i gang, viser, at vi faktisk sætter sundhedsvæsenet generelt højt og også sætter uddannelse i forbindelse med de sundhedsfaglige uddannelser højt. Det mener jeg faktisk vi har bevist at vi gør.

Men jeg synes, at man skal være åben over for de forskellige løsningsforslag, der er kommet på bordet. Og hvis De Radikale har noget sindsoprivende at bidrage med til debatten om, hvordan vi kan få løst de grundlæggende problemer i forbindelse med personalemangel, arbejdsgange og ledelse, så synes jeg, Det Radikale Venstre skal komme med de forslag. Men jeg synes ikke, jeg har hørt dem endnu.

Formanden:

Tak til hr. Martin Henriksen. Så går vi videre i ordførerrækken, og den næste ordfører er fru Charlotte Dyremose.

Charlotte Dyremose (KF):

Der er vist ikke længere nogen tvivl om, at vi generelt står over for en stor udfordring med at skaffe arbejdskraft i de kommende år. Det tror jeg efterhånden er gået op for alle, og også, at det kommer til at gælde på alle områder, også det offentlige. Alarmklokkerne er faktisk gået i gang.

Det er selvfølgelig glædeligt, at det er blevet så nemt at finde job, og vi kan jo kun rose regeringen for en bundsolid økonomi med opsving, høj beskæftigelse og historisk lav arbejdsløshed.

Men så er udgangspunktet for denne debat jo paradoksalt nok, at det, at vi nu har så nemt ved at finde job, og at vi lever længere i gennemsnit, er godt, men den medalje har jo så en bagside. Fra Konservatives side er vi meget glade for den her lejlighed til at drøfte netop medaljens bagside, nemlig de kæmpe udfordringer, som der de kommende år vil være på mange områder for at skaffe nok kvalificeret arbejdskraft.

Der er ingen tvivl om, at sundhedsområdet er et af de områder, hvor problemet kan blive rigtig stort, hvis vi ikke tager fat om nældens rod. Derfor er vi også fra konservativ side rigtig glade for de mange initiativer, der er i gang. Vores målsætning om, at 95 pct. af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse og 50 pct. en videregående uddannelse, er jo væsentlige forudsætninger for at skaffe den nødvendige arbejdskraft også på sundhedsområdet.

Muligheden for faglig opkvalificering er nødvendig for at sikre kvaliteten i sundhedssystemet, ligesom det er nødvendigt for at få dygtigt personale til at blive i stillingerne, til at videreudanne sig og til at kunne udfylde flere og stadig mere specialiserede funktioner alle steder i sundhedsvæsenet.

Kl. 11.25

Vi har allerede haft en temmelig bred debat i dag, og det er også nødvendigt, for vi er nødt til at sætte fokus både på de lange og på de korte uddannelser, fordi vi let kommer til at mangle personale inden for alle faggrupperne på sundhedsområdet.

De to ministre har redegjort for tiltagene over hele linjen. Mange gode initiativer er sat i gang, men vi må ikke miste fokus på det her område. Derfor er det vigtigt, at vi nu og i de kommende

år bliver bedst mulige til at rekruttere nok unge mennesker til uddannelserne, sikre, at de ikke falder fra, og også vejlede unge mennesker godt nok til, at de kommer til at starte på den for dem rigtige uddannelse.

Så er der naturligvis også behov for voksen- og efteruddannelse. Det sidste er både for at sikre muligheden for, at modne mennesker kan starte på en ny uddannelse eller i det hele taget beslutte sig for at få en uddannelse og også muligheden for at bygge oven på eksisterende kompetencer. Særlig mesterlæren og muligheden for at få anerkendt reelle kompetencer fra arbejdslivet som en del af et uddannelsesforløb har vi store forhåbninger til.

Dygtigt plejepersonale skal nemlig bestå både af dem, der har nemt ved bøgerne, og så af dem, der lettere lærer gennem praktisk arbejde. Vi har i de kommende år brug for alle hænder i sundhedssektoren, og vi skylder både de ansatte og patienterne, at de ansattes kompetencer udnyttes bedst muligt, uanset hvilke kompetencer det måtte være.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Undskyld, jeg glemte helt før at ønske fru Charlotte Dyremose velkommen til de uddannelsesmæssige opgaver her i Folketinget. Det er godt med unge og friske kræfter på det område her. Det ser vi meget frem til. Desværre efterlod det det indtryk, at fru Charlotte Dyremose lever mere i fortiden end det, vi skal beskæftige os med i fremtiden, for vi har jo allerede en mangel i dag, og derfor er det vigtigt, som også fru Charlotte Dyremose pointerer, at vi gør noget ved det.

Jeg lyttede meget intenst, og der kom ingen forslag, andet end hvad regeringen havde gjort osv. Det Konservative Folkeparti er ellers meget fremme i skoene, når det drejer sig om sort arbejde, skattelettelser og forringelse af dagpenge-reglerne, så der kan man godt komme med konstruktive forslag – ikke særlig konstruktive, men for dem at se måske konstruktive – men her mangler vi dem.

Hvordan kan man sætte fokus på uddannelserne, som fru Charlotte Dyremose siger, når man ikke vil sætte et mål op for, hvor meget man skal nå, for vi er jo begrænset af, at det private erhvervsliv aftager vores unge mennesker, og at det offentlige også gør det. Vores måltal om, at 95 pct. af en ungdomsårgang skal have en

uddannelse, kan jo ikke gå i opfyldelse, hvis der ikke er nogen, der vil aftage dem.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Tak for velkomsten.

Jeg er desværre bange for, at hr. Bjarne Laustsen glemte at lytte til, hvad jeg sagde, for jeg startede med at sige, at vi allerede nu hører alarmklokkerne ringe med hensyn til mangel på arbejdskraft på en bred vifte af områder, og jeg sluttede med at sige, at det, der er vigtigt at vi sikrer, og der, hvor det er vigtigt vi tager fat om nældens rod, bl.a. er på rekrutteringen, altså at vi får tilstrækkelig mange unge mennesker ind i uddannelsessystemet generelt, men også på det her område; at vi mindsker frafaldet; at vi også sikrer via voksen- og efteruddannelse, at personalet har de nødvendige faglige kompetencer til, at de føler sig rustet til at varetage deres opgaver og derfor bliver i jobbet, men også, at de har mulighed for videre- og efteruddannelse, sådan at de kan varetage de mere og mere specialiserede opgaver, der jo er i sundhedssektoren.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg er kun glad for, at fru Charlotte Dyremose kan høre klokkerne ringe, men hun hører ikke det signal, som de sender ud, og det er jo, at der mangler folk i dag og der kommer til at mangle flere i fremtiden. Det er den ligning, vi skal have til at gå op.

Det, fru Charlotte Dyremose bare skal svare på, er, hvordan man vil sørge for, at der er kapacitet i uddannelsessystemet til, at der ikke er nogen, der bliver afvist, og til, at områderne, der skal aftage dem – her er det primært den offentlige sektor, altså regioner og kommuner – får de økonomiske rammer til at kunne lave fuldtidsjob og sørge for, at de stillinger, der er opslået ledige, rent faktisk kan besættes, for det er jo ikke sådan i dag. Det er den ligning, vi skal have til at gå op.

Kl. 11.30

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Lad os for det første tage sygeplejeområdet: 12 af de 21 institutioner, der optager sygeplejersker, havde færre, der ville optages, end de havde pladser til, og resten havde det så modsat. Så sagen er jo den, at hvis vi bare øger optaget der, hvor det er populært at komme ind, så står hr.

Bjarne Laustsen altså med det problem, at yderområderne, hvor bl.a. hr. Bjarne Laustsen kommer fra, mister muligheden for bl.a. at uddanne sygeplejersker. Derfor er det jo vigtigt, at vi både tager regionale hensyn og sørger for, at der er de nødvendige pladser, men hvis vi kun sørger for, at der er det i de store byer, forudsiger jeg, at hr. Bjarne Laustsen kommer og taler om helt andre problemer.

Med hensyn til om man har fuldtidsstilling eller ej, er der ingen tvivl om, at vi fra konservativ side naturligvis går op i, at det skal kunne betale sig at arbejde mere, hvis det er det, man har lyst til, men vi har det altså også sådan, at hvis man føler, at man i en årrække gerne vil arbejde på deltid, f.eks. mens man har små børn, så er det en ærlig og redelig sag, og det skal man have lov til.

(Kort bemærkning).

Rasmus Prehn (S):

Jeg synes, at jeg oplever den konservative ordfører tale en hel masse om alt det gode, som regeringen har gjort. Men er fru Charlotte Dyremose ikke nervøs for at komme til at falde i samme fælde, som den daværende borgerlige regering i 1980'erne faldt i, nemlig at man troede, at man gjorde det rigtige, men hvor det senere hen viste sig, at det, man gjorde, slet ikke var tilstrækkeligt?

Vi har fra den samlede oppositions side bestræbt os på at lave en vedtagelse, som lægger an til, at der bliver lavet en redegørelse, hvor man på baggrund af opsamlet viden laver en handlingsplan, så vi kan sikre, at man imødekommer fremtidens krav. Hvad er det, der gør, at Det Konservative Folkeparti synes, at der skal bruges flere kræfter på at lave en eller anden form for hyldest på papir, som De Konservatives vedtagelse nærmest er udtryk for, hvor man remser alt det gode op, man har gjort, frem for at være konstruktiv og sige: Jamen lad os da få undersøgt, hvad der er af problemer, og lad os så fremlægge en handlingsplan efterfølgende? Hvad er det, der gør, at man i den grad har mere travlt med at være selvrosende end at være konstruktiv, fremadrettet og søge at løse problemerne?

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg synes, at det er dødsgerligt, at Socialdemokratiet i dag har besluttet sig for, at nu har man sådan en retorik, der hedder, at regeringen in-

genting har gjort, og at den retorik bliver langt vigtigere end at være konstruktiv. Man ønsker så at stille tal op for, hvor mange personaler man tror vi skal bruge i fremtiden, uden at vide, hvilke udfordringer vi sundhedsmæssigt kommer til at stå med, for Socialdemokraterne kan ligesom os andre ikke vide, hvilke sygdomme der kan behandles og kureres om 10 eller 20 år.

Til gengæld vil man så ikke være med på det forslag til vedtagelse, vi fremsætter, hvor vi ønsker at sætte fokus på, at der bliver nok personale via det, at der bliver uddannet nok personale, og via det, at de studerende ikke falder fra på uddannelserne. Skulle vi ikke være konstruktive med hensyn til det i stedet for? Skulle vi ikke satse på, at der er nok personale, fordi der er uddannet nok personale, fordi det uddannede personale ønsker at blive i deres job, og fordi unge mennesker finder det attraktivt at gå ind på de her uddannelser? Det vil være konstruktivt, vil jeg sige til hr. Rasmus Prehn.

(Kort bemærkning).

Rasmus Prehn (S):

Jeg er ked af at sige det til fru Charlotte Dyremose, men jeg oplever faktisk, at vi har præsteret nærmest det bredeste forslag til vedtagelse, der nogen sinde er fremsat i Folketinget. Det er så bredt og imødekommende, at jeg slet ikke kan se, at det skulle være noget problem for De Konservative at gå med på forslaget. Og hvis det er sådan, at De Konservative synes, at man har gjort så meget godt, og er sikre på, at det er så fremragende – og vi medgiver, at De Konservative har gjort en masse ting, men vi er ikke så sikre på, at det er tilstrækkeligt – jamen hvad skulle der så være i vejen for at få lavet en redegørelse, så man ligesom kan få ridset alt det gode op, som man har gjort?

Det synes jeg da kun ville være fint. Det er det, vi sådan set prøver at hjælpe til med, altså med simpelt hen at få konstateret, at regeringen har gjort en hel masse fremragende ting, hvis det er det, der er tilfældet.

Vi kan så være nervøse for, at det ikke er nok, og det er derfor, vi gerne vil have redegørelsen. Men skulle vi ikke kunne blive enige om simpelt hen at få fundet noget viden frem, få konstateret, hvad der er sket, og hvad der ikke er sket?

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Fra konservativ side er vi langt mere interesseret i at løse problemerne end i at lave redegørelser,

der roser regeringen. Vi synes rent faktisk, at det her er et seriøst problem, og vi vil gerne sikre, at der er det nødvendige personale. Derfor synes vi, det er nødvendigt at tage fat om uddannelsessituationen, det er langt vigtigere.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Der skal gøres rigtig mange ting, ikke mindst inden for landets grænser. Men når jeg hører fru Charlotte Dyremose tale, så slår det mig, at jeg virkelig er af den overbevisning, at der bliver tænkt alt for snævert nationalt her.

Det er jo et paradoks, at vi stadig sidder her i Danmark og i virkeligheden tilrettelægger optaget på uddannelserne fuldstændig isoleret fra de andre nordiske lande, når studerende og læger krydser grænserne i Norden for et godt ord. Når nu Danmark mere og mere er ude i verden for at rekruttere læger, navnlig i Østeuropa og de baltiske lande – det samme gør Sverige, som også er rigtig langt fremme i skoene – er det paradoksal, at det alligevel ikke er noget, vi har tænkt at tage op i europæisk regi, hvor det egentlig burde tages op. Er det slet ikke noget, der optager Det Konservative Folkeparti?

Kl. 11.35

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Det gør det helt sikkert, for der er ingen tvivl om, at vi lever i en mere og mere globaliseret verden, og unge mennesker har lyst til at rejse ud og opleve andre himmelstrøg – og det uanset, om det er de meget tilsvarende skånske eller andre himmelstrøg i verden.

Derfor er det jo en af de ting, som har været væsentlig i hele diskussionen om, hvordan vi undgår, at der er så ekstremt mange svenske studerende på de danske lægestudier, at man så fra regeringens side netop har taget en dialog med svenskerne. Vi taler selvfølgelig med vores nabolande om, hvordan man sikrer, at det ikke bliver sådan, at det er os, der uddanner alle de svenske læger på bekostning af uddannelsen af danske læger. Der er ingen tvivl om, at vi skal have den dialog, og jeg tror også, at den skal udvikles i årene fremover.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Det synes jeg er fint, og jeg er også tilfreds med, hvad der er foretaget i forbindelse med svenske studerende. Men jeg synes måske stadig, at man

må spørge: Hvis man kigger frem, hvad er det så, vi mere kan gøre i forhold til det nordiske og til det europæiske? Jeg er godt klar over, at det ikke er det, der løser hele vores problem her i Danmark, men det generer mig, at vi tænker så snævert nationalt, når nu verden faktisk bevæger sig af sted på en helt anden måde.

Så helt konkret vil jeg spørge: Kunne man ikke forestille sig, at de nordiske lande og vi her skulle sige til ministeren, at man skal gå meget tættere sammen med de andre nordiske lande om f.eks. at dimensionere optaget på lægeuddannelsen i erkendelse af, at hvis de andre nordiske lande neddrogler, mens vi skruer op, så kan det faktisk i sig selv rumme et problem? Ville det ikke være en klog ting at gøre?

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Nu er det jo desværre sådan, at vi ikke her i det danske Folketing kan beslutte, hvor mange uddannelsespladser der skal være i bl.a. Norge og Sverige. Men det, vi kan, er, at vi kan have en tæt dialog med myndighederne i de lande, og der er jeg fuldstændig enig med fru Charlotte Fischer i, at det selvfølgelig er en helt naturlig sag, at vi tager fat i vores nordiske broderlande og spørger: Skulle vi ikke lige sørge for, at vi også samlet set har nok pladser, og at det ikke er et af landene, der tager hele slæbet for hele det nordiske fællesskab? Så den dialog er jeg meget enig i at man skal have – dog altså under de forudsætninger, at vi jo i det danske Folketing trods alt kun kan bestemme, hvor mange uddannelsespladser der er i Danmark.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Nu har jeg uden for Folketinget ønsket fru Charlotte Dyremose velkommen, men nu gør jeg det så også i Folketingssalen. Jeg siger velkommen til uddannelsesområdet.

Vi har jo hørt her i dag, at der sådan cirka mangler 1.000 speciallæger. Altså, sådan som jeg er orienteret, viser den seneste opgørelse fra 2004, at 748 studerende fra de nordiske lande læser medicin i Danmark. Set i det lys vil jeg spørge: Er Det Konservative Folkeparti så åben over for en løsning, der siger, at der, hvis man tager en uddannelse i Danmark og vi kan se, at der er et behov for den arbejdskraft på det danske arbejdsmarked, når man er færdig med uddannelsen, indføres en arbejdspligt for de studerende, der eksempelvis har læst medicin i Danmark? Er

Det Konservative Folkeparti åben over for en løsning i de baner?

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg må sige, jeg ville være ked af at lave en sådan løsning, for jeg vil meget gerne have mulighed for, at udenlandske studerende kan komme til Danmark, fordi det er forudsætningen for, at også danske studerende kan tage til udlandet, altså at man kan få sin uddannelse enten delvis eller fuldt ud i andre lande, og at man så har mulighed for at komme tilbage til Danmark og arbejde med det samme. Det må vi så sige også må gælde den anden vej rundt.

Der, hvor vi gerne vil løse problemet og nu kommer til at løse det, er der, hvor vi altså har haft en ekstremt stor andel af de svenske studerende, fordi de er blevet favoriseret på nogle helt urimelige vilkår.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Jeg er helt med på, at det kan være hensigtsmæssigt, at man studerer i forskellige lande, men når nu vi kigger på det danske sundhedsvæsen og vi kan se, at der er behov for nogle personalegrupper inden for det danske sundhedsvæsen, og vi kan se, at de, der kan komme til at blive en del af personalegrupperne i Danmark, rent faktisk er nogle af dem, som studerer medicin her i Danmark i dag, og som kommer fra lande som Sverige og Norge, hvor der jo er en tæt samklang kulturelt og sprogligt, ville det så ikke være hensigtsmæssigt at indføre arbejdspligt? Hvis vi lige skærer denne internationaliseringsdel væk og ser på, at der altså er behov for de her mennesker i det danske sundhedsvæsen, vil det så ikke være fornuftigt, at man går ind og kigger år for år på, hvor man har behov for noget arbejdskraft, og derfor indfører en arbejdspligt på de her områder? Det kunne gælde praktiserende læger, det kunne gælde skolelæger, det kunne gælde så mange andre.

Kan Det Konservative Folkeparti ikke se et vist perspektiv i det ikke mindst set i lyset af, at der rent faktisk er personalemangel? Er der fuldstændig lukket af fra Det Konservative Folkepartis side for en løsning for at fastholde de her studerende i Danmark til gavn for sundhedsvæsenet?

Kl. 11.40

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jamen jeg forstår såmænd sagtens fristelsen til at gøre det, men jeg må dog sige, at jeg altså ikke ser det her isoleret fra, at vi har en mere og mere globaliseret verden og et mere og mere globaliseret arbejdsmarked. Jeg ville være meget ked af, at vi opstillede nogle regler, som vi så risikerede at vores svenske naboland opstillede tilsvarende, og at vi dermed fik en fastlåsning af arbejdskraften. Der vil jeg hellere være med til at sikre, at det bliver attraktivt for de udenlandske studerende at blive i Danmark.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Charlotte Fischer.

Charlotte Fischer (RV):

Mangelen på personale er nok et af de allerstørste problemer i det danske sundhedsvæsen, som det ser ud i dag. Der mangler 800 speciallæger, 1.100 sygeplejersker, der mangler radiografer, lægesekretærer osv. Vi kan have mange store ønsker om at behandle flere og bedre, men alt sammen er afhængigt af, at vi kan skaffe nok af det rigtige personale.

Man skal være opmærksom på, og det vidner debatten jo også om her i dag, at der ikke kun er én løsning. Det handler ikke kun om at uddanne flere, det handler også om at bruge den arbejdskraft, der allerede er, bedre, det handler om at fastholde medarbejdere længere, og det handler om at skaffe arbejdskraft også uden for landets grænser. Alt sammen skal man finde ud af hvordan man gør bedst muligt, og vi tror stadig, at man kan komme langt længere, og det skal man, for ellers løser man simpelt hen ikke opgaven.

Når det gælder speciallægerne, er der et meget alvorligt problem. Sundhedsstyrelsens prognose viser, at vi faktisk kommer til at mangle 800 speciallæger frem til år 2025 med det, vi ved i dag. Vi synes, at et særlig ømt punkt er de praktiserende læger, hvor man faktisk også kan se, at der vil være et fald i antallet af disse over de næste mange år. Det er et stort problem, for de indtager jo en nøgleposition i vores sundhedsvæsen som gatekeepere, og vi tiltænker dem flere og flere opgaver. Det er svært at tænke sig et velfungerende sundhedsvæsen, uden at vi har nok praktiserende læger.

En af de helt afgørende ting er at få afkortet speciallægeuddannelsen. I dag er det faktisk sådan, at fra en studerende starter på sin lægeud-

dannelse, til han eller hun er færdig som speciallæge, går der 22 år i gennemsnit. Det er jo alt, alt for lang tid, og der bliver også arbejdet på at korte det ned. Vi synes, at det skal gå hurtigt, og at der skal ske noget.

Lægerne og de studerende krydser ivrigt de nordiske grænser. Det har der været skrevet om, og det kan man jo vælge at betragte som et problem eller en udfordring. Vi synes, man skal passe på med at gå for meget i baglås over det, og vi støtter ikke Dansk Folkepartis stavnsbinding af lægestuderende.

Vi synes, man skal se det omvendt. Når nu det er sådan, hvorfor går vi så ikke langt tættere sammen nordisk, samarbejder meget mere sammen om optaget på lægeuddannelserne, måske også om selve indholdet af lægeuddannelserne og faktisk begynder at harmonisere Norden som et sammenhængende sundhedsvæsen? Det synes vi faktisk der er langt mere perspektiv i, og måske kunne det også gøre sundhedsvæsenet langt bedre.

Vi skal udnytte arbejdskraften – eller benytte, som det hedder, det andet lyder jo ikke så godt – langt bedre. Der er masser af plads til forbedringer, det hedder opgaveglidning. Jeg tror, at det grundlæggende er et problem, at faggrupperne måske er mere optaget af at tage opgaver til sig end at give dem videre, og det tror jeg de skal være de første til at erkende, sådan at vi kan få den gode arbejdsdeling mellem grupperne, der gør, at vi benytter de ressourcer, vi har, bedst muligt. Vi skal bruge it meget mere offensivt, end vi gør i dag. Man kan sagtens forestille sig, at der kan sidde læger i Indien og gøre en stor del af arbejdet over en computer, diagnosticere via røntgenbilleder osv. Jeg tror, at der er mange muligheder på det felt.

Vi skal fastholde medarbejdere, og det har jeg jo været inde på i flere spørgsmål. Det er helt afgørende, at vi udvikler et sundhedsvæsen, som faktisk giver gode arbejdsvilkår og også giver personalet mulighed for at have en god arbejdsdag, for ellers mister vi personalet.

Til sidst kommer vi jo altså ikke uden om, at vi skal importere noget arbejdskraft, det tror jeg alle har erkendt. Det er jo ikke hovedløsningen, men i den her mellemliggende periode, før vi får uddannet nok arbejdskraft, vil vi være afhængige af at skaffe den uden for landets grænser. Jeg synes, vi skal tænke meget mere offensivt og se, hvor det er, det giver god mening; måske skal vi endda samle indsatsen nationalt.

Kl. 11.45

I dag er det jo regionerne, som har ansvaret for at kigge rundt i verden og se, hvor de kan skaffe personalet. Men går vi mere offensivt til værks, synes jeg også, vi har en større forpligtelse til at tænke over, hvad der sker med de lande. Vi skal sørge for at lave nogle aftaler og måske også gå sammen på europæisk plan om at udvikle en strategi for hele det område i erkendelse af, at det bliver mere og mere internationaliseret, og at de læger, der bliver uddannet i andre europæiske lande, meget vel kan rejse hertil som led i den frie bevægelighed, og det er godt, men vi kan ikke bare lade dem gøre det og have bind for øjnene.

Så lad os gå sammen og se på: Hvad er mulighederne europæisk for at integrere os meget mere på det her område? Vi tror, at der er muligheder, og vi synes måske nok, at man er for defensiv, sådan som det er i dag.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ja tak. Der er foreløbig lige et enkelt spørgsmål fra hr. Martin Henriksen.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Nu kender jeg godt svaret på forhånd, men jeg kan ikke lade være med at spørge alligevel.

Først vil jeg godt starte med at kvittere for det, som fru Charlotte Fischer sagde om at afkorte speciallægeuddannelsen. Det synes jeg var et positivt udsagn, og det er der måske også behov for at kigge på, og jeg forstår også, at regeringen gør det.

Med hensyn til en del af de problemer, vi har haft med f.eks. svenske studerende på medicinstudiet, vil jeg sige, at den problemstilling jo er en del af internationaliseringen, og så synes jeg, at det lyder sådan lidt mærkeligt i mine ører, at man så siger: Jamen løsningen på den problemstilling er mere internationalisering. Altså, det forstår jeg ikke helt.

Kan Det Radikale Venstre slet ikke se en lille smule logik i, at hvis der er sådan cirka 1.000 udenlandske studerende fra de nordiske lande på medicinstudiet i dag og vi har behov for ca. 1.000 speciallæger – jeg tror, det var det tal, der har været fremme tidligere i dag – så er det da meget logisk at kigge på, om man kunne sige: I har en forpligtelse til at bidrage til det samfund, som har givet jer en uddannelse, specielt når vores sundhedsvæsen har behov for det?

Når man kigger på, at de kulturelle og sproglige barrierer alt andet lige ikke er så store inden

for Nordens grænser, er der så ikke trods alt bare en vis logik i det ifølge Det Radikale Venstre? Kan fru Charlotte Fischer ikke se, at det er lidt mærkeligt, at man siger, at de problemstillinger, som internationaliseringen har skabt, skal vi løse ved at skabe mere internationalisering? Burde man måske ikke lige træde et skridt tilbage og overveje, om ikke der var andre måder at løse det på?

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Vi er jo enige om, at der har været et problem, som forhåbentlig nu også bliver løst med den ændring, der sker i bonussystemet. Så langt er vi jo enige. Så er spørgsmålet: Hvad gør man så?

Vi tror jo på, at der selvfølgelig både er nogle ulemper, sådan som det har været, forbundet med at have mange nordiske studerende på lægestudiet, og nogle fordele for Danmark. Man skal jo ikke glemme, at vi også drager nytte af, at vi har nordiske medarbejdere i vores sundhedsvæsen, at vi er i stand til at tiltrække dygtige folk derfra. Nogle vender tilbage, måske også fordi de har læst i Danmark. Og vi synes, at det er farligt at begynde at tænke meget den ene vej og netop begynde at skærme af. Vi skal hele tiden tænke begge veje, tænke, at vi jo også drager nytte af, at der kommer dygtige folk hertil og slår sig ned.

Så synes jeg bare, at Dansk Folkeparti jo også må erkende, at uanset hvad er vi afhængige af at rekruttere arbejdskraft udefra; også hvis vi løser problemet med svenske studerende, vil vi være afhængige af i en periode at rekruttere udefra, og de kan måske også bidrage med noget godt. Så hvorfor ikke tage det offensivt op og sige: Lad os finde ud af, hvordan vi gør det på en god og gennemtænkt måde i stedet for at bare at sige, at det vil man ikke høre tale om?

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Jeg forsøgte faktisk at have en offensiv indgangsvinkel ved at sige: Ja, vi har et behov for de her mennesker, det ved vi jo, og hvorfor skal vi så ikke netop indrette det sådan, at vi kan sikre os, at dem, vi har behov for, rent faktisk også, når de begynder på en uddannelse i Danmark – det kunne vi allerede nu melde ud – ved, at så indebærer det altså, at så kan de også risikere at løbe ind i en arbejdsforpligtigelse i Danmark? Det ville da netop være en offensiv indgangsvinkel til det, noget, som jeg kunne forstå at Det Ra-

dikale Venstre efterlyser, og vi vil da gerne bidrage til at være offensive. Hvis Det Radikale Venstre vil være offensive på Dansk Folkepartis måde, kan vi måske finde ud af noget dér.

Jeg vil også gerne spørge til det, der er blevet snakket om tidligere i dag, nemlig social- og sundhedsassistenter. Hvordan ser Det Radikale Venstre på rollefordelingen mellem social- og sundhedsassistenter og sygeplejersker? Mener Det Radikale Venstre, at der er behov for at kigge på, hvordan social- og sundhedsassistenter kan gå ind på sygehusene og overtage nogle af de opgaver, som sygeplejerskerne måske løser i dag; altså at vi kan få dem op på, kan man sige, et højere fagligt niveau, få skubbet social- og sundhedsassistenterne ind der, hvor der er mulighed for at de kan løse nogle praktiske opgaver, hvis de har en kunnen – selvfølgelig med efteruddannelse osv.? Har De Radikale et forslag eller nogle tanker i den henseende?

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ja tak. Taletiden er maks. 1 minut.

Ordføreren.

Kl. 11.50

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Vedrørende de nordiske studerende tror jeg altså, at det grundlæggende bare handler om måden at tænke på. Vores løsninger hviler ikke primært på pligt og straf, havde jeg nær sagt. Vi vil egentlig hellere gå en anden vej og sige: Lad os også prøve at henvende os til de nordiske studerende og se, om vi ikke kan fastholde dem i Danmark. Et antal vil givetvis blive, og så mener jeg jo egentlig, det vil være en fordel for Danmark. Men det er klart nok, at vi ikke kan fortsætte sådan, som vi har gjort, hvor et meget stort antal tager ud af landet på den måde, som det er sket.

Så vil jeg bare lige sige, at vi helt sikkert synes, at social- og sundhedsassistenter skal inddrages meget mere. Og jeg synes måske nok, at sygeplejersker – det var også lidt dem, jeg tænkte på – nogle gange er en gruppe, der er meget optaget af at tage opgaver fra lægerne. Så synes jeg måske også, at de tilsvarende skulle være meget optaget af at aflevere nogle til social- og sundhedsassistenterne, det har vi alle sammen en interesse i.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Næste ordfører bliver hr. Morten Homann.

Morten Homann (SF):

Det her område er jo temmelig vigtigt, ikke bare nu, men også hvis man ser nogle år ud i fremtiden på, hvordan man kan sikre, at vi har det nødvendige personale på sundhedsområdet. Det er jo et relativt stort problem, så det er ret paradoksalt, at regeringen ikke har formået at tage hånd om det i ordentlig tid.

Stort set hele vejen rundt i alle fag er der behov for at se på dimensioneringen af dem for at sikre, at der er nok personale både her og nu og i fremtiden. Man kan sige, at den nuværende regering jo netop har en historie f.eks. i forbindelse med uddannelsen af læger og sygeplejersker, idet man også sidste gang, vi havde en borgerlig regering, lavede en konsekvent underdimensionering af de her uddannelser.

Når vi ser på lægeuddannelserne, er der allerede i dag omkring 1.000 ubesatte stillinger for speciallæger, og hvis man ser frem i tiden, vil tallet blive endnu større, og det er jo noget, der vil stå på i flere årtier. Derfor er det nødvendigt at få nogle bud på, hvordan de yngre lægers uddannelsesforløb kan tilrettelægges, sådan at man sparer noget mere tid, og sådan at man konstant ser på, hvordan man kan mindske lægemangelen. Jeg er ikke så tryk ved, at man læner sig tilbage og siger: Nu er alt vel, vi optager det rigtige antal studerende på lægeuddannelsen, og så skal det hele nok gå. Jeg tror, at man er nødt til at se lidt mere offensivt på det, og at man også skal se på netop fordelingen af arbejdsopgaver, så man kun bruger lægernes kræfter til de arbejdsopgaver, hvor det faktisk er nødvendigt at bruge lige netop lægernes kompetencer.

Drejer man så over og ser på sygeplejerskerne, mangler der i dag i størrelsesordenen 1.000 sygeplejersker, og det kræver altså en øget dimensionering på sygeplejerskolerne, også hvis man ser i øjnene, at efterspørgslen efter deres kompetencer næppe bliver mindre i de kommende år. Det kræver, at man gør uddannelsen mere attraktiv for unge, og at man gør arbejdet og efteruddannelsen som sygeplejerske mere attraktiv. Der er simpelt hen alt for mange historier om overarbejde og sammenbrud på grund af stress, fysisk nedslidning, offentlig kritik af sygeplejerskernes arbejde osv., som samlet set gør det meget vanskeligt at få rekrutteret det nødvendige antal unge, som vil tage den uddannelse.

Der er en hel stribe andre mellemlange videregående uddannelser til radiograf, ergoterat-

peut, fysioterapeut osv., som skal kigges igennem, sådan at vi kan sikre os, at dimensioneringen er tilstrækkelig, uddannelserne er tilstrækkelig attraktive og arbejdet efterfølgende tilstrækkelig varierende og spændende til, at man kan tiltrække det nødvendige personale og det nødvendige antal uddannelsessøgende på de områder.

Også i den sidste vigtige faggruppe, nemlig SOSU-assistenterne, er der nogle alvorlige mangler og nogle mangler, som man også kan se måske blot vil blive større i de kommende år. Her er det måske knap så meget dimensioneringen, der er problemet, som hvordan man kan gøre uddannelsen tilstrækkelig attraktiv. Her er man jo bl.a. i Odense og Århus kommet frem med nogle spændende ideer om at bruge muligheden for at give SVU til de her uddannelser, og når voksne kvinder kan se, at de har råd til at tage en uddannelse, jamen så påvirker det også klart søgningen positivt.

Når alt det her er sagt om de enkelte uddannelser, skal vi også se på, hvordan arbejdsopgaverne er fordelt. Hvis der er en faggruppe, som er kvalificeret til at påtage sig en arbejdsopgave, så skal det altså ikke være traditioner, som bestemmer, om man gør det eller ej, men udelukkende en sammenhængende vision og en sammenhængende tanke om, hvordan man samlet set kan tilrettelægge arbejdet mest forsvarligt, og hvor man samlet set bedst bruger de kompetencer, som ligger i de forskellige arbejdsgrupper.

Derfor ser SF frem til, at regeringen tager sit ansvar alvorligt, bedre sent end aldrig, og fremlægger en handlingsplan for, hvordan man kan afhjælpe behovet der, hvor det er nødvendigt nu, eller der, hvor behovet vil opstå i de kommende år.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Jeg kan ikke se, der er nogle spørgsmål. Derfor bliver det nu hr. Jørgen Arbo-Bæhr som ordfører.

Kl. 11.55

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Når vi snakker om at løse problemet med mangel på arbejdskraft i sundhedssektoren, er der brug for en bred vifte af forskellige initiativer. Et kernepunkt er selvfølgelig at gøre det attraktivt at arbejde i det offentlige sundhedssystem. Det handler om arbejdsmiljø, og det handler om løn.

Et af de helt afgørende problemer er jo, at alt for mange bliver udstødt alt for tidligt på grund af for meget arbejde og for stort arbejdspress. Derfor vil investeringer i bedre arbejdsforhold have afgørende betydning for, at der også er tilstrækkeligt med arbejdskraft inden for sundhedsvæsenet i fremtiden. Det kræver selvfølgelig, at regioner og kommuner har tilstrækkelige midler til at beskytte de ansatte mod nedslidning for.

Den nuværende regering har et mantra om, at det, der handler om forholdene på sygehusene, må det være op til regionerne at tage ansvar for. Det er rigtigt, at det er dem, der har ansvaret for at tilrettelægge arbejdet inden for sundhedssektoren, i hvert fald inden for store dele af sundhedssektoren, men regionerne har nu engang ikke mulighederne for at gøre mere, end de har midler til. Derfor er det på det her område afgørende vigtigt, at vi i fremtiden ser, at regionerne får tilstrækkelige midler til at kunne sikre deres ansatte nogle ordentlige løn- og arbejdsforhold.

En anden del af problemerne hænger sammen med arbejdets organisering på sygehusene. Også her er det jo klart, at det direkte ansvar ligger hos arbejdsgiverne, men også her kan Folkeetinget fra sin side medvirke til en langt bedre og langt mere effektiv organisering. Helt konkret har FOA foreslået, at social- og sundhedsassistenter får en autorisationsordning, så de er i stand til at bruge deres kvalifikationer til at varetage en bredere del af arbejdsopgaverne på hospitalerne, end de gør i dag.

Et andet spørgsmål er jo de mange krav om dokumentation og evaluering, som betyder, at ikke mindst sygeplejersker bruger alt for meget tid på andet arbejde end det, de er uddannet til. Det er vigtigt, at man i det her arbejde arbejder ud fra, at vi skal slippe de ansatte fri, så de selv får bedre mulighed for at tilrettelægge arbejdet og dermed også får mulighed for at lave mere og lave et bedre stykke arbejde for brugerne.

Endelig vil jeg pege på det problem, der er med frafald på uddannelserne, et problem, som for manges vedkommende kan føres tilbage til manglerne i folkeskolen. Det er jo blevet væsentligt for den nuværende regering langt mere end at sørge for, at de svageste får tilstrækkelig støtte og uddannelse, så de kommer ud med en god faglig ballast fra folkeskolen, at sørge for bare at teste for at finde ud af, om folk kan meget, eller om folk kan lidt.

Endelig er der mulighederne for en bedre integration, hvor bl.a. sygeplejerskerne har peget

på, at der er brug for en bevidst etnisk ligestillingspolitik på danske hospitaler. Også her vil man fra regeringens side kunne tage et initiativ, som forpligter hospitalerne til at tage den etniske ligestilling alvorligt, når man skal have ansat flere af fremmed herkomst inden for det danske sundhedsvæsen.

Til sidst vil jeg bare lige som en servicemeddelelse ikke mindst over for fru Charlotte Fischer og hr. Bjarne Laustsen, som tidligere nævnte det, sige, at Enhedslisten allerede i Nordisk Råd har spurgt den finske sundhedsminister, der er formand for sundhedsministerrådet i år, om rådet vil tage initiativ til en samlet nordisk plan for at imødegå mangelen på sundhedspersonale, en plan, som jo både kan handle om uddannelse, samling af specialer, udvikling af telemedicin, udveksling af erfaringer, opgaveglidning osv.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg siger tak til ordføreren, og så skal vi lige have hr. Rasmus Prehn som ordfører.

Kl. 12.00

Rasmus Prehn (S):

Jeg synes, at den meget engagerede debat, vi har haft her til formiddag, med al tydelighed viser, hvor vigtigt et område det her er. Der er fra socialdemokratisk side ingen tvivl om, at sundhed kommer mere og mere i fokus for befolkningen. Noget af det, der er meget afgørende, er, at vi kan sikre vores egen sundhed, at vi kan gå til læge og til forskellige andre sundhedspersonalegrupper og få tjekket op på vores helbredstilstand. Derfor er det magtpåliggende, at vi har styr på, at der er tilstrækkeligt med personale inden for sundhedsområdet, hvis vi skal sikre, at vi i fremtiden kan have et højt sundhedsniveau.

Jeg vil gerne sige, at når vi har stillet forespørgslen, hænger det jo sammen med, at vi kan se, at der altså er betydelige problemer. Min kollega hr. Bjarne Laustsen har allerede skitseret problemerne med lægemangel, med mangel på sygeplejersker, med mangel på radiografer og andre. Der er det altså vigtigt, at vi tager det tilstrækkelig alvorligt, og vi står altså med en regering, som til forveksling ligner den borgerlige regering, vi havde i 1980'erne, hvor man jo senest lavede et kæmpe svigt med hensyn til at uddanne tilstrækkeligt med personale.

Derfor tager vi det meget alvorligt at få sikret i dag, at der bliver lavet en redegørelse, hvor vi får tjekket op på: Har vi nu sikret at uddanne til-

strækkeligt med læger, sygeplejersker og andre, sådan at vi kan sikre, at der er tilstrækkeligt personale i fremtiden – også under hensyntagen til, at der jo sker en demografisk udvikling, der gør, at rigtig store grupper går på pension, mens mindre grupper er tilbage til at klare sig på arbejdsmarkedet?

Der er jeg sådan set glad for, at regeringen bryster sig af at have gjort en masse ting, og vi vil heller ikke fra socialdemokratisk side sige, at det er sådan, at regeringen slet ingenting har gjort; vi er bare ikke sikre på, at det er nok. Det er derfor, at vi er lidt ærgerlige over, at man fra regeringens side bruger så mange kræfter på at hylde sig selv, på at rose sig selv, på at gubbe sig selv på ryggen og fortælle om alle de gode ting, man har gjort, frem for at gå med på det meget brede forslag til vedtagelse, som Socialdemokraterne har fremsat, og som lægger an til at få lavet en redegørelse med en efterfølgende handlingsplan. Hvad skulle der være i vejen med det? Nej, regeringen vil hellere bruge kræfter på at ridse alle de ting op, som den har gjort. Det synes jeg sådan set er en skam, og jeg synes, det er et bevis på, at man ikke tager denne her problemstilling tilstrækkelig alvorligt.

Med hensyn til videnskabsministerens område bliver der talt om lægemangel. Der hører vi så videnskabsministeren sige her i salen: Jamen der er slet ikke noget problem med læger, det er mest speciallæger, der er problemet. Men når vi så kigger på den demografiske udfordring, kan vi jo se, at der er meget store generationer af læger, der snart går på pension, og vi kan se, at der er mindre årgange tilbage. Vi kan se, at der sandsynligvis vil blive langt flere sygdomme, som det bliver muligt at kurere, og derfor bliver der større behov for læger. Har man taget tilstrækkelig hensyn til det? Vi ved det ikke, og regeringen vil ikke undersøge det.

Vi ved, at det i dag er meget svært at tiltrække læger til yderområderne, hvorfor man må oprette kunstige overlægestillinger for at trække dem til, hvilket er meget dyrere for samfundet, end det burde være. Vi ved, at man på skoler må undlade at ansætte skolelæger og ansætte sundhedsplejersker og sygeplejersker i stedet for – der er problemer. Det samme med hensyn til privatpraktiserende læger – der er også problemer. Jeg synes, at man skal tage det her mere alvorligt end bare at skyde det hen med, at det kun er speciallæger, der mangler, og at den mangel, man har, i øvrigt er noget, der opstod for lang tid siden. Vi skal lige huske på, at det jo er

det selv samme parti, der har ansvaret for det, nemlig Venstre, som undlod at uddanne tilstrækkeligt med læger i 1980'erne.

Med hensyn til undervisningsministerens område synes jeg, det er rart at høre, at man er villig til at uddanne flere sygeplejersker. Det er så 200, der bliver nævnt, og det er sådan en halvkvædet vise fra fru Birgitte Josefsen, men det er ikke noget rigtigt tilsagn, og vi ved, at der mangler 1000. Hvorfor så kun 200?

Med hensyn til social- og sundhedsuddannelsen vil jeg gerne sige, at der virker det faktisk, som om undervisningsministeren har fat i noget, som er det rigtige: at man tager hånd om at reducere frafaldet, man sikrer yderligere rekruttering, man tænker på at indføre mere praktik, måske mesterlære, og man vil også kigge på merit- og realkompetencevurdering. Det synes jeg faktisk er flot, og det er gode initiativer, som jeg faktisk gerne vil benytte lejligheden til at rose – det skal ikke være negativt, det hele; der er faktisk gode ting her.

Jeg synes, det er væsentligt at få kigget på, om vi kunne gøre mere for, at nogle af de her grupper kunne komme på fuld tid frem for at være på deltid – ikke, fordi vi har noget imod, at man som lønmodtager er på deltid, men når vi nu har brug for arbejdskraften og folk gerne vil have fuld tid, hvorfor så ikke kigge på det?

Lige en kommentar med hensyn til de forslag til vedtagelse, som er blevet fremsat. Fra socialdemokratisk side vil vi gerne have denne her redegørelse, vi vil gerne have en vurdering af tingene, og så vil vi gerne have en handlingsplan. Og jeg kan simpelt hen ikke forstå, hvad det er, der skulle være i vejen med at få ordnet det. I stedet for ser vi fra regeringspartierne et forslag til vedtagelse, som man har en svag mistanke om at hr. Bertel Haarder har siddet og skrevet, for vi ved jo, at han er god til festtaler. Og der må man sige, at hr. Bertel Haarder burde sætte det her på vers, for magen til selvros ser man altså sjældent. Og når I så skal have en festlig aften, hvor I rigtig skal rose jer selv, så kunne I synge det her forslag til vedtagelse. Jeg synes næsten, det er lidt halvpinligt, at man skal bruge så mange kræfter på at rose sig selv frem for at tage det her meget vigtige problem alvorligt og få sikret en redegørelse.

Kl. 12.05

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Ja tak. Der er et enkelt spørgsmål.

Jeg må lige sige, at ministre aldrig tiltales ved navn, men derimod ved det ministerområde, de har. Det er en lille ting. Det skal nok gå i orden. Nu husker ordføreren det sikkert i al den tid, han er her i Folketinget.

Så er det hr. Martin Henriksen.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Jeg kan ikke lade være med at sige til det sidste, at jeg rent faktisk ved, at det ikke er undervisningsministeren, der har skrevet det her forslag til vedtagelse. Det er der andre der har gjort. Jeg håber da, undervisningsministeren synes, det er et godt forslag til vedtagelse, og jeg håber da sådan set også, at Socialdemokraterne kan stemme for det. Det ville da være udmærket.

Jeg synes nu faktisk, det her forslag til vedtagelse er fremadrettet. Der står jo bl.a., at fordelingen af globaliseringspuljen og de fremtidige drøftelser af kvalitetsreformen er blandt de offensive svar på udfordringerne. Et eller andet sted synes jeg da, at man faktisk forpligter regeringen på at tage det her område med, når kvalitetsreformen skal diskuteres, og jeg går ud fra, at Socialdemokraterne vel alt andet lige synes, det er positivt, at man faktisk har forpligtet regeringen på at tage det her område med, når en kvalitetsreform skal diskuteres. Det er vel positivt.

Set i det lys kan hr. Rasmus Prehn så ikke overtale hr. Bjarne Laustsen og andre til at stemme for det forslag til vedtagelse, der ligger fra VOK?

(Kort bemærkning).

Rasmus Prehn (S):

Hr. Martin Henriksen ved jo udmærket godt, at det er sådan, at Socialdemokratiet altid er konstruktive. Vi går altid konstruktivt ind i forhandlinger, og vi vil selvfølgelig gerne være med til at sikre, at man også får det bedste ud af den forhandling, der skal være omkring kvalitetsreformen.

Men når det er sagt, tror jeg ikke, man skal sætte næsen op efter, at Socialdemokratiet vil stemme for et hyldestskrift, som man har fremsat som et forslag til vedtagelse. Det overrasker mig lidt, at det ikke er undervisningsministeren, som har skrevet det her, for det minder lidt om den der festsang, jeg nævnte før. Men o.k., der kan være andre talenter blandt de borgerlige partiers medlemmer, så stor ros for det kunstneriske indtryk, men indholdsmæssigt synes jeg, det er lidt svagt kørende. Der ville jeg hellere

have sikret en ordentlig redegørelse og derefter en handlingsplan, så vi kan sikre at få taget hånd om det her problem frem for bare at gnubbe os selv på ryggen og hylde os selv.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Martin Henriksen for et sidste spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Jeg går ud fra, at hr. Rasmus Prehn vel også synes, det er positivt, at Folketinget tilkendegiver klart i den her vedtagelse, at der skal være høj standard i sundhedsvæsenet, at uddannelsesområdet spiller en væsentlig rolle, og at man kigger på rekruttering, frafald, gennemførelse, fastholdelse og voksen- og efteruddannelse. Det er jo netop det, som jeg har hørt Socialdemokraterne sige i dag at der skal være fokus på, og at det skal være en helt central del af, hvordan vi kan løse de her problemer. Det står jo i forslaget til vedtagelse. Så igen vil jeg bare opfordre hr. Rasmus Prehn til at genoverveje sin beslutning og tilslutte sig forslaget til vedtagelse.

Men så vil jeg gerne høre omkring de her udenlandske studerende: Da hr. Bjarne Laustsen var oppe på talerstolen og jeg stillede spørgsmål, syntes jeg faktisk, jeg kunne høre, at hr. Bjarne Laustsen syntes, at det da kunne lyde meget fornuftigt at kigge på en eller anden form for arbejdspligt, en eller anden måde, hvorpå man kunne fastholde de her udenlandske studerende i Danmark og give dem en arbejdspligt. Men så var det sådan lidt svævende bagefter. Så hvad mener Socialdemokraterne reelt om, at man skal have eksempelvis 7 års arbejdspligt for udenlandske studerende i Danmark, såfremt der er behov for dem på arbejdsmarkedet?

(Kort bemærkning).

Rasmus Prehn (S):

Først med hensyn til hr. Martin Henriksens kommentarer omkring vedtagelsesforslagene: Jeg medgiver, at der er gode elementer i det forslag, der er fremsat. Jeg vil jo aldrig påstå – det ville være direkte uhøfligt – at alle i regeringspartierne er fuldstændig uden evner, så der har også lige sneget sig et par udmærkede vendinger ind. Men det betyder altså ikke, at Socialdemokratiet bare vil stemme for og lægge os fladt på maven over den hyldest, som er blevet lagt ind i det forslag til vedtagelse. Vi har fremsat vores eget forslag: Vi vil gerne sikre en redegørelse, som dokumenterer, hvad der er af problemer, og

derefter vil vi gerne have en handlingsplan. Det synes vi er det eneste rigtige og konstruktive at gøre. Så vi hopper ikke på den limpind, som hr. Martin Henriksen prøver at lægge an til.

Med hensyn til udenlandske studerende synes jeg, det ville være unødigt rigtigt og bureaukratisk, hvis det var sådan, at udenlandske studerende, der kommer hertil – for i øvrigt at bidrage til det internationale miljø, som vi alle sammen har behov for på et universitet f.eks. – skulle tvinges til at arbejde 7 år efterfølgende. Jeg tror, det kunne give en masse problemer. Og jeg tror ærlig talt også, at hr. Martin Henriksen og Dansk Folkeparti ville få usædvanlig svært ved at få f.eks. et liberalt parti som Venstre til at synes, det var vejen frem.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så siger jeg tak til ordføreren. Der er ikke flere spørgsmål. Og dermed bliver ... Ja? Jamen så skal man markere. (*Charlotte Dyremose (KF): Det gjorde jeg også*). Værsgo til fru Charlotte Dyremose.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg forsøgte at blive så høj, jeg overhovedet kunne.

Jeg vil bare gerne spørge hr. Rasmus Prehn, om Socialdemokraterne decideret har tænkt sig at stemme imod det forslag til vedtagelse, som vi har lavet fra de borgerlige partiers side.

Kl. 12.10

For det, der lægges op til, er jo, at man fastholder fokus på rekruttering, frafald, gennemførelse, fastholdelse og voksen- og efteruddannelse, og så er det, at man tilrettelægger uddannelsesområdet sådan, at det løbende bedst muligt bidrager til at opfylde de krav, som stilles til personalets kvalifikationer.

Ønsker hr. Rasmus Prehn at stemme imod det?

(Kort bemærkning).

Rasmus Prehn (S):

Jeg kan sige til fru Charlotte Dyremose, at vi aldrig kunne drømme om at stemme imod de formlinger, der er der, men vi vil heller ikke stemme for sådan en hyldest af regeringen.

Men jeg vil da give det tilbud, at nu, hvor undervisningsministeren ikke har skrevet det her forslag til vedtagelse, kunne det jo være, han kunne lokkes til at simpelt hen sætte det på vers, og så vil vi da gerne være med til at synge med

på de her forskellige vers, der er i den, og gå med på den måde.

Vi vil aldrig nogen sinde stemme for forslaget, vi vil simpelt stemme hverken for eller imod, og så vil vi stemme for vores eget forslag til vedtagelse, som jo simpelt hen vil sikre, at man får en ordentlig redegørelse, hvor man får undersøgt, hvad der er af behov, og derefter en handlingsplan. Det er den eneste farbare vej at gå.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg er da glad for, at hr. Rasmus Prehn ikke vil stemme imod forslaget, for så er der da lidt håb om, at vi kan få noget konstruktivt ud af dagen i dag. Hr. Rasmus Prehn har jo også netop sagt, at der, som der står i forslaget, er blevet taget en række initiativer; hr. Rasmus Prehn mener så ikke, det er nok. Forslaget lægger også op til, at vi fortsat skal have de fokusområder, som jeg remsede op før, og at vi skal tilrettelægge uddannelsesområdet sådan, at vi bedst muligt kan løse de problemstillinger, der er på det her område.

Jeg håber da så, at hr. Rasmus Prehn, når han er kommet over det der omkvæd om, at »regeringen gør ingenting«, og rent faktisk har anerkendt, at det gør man, så også vil være med til den fremtidige indsats, der skal gøres på det her område, for det ville da være mere konstruktivt at være med i en dialog frem for bare at stå og række tunge ad regeringen.

(Kort bemærkning).

Rasmus Prehn (S):

Nu ville det ligge mig usædvanlig fjernt at række tunge ad regeringen, det vil jeg gerne sige. Altså, Socialdemokratiet er et konstruktivt parti, Socialdemokratiet er et parti, der gerne vil bidrage til dialog, og det synes jeg også vi har lagt an til her. Vi har haft en meget god debat, hvor vi i øvrigt også har rost regeringen ad flere omgange. Det er jo sådan, at regeringen faktisk er lykkedes med at lave nogle ting, der har været rigtig udmærkede. Dem vil vi gerne være med til at gøre endnu bedre, og det er derfor, vi foreslår en redegørelse, så vi kan se, hvad behovene er, så vi kan bygge oven på det og gøre det endnu bedre.

Det er derfor, vi synes, det er så ærgerligt, at regeringen frem for at gå konstruktivt ind i det og få vurderet, hvad det er, der er gjort af gode ting, og så bygge ovenpå, bare siger: Vi vil kun nøjes med det, vi allerede har gjort, og derfor la-

ver vi en vedtagelse, som kun lægger an til at rose det, vi allerede har gjort.

Det synes jeg er lidt uopfindsomt og ærgerligt. Jeg vil hellere være konstruktiv som i det socialdemokratiske forslag og simpelt hen foreslå en redegørelse og derefter en handlingsplan. Det er vejen at gå.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så tror jeg, jeg kan sige tak til ordføreren. Nu ser jeg mig godt omkring; der er ikke flere, der vil spørge, og dermed bliver det nu videnskabsministeren, der kommer på talerstolen.

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Jeg skal gøre det ganske kort ved at sige tak for debatten og konstatere, at jeg ikke mener, der blev stillet et eneste spørgsmål til mig.

Til gengæld var der jo stor spørgelyst, og her må jeg sige, at regeringspartiernes ordførere jo svarede helt perfekt, så der er ikke grund til at gå ind og gentage nogen af de ting. Måske kun lige et lille supplement til det, som fru Charlotte Fischer nævnte i forbindelse med situationen i Norden og koordinationen mellem de nordiske lande. Der kan det ikke siges ret meget mere præcist end fru Charlotte Dyremose sagde det, nemlig at vi er i en dialog, og vi har jo allerede fået en meget vigtig aftale med den svenske regering. Man har stor forståelse for, at vi nu ændrer på to områder, for så vidt angår de svenske medicinstuderende, nemlig således vi ændrer bonus A og laver en ny omregningstabel, to ting, som gerne skulle sikre en markant nedgang i antallet af svenske medicinstuderende allerede til sommer.

Jeg tror, det var hr. Jørgen Arbo-Bæhr, der nævnte det her med Finland, og der er også andre, der har talt om den her problemstilling i Nordisk Råd, men sandheden er jo, at i forhold til den problemstilling, vi står over for, er det jo kun svenskerne, det handler om. Ud over de 314 svenskere, der søgte sidste år, var tallene for Norge 64, for Island 20 og for Finland 4. Så derfor er det jo den svenske problemstilling, der er helt central, og der er vi i en meget fornuftig dialog med den nye svenske regering, som har været meget, meget hjælpsom i denne her sag. Og så kan jeg sige, at i Stockholm arbejdes der nu også på at øge dimensioneringen på de svenske universiteter, således at vi samlet set skulle få flere pladser i Norden.

Kl. 12.15

Så har jeg lyst til at sige til hr. Rasmus Prehn, at nu er det heldigvis ikke sådan, at vi rækker tunge og siger skældsord af den helt hårde kaliber til hinanden herinde. Vi har nogle gode diskussioner. Men det er lige før, jeg vil bruge en af de kraftigste ved at sige, at det nærmer sig vrøvl, det, hr. Rasmus Prehn siger om en roseklub. Jeg tror, han er blevet inspireret af hr. Bjarne Laustsen, som startede med at omtale det her forslag til vedtagelse som en ros. Jamen, kære venner, jeg kan ikke se andet, end at det er konstateringer, og at det er en oprensning af de problemstillinger, som følger af debatten her i dag, omkring de enkelte personalegrupper, hvor der i allerhøjeste grad, synes jeg, er grund til at sætte fokus på den opgaveglidning, som hr. Torsten Schack Pedersen og også fru Charlotte Fischer pegede på i deres ordførertaler.

Der er en række ting, som vi fra regeringens side allerede har gjort og fortsat vil sætte fokus på, men der er altså også ting, der skal gøres udeomkring bl.a. i de danske regioner og på de mange arbejdspladser, hvor opgaveglidningen er et dagligt problem.

Så lad være med at kalde forslaget til vedtagelse for en roseklub, når det har et helt andet indhold, et relevant indhold, som man bør forholde sig til. Jeg synes, det vil være meget interessant, hvis Socialdemokratiet ikke kan stemme for det her forslag, når jeg tænker på, at man bl.a. fokuserer på de ting, der allerede er foregået omkring velfærdsforhandlingerne og nu også vil komme til at foregå omkring øget kvalitet i velfærden og den offentlige opgaveløsning heromkring.

Så skal jeg lige sige en ting til sidst, og det er, at det bliver fremstillet, som om man faktisk med en håndbevægelse kan skaffe flere læger i morgen, men sandheden er jo en ganske anden, og jeg bliver nødt til at understrege kraftigt, at de tal, der bliver nævnt af flere ordførere, jo ikke er prognosetal; nogle af dem er måske, men de centrale tal er i hvert fald ikke prognosetal, det er jo de vakante stillinger, der er. Derfor bliver man nødt til at se det i lyset af den forskel, der er, fra når man optager medicinstuderende, når de er kandidater på universiteterne, og når de så endelig er færdige med deres speciallægeuddannelse.

Der er der et tal, som jeg synes især hr. Rasmus Prehn, som var inde på det til slut, skal være opmærksom på, og det er, at for 15 år siden var der 300, der blev kandidater fra vores universiteter, og fra næste år og årene frem er tallet

900. Når vi har de to tal, tror jeg, det bedre illustrerer, hvorfor Sundhedsstyrelsen har en klar fornemmelse af, at vi i de år, der kommer, får bedre mulighed for at dække de vakante stillinger ind, som jo rent faktisk er der i dag – det er jo rigtigt nok. Men den forskel fra 300 til 900 håber jeg giver et billede af, at det er et helt andet grundlag, der er at bygge videre på i de kommende år.

Men som sagt: Tak for debatten. Vi arbejder videre, og jeg synes, det forslag til vedtagelse, der ligger fra Venstre, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti, er med til at pege i den rigtige retning.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er nogle spørgsmål, og den første er hr. Bjarne Laustsen.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Det er jo flovt, at vi ikke engang har været i stand til at stille et spørgsmål til videnskabsministeren – hvis det skulle være rigtigt – som ministeren kan huske. Derfor vil jeg da gerne sige, at for det første er det med regeringens forslag til vedtagelse. Man skulle have ladet være med at blande alt det ind med den økonomiske politik, som man roser sin egen regering for at have lavet sammen med Dansk Folkeparti. Det er da rigtigt, at der andre steder er nogle gode ting deri, men forslaget siger jo ikke noget om, hvad man vil gøre ved det; man vil ikke forpligte sig til noget. Jeg kan sådan set godt forstå, at regeringen, da den har så mange problemer, ikke vil forpligtes til noget.

Nogle af de problemer, der er, er jo, at både regioner og kommuner siger, at rammerne for at gøre noget mere – man vil gerne gøre noget mere – ikke er til stede, og det er jo i allerhøjeste grad regeringens ansvar.

Implicit lå der jo i forslaget til vedtagelse i dag, at vi gerne vil have et svar fra videnskabsministeren vedrørende, at der mangler 1.000 læger. Det eneste, vi har hørt – eller som jeg har lagt mærke til – er, at man vil nedsætte uddannelsesstiden for speciallæger, som for nogles vedkommende vist nok er helt oppe på 22 år. Det kan være, det er meget godt, men det løser jo ikke den akutte lægemangel og den, der kommer i fremtiden.

(Kort bemærkning).

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Jeg er da selvfølgelig glad for, at jeg får et spørgsmål, men jeg er da meget ked af kvaliteten, for det var jo lige det, jeg stod og brugte lidt tid på her til slut at fortælle hvorfor forholder sig sådan. Altså, hr. Bjarne Laustsen får ikke 1.000 læger i morgen, uanset om vi vedtager forslaget fra regeringspartierne og Dansk Folkeparti eller vi vedtager forslaget fra Socialdemokraterne. Det løser ikke problemet.

Det, der løser problemet, er nogle af de ting, som jeg nævnte om de tiltag, som kommer fra Sundhedsministeriet, og selvfølgelig den ændring, vi får, hvis vi kan få 150-200 flere danske ind på medicinstudiet med disse tiltag på svenskeområdet. Men det centrale i forhold til det spørgsmål, hr. Bjarne Laustsen stiller, er altså, at hvor der tidligere kom 300 kandidater ud fra universiteterne, kommer der nu 900.

Kl. 12.20

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Det, forslaget til vedtagelse går ud på, er jo simpelt hen, at i dag – det tror jeg også ministeren vil erkende – findes der ikke en samlet plan for, hvad behovet for personale i sundhedssektoren er, og hvordan det ser ud i forhold til den kapacitet, vi har i dag.

Vi har jo ikke sagt noget om, at man skal gøre det på den ene eller anden eller tredje måde, vi vil gerne fortsat have den dialog, den drøftelse med regeringen, men der findes ikke en samlet analyse af, hvad der er behov for. Vi ved, at der i dag er nogle, der siger, at der er en mangelsituation. Statsministeren tog det endda med i sin nytårstale og sagde, at det er en af de fremmeste opgaver, der skal arbejdes på. Vi ved, at inden for de kommende år er der på grund af demografien rigtig mange, der går ud af arbejdsmarkedet, også i den offentlige sektor. Det vil sige, at det problem, vi allerede kender i dag, bliver forstærket. Derfor vil vi gerne have en plan for, hvordan det ser ud. Derefter kunne vi jo passende sætte os sammen og drøfte, hvordan vi så kan gøre det.

Det er rigtigt, at vi ikke bare lige kan knipse med fingrene og få tusind læger den dag i morgen. Men vi har altså et problem i dag, fordi vi mangler personale. Sundhedspersonalet knokler derude og har nogle steder et dårligt ry, fordi forholdene er, som de er. Derfor drejer det sig om, at vi gør det bedre, og at vi tiltrækker bl.a.

unge mennesker, nye studerende osv., fordi der er behov for dem. Det må regeringen da være enig i.

(Kort bemærkning).

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Jeg synes i allerhøjeste grad, at både undervisningsministeren og jeg selv i vores indledende besvarelse af forespørgslen gjorde det helt klart, at vi tager den her sag meget alvorligt.

Til gengæld kan jeg ikke se, at der er nogen som helst grund til at begynde at lave sammenkrivninger, da vi jo har et klart overblik over de opgaver, vi står over for. Så hvis hr. Bjarne Laustsen nu tog redegørelsen ved mødets start i dag fra undervisningsministeren og mig selv og derudover kiggede på Sundhedsstyrelsens lægeprognose og måske også kiggede lidt i det helt væsentlige, nemlig Speciallægekommisionens anbefalinger, så tror jeg, hr. Bjarne Laustsen ville få et ganske godt overblik, i stedet for at vi nu skal til at lave et eller andet oplæg, som hr. Bjarne Laustsen så vil sidde og vente på, indtil vi kommer frem til efteråret.

Vi skal simpelt hen i gang med de ting, vi allerede har sat i søen, og der er nogle ting, som hr. Bjarne Laustsen har fået svar på i dag, hvis ellers han har lyttet til det, der er blevet sagt både af os to ministre og af nogle af ordførerne.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Det er udmærket, at ministeren er i dialog med specielt Sverige om det her, og det er også udmærket, at vi har fået en aftale. Det, jeg lidt var ude efter, var at sige: Er det ikke en mulighed, at vi hæver ambitionsniveauet noget? Jeg tænker specielt i forhold til Sverige og Norge. Når nu det er sådan, at læger begynder at bevæge sig meget mere over grænserne, ville det så ikke give god mening, at man samlede kræfterne, og at måske de tre lande til at starte med udviklede en fælles strategi for uddannelse af sundhedspersonale og udviklede en fælles strategi for at udveksle erfaringer med hensyn til, hvordan vi fastholder personale, og hvordan vi sikrer, at vi også fremover har personale i sundhedsvæsenet?

For noget af det, der karakteriserer de tre landes sundhedsvæsen, er, at der trods alt er en vis ensartethed, og det kunne godt være, at vi kunne gøre det langt bedre end bare at være i dialog, vi kunne måske gå ind i et egentligt stra-

tegisk samarbejde om den her meget store opgave.

(Kort bemærkning).

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Jeg har nu indtryk af, at på dette som på så mange andre felter arbejder vi tæt sammen med vores nordiske kolleger både på ministerniveau og på de faglige områder. Så derfor går jeg ud fra, at det foregår et langt stykke hen ad vejen.

Selve dimensioneringen og den måde, man tilrettelægger uddannelserne på, og hvor mange der bliver udbudt, tror jeg nu nok vi må gå ud fra er noget der klares i de enkelte lande. Men som sagt: I de samtaler, jeg har haft med min nye svenske kollega, har jeg klart fået indtryk af, at den debat, der har været om det dansk-svenske problem, har medført, at man allerede næste år vil udbyde flere medicinpladser på de svenske universiteter.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det fru Charlotte Fischer endnu en gang, går jeg ud fra. Det er ikke tvunget, men alligevel.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Nu tror jeg, det er meget svært for offentligheden og egentlig også for Folketinget at se, hvad det helt præcis er, det samarbejde går ud på, og det er måske også en del af problemet: at det faktisk ikke er særlig synligt, hvad det er for en slags samarbejde, de nordiske lande har, når det gælder sundhedsvæsenet.

Det er klart nok, at Folketinget ikke kan diktere Sverige eller Norge, hvor mange lægestuderende de skal optage på deres uddannelser, men jeg synes alligevel, det er for slapt at sige: Det her skal vi ikke blande os i. Jeg synes, det ville være meget bedre at gå sammen og sige: Vi har da en fælles interesse i Norden om at koordinere optaget, lad os begynde at lave nogle fælles prognoser for, hvad behovet egentlig er, lad os begynde at gå sammen om at sige, at det jo ikke er ligegyldigt, hvis det ene land lige pludselig drosler ned og de andre skruer op. Vi har faktisk en fælles interesse i, at der er en koordination, og at det samlede optag svarer til det samlede behov.

Jeg synes simpelt hen, vi er lidt for tilbageholdende på det her område.

(Kort bemærkning).

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Jamen jeg tror ikke, virkeligheden er så langt fra det, som fru Charlotte Fischer tilsyneladende ønsker. Nu må jeg dog sige, at hvis det er således – nu nævnte fru Charlotte Fischer specielt sundhedsvæsenet – at fru Charlotte Fischer ønsker en nærmere redegørelse der, skal hun nok spørge ressortministeren, men generelt tror jeg, at der arbejdes på kryds og tværs, og jeg kan sige, at nu er det svenskerne, vi fokuserer på, men tager vi Norge, har vi jo allerede for flere år siden lavet en aftale, og derfor ser vi også hvert år, at der er et bestemt antal norske medicinstuderende, som bliver optaget på de danske universiteter.

Så der er et tæt samarbejde, og det tror jeg alle føler er helt naturligt.

(Kort bemærkning).

Rasmus Prehn (S):

Jeg synes, det er højst besynderligt, at videnskabsministeren startede sin afslutning med at sige, at der ikke havde været nogen spørgsmål, eller at der ikke havde været adresseret nogen problemstillinger, som vedrører videnskabsministeren. Jeg synes ikke, vi har foretaget ret meget andet end at påpege de problemer, der er.

Jeg synes, det er besynderligt, når videnskabsministeren står her i dag og siger, at man har et fuldkomment overblik, så man behøver ikke at undersøge noget, at ministeren så i sin indledning snakker om, at det sådan set kun er med hensyn til speciallægerne, der er problemer på lægeområdet.

Der er jo flere her i salen, som har nævnt problemerne med yderområderne, hvor det er utrolig svært at trække læger til, og hvor man i mange tilfælde er nødt til at oprette kunstige overlægestillinger for at komme op på et lønniveau, der gør, at man kan trække folk til, så man altså kommer af med uhensigtsmæssigt mange penge i forhold til, hvad det ellers ville koste, hvis man havde almindelige læger, man kunne sætte ind.

Vi har også nævnt problemstillingen omkring skolelæger, altså de skoler, hvor man ikke kan få skolelæger, men hvor man ansætter sygeplejersker i stedet for, og med hensyn til privatpraktiserende læger, hvor det er meget, meget svært at få en almindelig familielæge ind. De problemstillinger har ministeren slet ikke nævnt i sit første indlæg, og det har vi altså debatteret en hel

del her i salen. Derfor ville jeg da gerne have, at ministeren også kom ind på det for at sikre, at vi kunne gøre noget ved det.

(Kort bemærkning).

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Når jeg trækker lidt på det, er det, fordi jeg stadig væk er usikker på, om hr. Rasmus Prehn har forstået hele grundproblemet, nemlig at der er forskel på kandidater, der kommer ud fra universiteterne og – kan man sige – starter som læger, og så det, som hr. Rasmus Prehn fokuserer på, både da han var på talerstolen og også nu, nemlig speciallægerne. Der er altså ganske stor forskel både i antal og også i det antal år, der går, inden vi har dem klar.

Det er jo indiskutabelt, at der er vakante stillinger i dag, og det er også derfor, jeg siger både til en start i dag og også her ved afslutningen, at det er noget, vi selvfølgelig skal tage alvorligt, men udgangspunktet for at vi kan løse problemet med de vakante stillinger, og at de bliver speciallæger og kan blive praktiserende læger, er jo, at vi har nogle kandidater fra universiteterne.

Der er det så, jeg må gentage, at fra at vi for 12-15 år siden kun havde 300 nye kandidater, kommer vi nu fra næste år op på 900 og mindst 900 i årene fremover. Det er dog et ganske betydeligt antal at kunne tage af, når man så skal videreuddanne dem til at blive speciallæger og praktiserende læger. Det er jo det, der er den reelle problemstilling.

(Kort bemærkning).

Rasmus Prehn (S):

Jeg anerkender det forhold, at der er flere kandidater. Det synes jeg er et skridt i den rigtige retning. Men antallet af kandidater skal jo også ses i forhold til, hvor mange der går på pension, og i forhold til, hvad for nogle behov der opstår osv.

Det er derfor, vi fra socialdemokratisk side gerne vil have en redegørelse, så man ligesom får sat situationen i relief, så man kan se: Jamen er det nok bare at uddanne flere? Det kan da godt være, der skal uddannes endnu flere, fordi der er endnu flere, der går på pension, og fordi behovet for læger er blevet endnu større. Det er derfor, vi gerne vil have den redegørelse. Det forstår jeg ikke at ministeren ikke kan se det positive i.

(Kort bemærkning).

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Stadig væk er det sådan – som jeg hører hr. Rasmus Prehn – at de udeståender, som hr. Rasmus Prehn føler der er, tror jeg, vi kan levere i morgen i stedet for at vente til oktober, for de tal findes og vurderingerne er gjort af Sundhedsstyrelsen. Der ligger en masse tiltag i de ting, som er i Sundhedsstyrelsens prognoser, men i allerhøjeste grad også i Speciallægekommissionens anbefalinger, som der er taget fat på. Det er jo her – kan man sige – det virkelig kan rykke, når vi taler om at få besat de vakante stillinger.

Så med det statistik- og prognosemateriale, der allerede ligger, tror jeg faktisk, det vil være muligt at tilfredsstille hr. Rasmus Prehn.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg siger tak til videnskabsministeren og beder undervisningsministeren om at komme på talerstolen.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg skal kun føje til, at videnskabsministeren efter min mening ubestrideligt har ret i, at det forslag til vedtagelse ikke er rosende, det er konstaterende. Det er skrevet uden min medvirken, og det er forfattet af de tre ordførere, som står opført på forslaget.

Det eneste, man kan kalde ros, er konstateringen af, at der står en hel masse beløb på finansloven til gavn for den danske sundhedssektor, det er ubestrideligt, det er ikke ros, det er kendsgerninger.

Kl. 12.30

Resten er en opregning af alle de kapitler, som man også kunne finde i videnskabsministerens og min tale. Og hvis man sammenligner de emner, som hr. Bjarne Laustsen opremsede, og som vi skulle beskrive i debatten i dag, er videnskabsministerens og mit samlede problemkatalog jo betydelig mere omfattende og de svar, vi har på problemerne, betydelig mere dybtgående end dem, der er fremgået af hr. Rasmus Prehns og hr. Bjarne Laustsens indlæg i dag.

Så jeg synes, vi skal respektere hinanden. Vi har taget positivt imod forespørgslen, vi har taget den dybt alvorligt, vi har skrevet nogle grundige svartaler, der opremses alt det, vi gør, uden at rose os selv. Vi beskriver bare, hvad det er, vi gør, og også hvad vi vil gøre, og det synes jeg ikke vi behøver være så uenige om.

Hvis der var noget, vi glemte, så var det det, som fru Charlotte Fischer nævnte, nemlig mu-

ligheden for at afhjælpe personalemangel ved at anvende det, hun kaldte opgaveglidning, altså dette, at hvis nu nogle af lægernes opgaver kan overtages af sygeplejersker, så kan sygeplejerskerne måske til gengæld få friere hænder ved at lade nogle af deres opgaver glide videre til SOSU-assistenterne. Jeg skal ikke gentage hele argumentationen, men den er jo yderst relevant, for tankegangen indebærer, at man måske kan organisere sig ud af en del af den personalemangel, som vi alle frygter vil blive en kendsgerning, fordi der er rift om de unge, og fordi der vil blive flere ældre og færre unge.

Jeg kan forsikre hr. Bjarne Laustsen om, at vi fjerner adgangsbeholdningen så langt, det er klogt, for vi skal jo også tænke på de tyndt befolkede egne. Hvis nu man optager alle på sygeplejerskoler i de store byer, kan det få konsekvenser for sygeplejerskeforsyningen i tyndere befolkede egne, men vi vil gå lige så langt, som hensynet til de tyndere befolkede egne tilsiger; det kan jeg garantere for, og det har jeg så sagt en gang til.

Med hensyn til lønvilkår kan vi ikke diskutere dem her.

Med hensyn til spørgsmålet om nydanskere har jeg bemærket, at der jo heldigvis er et område her, hvor mange nydanskere gerne vil ind, og hvor de gør meget god fyldest. Så temaet er relevant nok, og vi arbejder med det.

Da nu hr. Per Kaalund er kommet ind i salen, vil jeg ikke sige andet, end at jeg tror, at han kan bekræfte, at det i 1980'erne var Amtsrådsforeningens ønske, at vi ikke skulle uddanne flere. Når den daværende regering var nødt til at lytte til det, var det af nøjagtig den samme grund som i dag, nemlig at regeringen skal lytte til regionerne, fordi den dyreste del af lægeuddannelsen foregår ude på sygehusene, og der er ikke meget ved at uddanne cand. med.'er, hvis de ikke får den kliniske uddannelse. Så der er intet nyt, intet suspekt, sådan var det, og sådan er det.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Tak for svarene. Jeg er da glad for, at regeringen og ministeren tager positivt imod sådan en forespørgsel. Kunne det modsatte have været tilfældet? Nej, det ville da være mangel på respekt over for Folketinget, når man ønsker at diskutere et problem, som alle er enige om er megastort i dag; statsministeren tog det også med i sin nytårstale, vi kan da finde det frem, hvis ministeren ikke lige er klar over det.

Det, der foruroliger mig lidt, er, at når vi spørger ind til, hvordan man har tænkt sig at løse det – og det er da rigtigt, at der er svar på nogle ting – så er ministeren optaget af opgaveglidning og spørgsmålet om faggrænser osv. Men man mangler sådan set alle grupper. Som jeg redegjorde for, er det eneste område, hvor antallet passer nogenlunde, dyrlægeområdet, men vi mangler alle de andre faggrupper.

Hvis det bare er sådan, at man flytter opgaverne, mangler personalet jo bare i den anden ende. Det er derfor, det er vigtigt at få en samlet opgørelse over, hvad vi tror der skal til for at løse det i fremtiden – altså det bedste svar, der kan gives, for det kan nok ikke gives hundrede procent.

Så vil jeg gerne også lige have bekræftet, om ikke ministeren er enig i, at hvis man giver de udenlandske studerende en arbejdspligt, er det også omvendt et bevis på, at de skal have et arbejde i Danmark.

Kl. 12.35

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg har ikke taget stilling til spørgsmålet om arbejdspligt. Jeg har derimod med stor interesse læst fagbevægelsens blad A4, hvor man kan se, at SOSU-assistenternes formand, Karen Stæhr, netop nævner muligheden for arbejdsglidning som en måde, hvorpå man kan afhjælpe en del af personalemangelen.

Det synes jeg er en interessant betragtning; også hendes betragtninger over, hvad det er, der stiller sig i vejen for det, en blanding af vane-tænkning og organisationstænkning, og hvad ved jeg, er interessant. Jeg synes, hun peger på et relevant problem. Det var det, fru Charlotte Fischer rejste, og som jeg bakkede op her fra talerstolen.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Lige nøjagtig den vinkel, jeg havde på det, var det med en uddannelsesdagsorden. Jeg vil gerne være med til at diskutere alle mulige andre spørgsmål vedrørende sundhedspolitik, uddannelse osv. Men det, der er interessant her, er, at vi altså er i en situation, hvor der er mangel, og der synes jeg, at initiativerne for at få flere uddannede inden for de forskellige områder er noget mangelfulde.

Nu var ministeren tæt på at give en garanti. Vi ved jo godt, at der sker store ting derude i

landskabet med hensyn til uddannelsesinstitutioner osv., der bliver flyttet fra amterne og bliver selvejende osv. Giver ministeren en garanti for i dag, at alle skoler bliver ude i områderne? For det vigtige i det perspektiv, som undervisningsministeren har, er, at der skal være uddannelsesmuligheder også med en god geografisk placering. Der har jo været røster fremme fra bl.a. Sundhedsstyrelsen om, at vi skulle have så og så mange sygehuse og vi skulle have så og så mange uddannelsesinstitutioner osv. Det vil jeg gerne høre ministerens mening om i dag, det er ret interessant.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg vil gerne gentage, hvad jeg sagde:

»I 2006 var der på landsplan i alt 215 afviste ansøgere med sygeplejerskeuddannelsen som første prioritet, som uddannelsesinstitutionerne på grund af dimensioneringen ikke havde mulighed for at optage. Ministeriet arbejder nu på at ændre dimensioneringen af uddannelsen, så der optages flere, uden at dette reducerer optaget i udkantområderne.«

Det var den balance, der var. Og det må hr. Bjarne Laustsen så kalde en garanti, eller hvad han vil. Det er nemlig en alvorlig problemstilling, at der ikke er lige stor personalemangel alle steder. Og derfor er der altså også et stykke regionalpolitik i dette med sygeplejerskeforsyningen.

Så vil jeg bare slutte med at sige, at min tale var ret så grundig med hensyn til at øge optaget, med hensyn til at bekæmpe frafaldet og også med hensyn til at øge kvaliteten for alle de bevillinger, som hr. Bjarne Laustsens parti og regering jo i øvrigt enedes om her i foråret i forbindelse med velfærdsaftalen.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Jeg blev gjort opmærksom på, at jeg har været nævnt tidligere i forhandlingerne i dag, og nu kan jeg forstå, at undervisningsministeren igen kører frem med, at det var efter krav fra Amtsrådsforeningen i 1980'erne, at der ikke blev uddannet flere læger på daværende tidspunkt. Og jeg kan da godt bekræfte, at vi havde forhandlinger, og at vi blev enige om, at det ikke var muligt, men jeg synes, at undervisningsministeren skulle tage med, at baggrunden for det var, at der på daværende tidspunkt var frit optag på lægestudiet, der var 24-timers døgtjeneste på

sygehusene, der var et krav om, at 50 pct. af de lægestuderende skulle være i normal arbejdstid, og man ville ikke ændre 11-timers-reglen eller dispensere fra den.

Endelig vil jeg gerne have bekræftet, om ikke det var vilkårene, og om ikke man var enige om, at så kunne det ikke lade sig gøre, og at det ikke var et ønske fra Amtsrådsforeningens side.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Bertel Haarder): Jeg kan ikke være mere enig. Det var præcis det, vi sad og fik lagt på bordet. Det var den fælles nødvendighed, som regeringen og den daværende Amtsrådsforening så. Jeg har ingen bebrejdelser, og jeg tager ikke hr. Per Kaalund til indtægt for noget, jeg vil bare godt indkalde ham som vidne på, at det var præcis de problemer, han her har nævnt, som vi sad med den gang.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S): Så kan jeg vel også få bekræftet, at selv om Amtsrådsforeningen selvfølgelig følte sig rimelig indflydelsesrig med hensyn til mange af tingene i den daværende sundhedspolitik op gennem 1980'erne og 1990'erne for den sags skyld, så ændrer det vel ikke noget ved det faktiske forhold, at hvis regeringen ville have ændret på disse ting, havde den daværende regering med den daværende undervisningsminister også en lovgivningsmulighed i Folketinget for at ændre tingenes tilstand.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Bertel Haarder): Jeg vil svare ved at citere min daværende arbejdsgiver, Poul Schlüter, som ville have sagt: Vist, vist.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så tror jeg, jeg kan sige tak til undervisningsministeren. Og så har jeg noteret, at hr. Laustsen ønsker anden runde som ordfører for forslagsstillerne. Det står i hvert fald her på mit papir.

Kl. 12.40

Bjarne Laustsen (S):

Vi har jo så hørt i dag, at vi har fået udvidet det parlamentariske arbejde: Folketingssalen er omdannet til en retssal, hvor man kan indkalde vidner, der tilfældigvis er nede at læse en avis eller drikke en kop kaffe. Det synes jeg var en fin de-

bat – og også en historisk redegørelse om, at vi alle sammen spiller forskellige roller i det her samfund, men at man ikke kan smygge sig udenom.

I starten hørte vi Venstres ordfører, hr. Torsten Schack Pedersen, sige, at man havde gjort det, der skulle gøres. Det, der skulle gøres, var at tale med regionerne og kommunerne om de her problemer, og så havde regeringen ellers ikke mere ansvar der; der var ikke mere at foretage sig der. Jeg synes faktisk ikke, der er noget, der er mere forkert, for en regering har til hver en tid ansvaret for at sørge for, at de unge mennesker, der bliver født i vores land, får en uddannelse.

Der er vi heldigvis enige om målsætningen. Vi har igennem årene haft en vældig diskussion om skolepraktik. Jeg vil gerne sige til ministeren: Hvis det var sådan, at vi ikke havde kreeret skolepraktikordningen, hvad ville der så ikke have været af mangel i byggesektoren i dag? Alle, der fik en skolepraktik – fordi vi ville det – er i arbejde i dag.

Derfor har enhver regering jo pligt til at sørge for, at folk bliver uddannet og får den bedst mulige uddannelse, også en, der kan bygges oven på – sådan som vi har været inde på det i dag med hensyn til SOSU-assisterter osv. – så de har mulighed for at komme videre. Og det er noget, vi har pligt til hele vejen rundt. Jeg synes simpelt hen, at regeringen smygter sig udenom ved ikke at påtage sig det uddannelsesansvar.

Jeg er helt enig i, at både private og offentlige arbejdsgivere også skal påtage sig et uddannelsesansvar, men man er altså en myndighed, når man er en regering, og hvis man synes, det går for langsomt derude, så synes jeg, man skulle sende signaler om det. Det gør man på alle mulige andre områder; ja, tænk engang, man har endda fået alle amterne nedlagt, man har lavet om på kommunerne osv. og vredet armen om på dem med økonomiske aftaler og ting og sager, men når det drejer sig om spørgsmålet om at få uddannet nok personale, er man mere tilbøjelig til sådan at slappe lidt af.

Jeg synes også, der er grund til at minde om, at selv om undervisningsministeren fortsat ser rimelig ung ud – det tror jeg slet ikke jeg må kommentere – så ligger den historiske redegørelse, vi fik, nogle år tilbage, og vi ved, at det tager mange år at uddanne folk, så derfor er der jo grund til at kigge på det her.

Med hensyn til hvis skyld det er, synes jeg også, at skatteministeren har sagt det meget klart: Når man har siddet med regeringsmagten i 5 år,

kan man sådan set ikke give andre end sig selv skylden. Så må man i hvert fald, når der er ubalancer i samfundet, have meget klare mål og meget klare meninger om, hvad man vil gøre ved det.

Derfor er jeg ked af det, regeringen med sit forslag til vedtagelse har signaleret i dag – uanset hvem der har skrevet ordene, men jeg kan sige, at det er mig som ordfører for Socialdemokratiet, der har forfattet de ord, der var meget bredt formuleret om at få en redegørelse om problemets omfang. Og regeringen var velkommen til at inddrage alle aktører på området derude, skoler, uddannelsesinstitutioner, regioner og kommuner for at få løst det her og komme med et bud på: Hvor mange folk skal vi bruge af den og den slags i fremtiden?

Bagefter kunne vi jo sætte os sammen som de ansvarlige politikere, vi er, for at sige: O.k., hvad skal der så til for at løse det problem? For vi har en fælles opgave, og det var det, der var udgangspunktet, det var det, der var formålet med forslaget til vedtagelse i dag.

Jeg synes, vi har haft en glimrende debat, men er ked af, at et flertal ikke kan støtte vores forslag til vedtagelse, for så havde vi kunnet komme videre med den sag, og så havde vi haft noget at se frem til, når vi mødtes efter sommerferien igen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Som tidligere meddelt vil afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse blive foretaget tirsdag den 30. januar 2007.

Den sidste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 110: Forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven, aktieavancebeskatningsloven, fusions-skatteloven og andre skattelove. (Skattefri omstrukturering af selskaber og justering af sambeskatningsreglerne m.v.).

Af skatteministeren (Kristian Jensen).
(Fremsat 13/12 2006).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Torsten Schack Pedersen (V):

I Venstre er vi optaget af, at man skaber gode rammer for dansk erhvervsliv, og med dette lovforslag fra skatteministeren forbedres de rammemæssige vilkår for koncerner og der skabes en mere hensigtsmæssig og sammenhængende erhvervsbeskatning i Danmark.

Kl. 12.45

Forslaget har til formål at objektivere reglerne for skattefri omstrukturering af selskaber, således at spaltning, tilførsel af aktiver og aktieombytning kan gennemføres skattefrit uden tilladelse fra SKAT. En tilladelse fra SKAT til at gennemføre en skattefri fusion vil fremover ikke være nødvendig.

Reglerne giver en ekstra mulighed i forhold til i dag, men der vil også fremover være mulighed for at benytte de eksisterende regler. Dermed gennemføres en væsentlig administrativ lettelse for aktionærer, selskaber og koncerner. Og denne del følges samtidig op med en række værneregler, således at der ikke åbnes op for mulighed for lempeligere beskatning alene på grund af de lempeligere administrative regler.

Reglerne for sambeskatning justeres ligeledes med forslaget. Formålet med de foreslåede justeringer er at præcisere reglerne for dermed at fjerne en usikkerhed om reglerens indhold. Reglerne vil altså ikke ændre på de principper for sambeskatning, der blev vedtaget i 2005, men alene sikre større klarhed om reglerne.

Forslaget giver samtidig mulighed for, at søfolk om bord på kabelskibe bliver omfattet af DIS-ordningen. Den var disse sømænd omfattet af før 2005, og muligheden bliver nu genindført for at rette op på en utilsigtet effekt af tidligere lovgivning.

Forslaget lukker endvidere en række potentielle skattehuller. Det drejer sig om hybride finansieringsinstrumenter, fordringer mellem sambeskattede selskaber, selskabers salg af aktier til udstedende selskab og regler for livsforsikringselskabers investeringer i fast ejendom.

En række af de foreslåede tiltag er måske mere af tænkt karakter, mens andre kunne medføre et utilsigtet provenutab, og størrelsen er jo selvfølgelig svær at vurdere, men altså, der bliver grebet ind ved først givne lejlighed, når et problem er konstateret. Forslaget viser dermed med al tydelighed, at regeringen følger skattelovgivningen nøje og dermed også sørger for at lukke potentielle skattehuller så hurtigt som

muligt, og det er vi selvfølgelig i Venstre meget glade for.

Alt i alt er der tale om et fornuftigt forslag, selv om det også må siges at være temmelig teknisk. I Venstre er vi optaget af, at man sikrer fornuftige rammevilkår for erhvervslivet i Danmark. Vi ønsker at begrænse de administrative byrder, og her er skattelovgivningen bestemt et interessant sted at tage fat. Det har både den tidligere og den nuværende skatteminister været meget opmærksomme på, og det er også på sin plads at kvittere for det i dag.

Endelig sikrer lovforslaget, at de omtalte potentielle skattehuller lukkes, og det støtter vi varmt i Venstre. Altså synes vi, det er et ganske fornuftigt forslag, som løser en række konkrete problemer, og vi støtter forslaget fra skatteministeren.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører bliver hr. Klaus Hækkerup.

Klaus Hækkerup (S):

For Socialdemokratiets vedkommende kan jeg sige om det lovforslag, vi behandler her, og som Venstres ordfører jo ganske grundigt gennemgik indholdet af, at af de i alt 14 forskellige love, der ændres, ser det ud til, at vi umiddelbart kan tilslutte os ændringerne i de 13 af dem. Det virker fornuftigt og rimeligt. Der er tale om værneregler, og der er tale om at lukke skattehuller. Det er vi selvfølgelig helt med på.

Dér, hvor det ser ud til at knasterne meget vel kan være, er vedrørende ændringerne i selskabsskatteloven omkring reglerne om samskatning. Der er tale om to ting, dels at man objektiverer reglerne for skattefri omstrukturering, dels at der indføres en række korrektioner i lovgivningen i forhold til den ændring af loven, der blev gennemført i juni 2005.

Vi stemte dengang imod ændringen af loven. Det betyder ikke, at vi på forhånd vil stemme imod L 110. Alle forbedringer – set med vores øjne – er vi selvfølgelig indstillet på at stemme for, og hvis der helt overvældende er forbedringer i et lovforslag, men også det modsatte, ja, så er vi selvfølgelig også parat til at stemme for det.

Derfor kan vi tilslutte os den fortsatte behandling i udvalget. Vi vil stille en række spørgsmål. Vi afventer, at der vil komme spørgsmål udefra, bemærkninger og deputationer. Det lovforslag, som vi behandler her, berører en ganske stor del af dansk erhvervsliv.

Så jeg kan sige, at Socialdemokratiet som udgangspunkt kan tilslutte sig det meste af lovforslaget, men vi ønsker en nærmere afklaring af især reglerne omkring selskabsskatteloven, inden vi tager endelig stilling.

Så skal jeg slutte af med at sige, at jeg i dag har fornøjelsen af at kunne meddele, at Det Radikale Venstre har den samme opfattelse. Deres ordfører er forhindret i at være til stede, men de vil også kunne tilslutte sig det meste af lovforslaget, men vil afvente udvalgsbehandlingen.

Kl. 12.50

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren, også for den sidste oplysning. Så bliver det hr. Mikkel Dencker som ordfører.

Mikkel Dencker (DF):

Det er jo tungt og kompliceret stof, og derfor skal jeg undlade at komme med en teknisk gennemgang af, hvad lovforslaget helt konkret i detaljer går ud på, men blot kvittere for Venstres ordførers udmærkede gennemgang af forslaget.

Jeg skal sige, at Dansk Folkeparti bakker op om regeringens arbejde med at skabe gode rammevilkår for erhvervslivet. Her er der tale om, at man forbedrer nogle muligheder for at kunne lave det, der hedder skattefri omstruktureringer, netop ved at man objektiverer reglerne og afskaffer pligten til at opnå tilladelse fra SKAT på forhånd. Det skulle gerne administrativt gøre det noget lettere for erhvervslivet. Det synes vi lyder rigtig fornuftigt.

Lovforslaget indeholder også en del andre elementer, bl.a. rettes der op på nogle ting, som blev vedtaget i foråret 2005 i forbindelse med samskatningsreglerne. Det synes vi også lyder ganske fornuftigt, så også den del af lovforslaget kan vi bakke op om.

Den mest håndterbare del, eller hvad man nu skal kalde det, altså den del af lovforslaget, som er bedst egnet til at diskutere ved sådan en førstebehandling, er jo nok den del af lovforslaget, der går ud på, at søfolk om bord på kabellægningskibe skal være omfattet af den såkaldte DIS-ordning. Den røg de ud af tilbage i foråret 2005, hvor der åbenbart har været en del sjusk fra skatteordførernes side, som der så skal rettes op på i dag. I Dansk Folkeparti kan vi tilslutte os, at søfolk på de her kabellægningskibe igen omfattes af DIS-ordningen.

Desuden er der en del andre mindre justeringer af skattelovgivningen inden for erhvervsom-

rådet, som vi som udgangspunkt har en positiv indstilling til. Vi synes, at det virker fornuftigt.

Så på den baggrund skal jeg sige, at vi i Dansk Folkeparti regner med at støtte L 110 ved tredjebehandlingen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der ser ikke ud til at være nogen spørgsmål. Jeg siger tak til ordføreren. Den næste bliver hr. Frank Aaen som ordfører.

Frank Aaen (EL):

Jeg vil med det samme sige, at Enhedslisten grundlæggende er imod den tankegang, der ligger bag lovforslaget, nemlig at man skal tillade skattefri omdannelse af selskaber, det vil sige, at muligheden for at flytte værdier og penge mere frit mellem forskellige datterselskaber i og uden for landet nu skal kunne ske skattefrit uden tilladelse, hvor man i dag kun kan lave sådan en omdannelse med tilladelse, og hvor myndighederne på forhånd kan gå ind og se: Er det her i orden, er der nogen huller, er der nogen spekulationer, er der nogen måder at prøve at snyde det danske samfund i skat på?

Der vil jeg sige, at vi meget mere er tilhængere af, at man er på forkant, i stedet for at man – som myndighederne typisk skal – skal komme rendende bagefter og rette op på, at nogle alligevel har været kreative, at nogle alligevel har bevæget sig så meget på kanten af loven, at det nogle gange har kostet milliardbeløb.

Vi er imod tankegangen om, at det skal være nemmere at kunne spekulere, sådan som der er lagt op til. Og derfor kan vi jo også se, at der i lovforslaget er en enorm mængde af det, man kalder værneregler, altså regler, der skal sørge for, at vi ikke bliver snydt. Nu er det sådan – og det ved vi fra hele skattehistorien – at hver eneste gang der laves værneregler, er der også nogle, der finder huller i værnereglerne, og så strømmer pengene ud, indtil det bliver opdaget, eller indtil det siddende flertal synes, at de vil lukke det hul, som pengene strømmer ud af.

Der er her lagt op til 90 ændringer af paragraffer for at få en forenkling, hvoraf en meget stor del er værneregler, og jeg mener altså ikke, at det er en forbedring af vores skattelovgivning. Jeg mener sådan set, at det er en forurening af vores skattelovgivning, at man er nødt til at ændre 90 paragraffer for at gå fra ét system, nemlig skattefri omlægning *med* tilladelse, til et andet system, nemlig skattefri omlægning *uden* tilladelse. Vi åbner efter min opfattelse helt sik-

kert for flere huller, og vi gør samtidig skattelovgivningen mere kompliceret.

Kl. 12.55

Jeg har i den forbindelse et enkelt spørgsmål, som jeg ikke lige kan gennemskue at finde et svar på ved at læse forslaget igennem: Er alle de værneregler og ændringer af transferbeskatning – altså beskatning af multinationale selskaber osv. – affødt af det her lovforslag, eller er der også nogle af dem, der er affødt af eksisterende lovgivning? Jeg kan også stille et skriftligt spørgsmål for at få afdækket, om der er nogen huller i den eksisterende lovgivning, som bliver lukket ved samme lejlighed.

Så vil jeg sige, at alle ordførerne har været inde på, at det her er et meget teknisk lovforslag. Og det må man jo nok sige med 160-165 sider med, som jeg sagde før, 90 paragraffer, der ændres. Det er meget teknisk. Og derfor er vi i Folketinget – alle sammen – ualmindelig afhængige af, hvilke høringssvar der kommer ind, fordi de hørte parter har professionalisme og tid og sætter sig ind i detaljen.

Problemet er bare, at man af det her lovforslag kan se – uden at sige noget ondt om dem, der har afgivet høringssvar – at de alle sammen er parter, der enten har fordel af lovgivningen, eller som rådgiver parter, der har fordel af lovgivningen, hvorimod alle de, der skulle repræsentere mere brede, folkelige interesser, f.eks. LO, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og andre organisationer, som har et andet syn end bare det, der går på, hvad der tjener banken bedst, ikke har afgivet høringssvar. Enten er de ikke inviteret, eller også har de ikke haft ressourcer til at afgive høringssvar.

Det er en skævhed, som jeg synes er et demokratisk problem, at vi, når vi har de her love, som er meget vitale for samfundet – nemlig det at sikre indtægter til velfærdssamfundet – ser, at det er dem, der har haft ressourcer og viden til at sætte sig ind i og kontrollere lovene, der i al væsentlighed og nogle gange udelukkende har fordel af den lovgivning og derfor selvfølgelig ikke ser på, hvad der måske er mindre godt for resten af samfundet.

Så vil jeg til sidst sige, at noget af det allerførste, der fik mig til at spidse ører, var, at der står, at der kun er tale om ubetydelige provenutab. Det har jeg altså hørt før fra regeringen. Et af de eksempler, jeg kan huske bedst, er fra dengang, det var ubetydelige provenutab, da vi indførte tonnageskatten. Det var en skattelettelse til rederierne, som siden viste sig at koste et milliardbe-

løb – et milliardbeløb! Det kan godt være, det er ubetydeligt, når man tænker på skattelettelse til rederier, men trods alt er det i forbindelse med det, vi diskuterede lige før om at sikre en bedre sundhedssektor, mange penge, og derfor vil jeg da gerne være helt sikker på, at der er dækning for begrebet ubetydelige provenutab.

Men som sagt: De andre ting er de vigtigste og de mest principielle, og vi kan ikke støtte lovforslaget.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Og så bliver det hr. Lars Barfoed som ordfører.

Lars Barfoed (KF):

Da den konservative ordfører, hr. Jakob Axel Nielsen, ikke kunne være til stede her i salen i dag, har jeg lovet at holde hans tale. Og jeg skal beklage, at jeg ikke var nede i salen på rette tidspunkt, så vi kunne holde talerrækkefølgen.

Når selskaber i dag fusionerer, fisionerer – altså spaltes – får tilført nye aktier eller som led i en omstrukturering får foretaget en aktieombytning, kræver det en forhåndsgodkendelse fra SKAT, for at det kan ske skattefrit. Der er jo ikke tale om reelle salg, men om ændringer i selskabsskatteforholdene, og derfor er der gode grunde til at lade selskaberne fortsætte skattemæssigt uændrede i den nye selskabsenhed. De skattemæssige forpligtelser, der var i selskabet før ændringen, ligger fortsat i det selskab, der fortsætter efter omstruktureringen. Det er det, der hedder en 100-procents-succession.

Med det her forslag gøres det nemmere at gennemføre disse selskabsmæssige omstruktureringer, da der ikke længere skal indhentes en forhåndsgodkendelse fra SKAT, for at ændringen er skattefri eller for at opnå en 100-procents-succession. Det er en væsentlig administrativ lettelse og tilskynder aktionærene til at beholde deres aktier i mere end 3 år. Hvis aktionærer alligevel vil sælge inden 3 år, følges proceduren fra de gamle regler, det vil altså sige, at SKAT kontaktes med henblik på en forhåndsgodkendelse.

Derudover indeholder lovforslag nr. L 110 forslag til en forenkling af interne omstruktureringer i en koncern, så koncerner kan flytte aktiviteter mellem selskaber i koncernen.

Endelig er der en ændring af DIS-ordningen. Kabelskibe betragtes ifølge EU's retningslinjer ikke som søtransport, men som kabellægning, og med denne ændring bliver også kabelskibe nu søtransport, så mandskabet om bord kan be-

trages som mandskab til søtransport med mulighed for at deltage i DIS-ordningen.

Vi Konservative finder forslaget godt og sin indviklethed til trods som udtryk for en administrativ lettelse, som vi kan støtte.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen spørgsmål, og det bliver dermed skatteministeren.

Kl. 13.00

Skatteministeren (Kristian Jensen):

Jeg vil gerne sige tak for den modtagelse, der har været af lovforslaget. Allerførst vil jeg sige, at jeg giver de ordførere ret, der har nævnt, at det her er kompliceret, og at der er mange paragraffer.

Men man må også sige, at det måske er at overdrive lidt at sige, at de 90 ændringer af paragraffer, der er her, alle sammen skulle vedrøre objektivisering og omstrukturering. Faktisk er det sådan, vil jeg sige til hr. Frank Aaen, at det, der vedrører omstruktureringer, er det, der er nævnt i § 2, stk. 3, og så det meste af § 3, men dog ikke det hele.

Langt det meste af det, der i øvrigt står der, er præciseringer og ændringer af regler, som fandtes i forvejen. Det gælder f.eks. de sambeskattingsregler, der blev vedtaget, hvor vi undervejs i vedtagelsen fik at vide af rådgivere og andre, at her var der nogle ting, hvor der var brug for et nærmere eftersyn. Vi sagde dengang åbent, at det var vi sådan set enige i, men at vi ikke kunne gennemskue konsekvenserne, og at vi ikke ville vente med at lukke det hul, der var i sambeskattingsreglerne, til vi havde gennemskuet konsekvenserne. Derfor ville vi på et senere tidspunkt vende tilbage med en række præciseringer og afklaringer og afgrænsninger, og det er det, der gøres bl.a. i L 110, som vi står med her.

Så er jeg jo grundlæggende uenig i, at det er et problem, at vi objektiviserer muligheden for smidigt at kunne ændre reglerne for, hvordan et selskabs konstruktion er. Det, der er vigtigt at holde fast i fra min side, er, at vi skal sikre, at man ikke kan ændre en konstruktion, sådan at man får en skattefri gevinst, som det ikke var meningen fra lovgivers side at man skulle have, og derfor er der ganske rigtigt sat nogle værneregler op.

Men jeg har faktisk den indstilling, og det er også regeringens indstilling, at det, vi kan gøre for at smidiggøre erhvervslivets muligheder for f.eks. generationsskifte, så man ikke skal igen-

nem et tilladelsessystem, men på nogle objektive betingelser kan lave fusioner og spaltninger af selskaber, dannelse af holdingselskaber m.v., ja, det bør vi gøre, så lang tid vi er sikre på, at vi ikke åbner op for, at der er mulighed for at unddrage sig beskatning. Og det sikrer vi at der ikke er med de værnsregler, bl.a. en værnsregel om, at hvis man ikke har søgt tilladelse, så skal man holde de aktier, man får ud af det, i 3 år og dermed indtil den periode, hvor man alligevel ville være ude af beskatningssituationen.

Så derfor er det her et lovforslag, som har mange elementer i sig, alle sammen vedrørende selskabsbeskatningen. Der er et element, der drejer sig om objektivisering og smidiggørelse, og et element, der vedrører præcisering af sambeskatningsreglerne, og så er der faktisk en række elementer, som er større eller mindre hullukninger, og som vi mener er vigtige at få vedtaget, sådan at de kan have virkning fra det tidspunkt, hvor loven blev fremsat, for vi kan se, at der er nogle elementer i lovgivningen, som giver os problemer, og derfor vil vi meget gerne lave en pakke her, som består af flere elementer.

Det er det, der gør, at det her er noget, man måske godt, hvis man var lidt negativ, kunne kalde en form for sammenskudsgilde; der er flere elementer, der er samlet, og det gør selvfølgelig omfanget større. Men da det alt sammen er elementer, der har med selskabsbeskatning at gøre, så mente vi, det var rigtigt at samle dem her.

Så vil jeg bare til slut pege på det, som fremgår af lovforslaget, nemlig at vi har sendt lovforslaget til høring til en meget bred vifte af organisationer, ikke blot dem, der har interesse i ændringerne eller rådgivning om ændringerne, men også til Dansk Told- og Skatteforbund, som er den faglige organisation, der organiserer skattemedarbejdere, til Kommunernes Landsforening, til Landsorganisationen i Danmark, bedre kendt som LO, og til Arbejderbevægelsens Erhvervsråd.

Og jeg må sige, at jeg jo ikke kan tvinge dem til at komme med et høringssvar. Alle er velkomne til at komme med et høringssvar, også på dele af området her. Så hvis der er organisationer eller andre, der mener, at de ikke kan overskue hele området, men har en kommentar til dele af det, så vil jeg gerne herfra opfordre dem til at komme med dem.

Vi anser høringssvar for at være et vigtigt bidrag i vores arbejde med at kvalitetssikre vores lovgivning, med at sikre, at lovgivningen er så

robust og fyldestgørende som mulig, og derfor vil det være en glæde, hvis der også fortsat kommer høringssvar ind. Men det er klart, at jo tidligere et høringssvar kommer, jo bedre er vores mulighed også for at tage de betragtninger, der måtte være, med.

Jeg er glad for, at der ser ud til at være et flertal for lovforslaget, og jeg håber også, at de partier, som har udtrykt en vis skeptisk positivisme, vil ende med at stemme for.

Kl. 13.05

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg skal takke for svaret og sige til ministeren, at det da er godt, der er én opposition i Folketinget. Så er der mulighed for at få endevendt sådan et lovforslag; ellers var det jo bare gledet igennem uden videre diskussion. Det kunne man jo tydeligt mærke på det, der blev sagt før, dog lige på nær den bemærkning, der kom fra Socialdemokratiet, skal jeg retfærdigvis sige.

Men ellers vil jeg sige til det med høringssvarene, at jeg synes, det er en meget interessant debat. Vi har også haft den på andre områder, hvor man har kunnet se, at f.eks. Forbrugerrådet er blevet bedt om at kommentere et lovforslag, hvor de så har svaret tilbage: Det kan vi ikke af ressourcemæssige årsager.

Altså, vi har en skævhed i høringsinstrumentet, som er meget betydelig, og det siger jeg altså ikke bare for at drille ministeren, men for at sige, at vi altså der har en problemstilling med, at de, der skulle varetage de brede, mere folkelige interesser, i mindre grad bliver spurgt og i mindre grad har mulighed for at svare, hvorimod de, der har interesse i f.eks. den her lov, jo har svaret i form af mange, mange sider; det er jo et helt bundt høringssvar, der er kommet fra de finansielle virksomheder og andre, der vil have gavn af det her, eller som rådgiver dem, der har gavn af det.

(Kort bemærkning).

Skatteministeren (Kristian Jensen):

Det skal retfærdigvis siges, at en række af de ændringer, der gennemføres med den her lovgivning, kommer på baggrund af kommentarer og henvendelser om det, som rådgivere har følt var uklarheder eller områder, hvor der var behov for præciseringer af den gældende sambeskatningslov. Derfor føler jeg også, det er naturligt, at rådgivere, der har været iværksættere, i et ønske om at få mere klare og præcise regler, så

de vidste, hvor de egentlig stod, også har kommentarer, når nu loven bliver ført ud i livet.

Men jeg er sådan set enig i, at vi har en interesse i samfundet i, at der i så bredt et omfang som muligt bliver givet vurderinger af, hvordan en lov skal forstås, og hvordan man opfatter den, og derfor har jeg også som skatteminister været med til at udvide listen over personer, som får tilsendt lovforslag, for at få deres ideer til det. Men jeg kan ikke pålægge dem, jeg kan ikke tvinge dem til at give et svar tilbage.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det hr. Frank Aaen for anden og sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Derfor kan det jo godt overvejes igen, om Folketinget burde have sit eget instrument til at prøve at gå lovgivningen igennem med andre briller – og det er ikke nogen kritik af Advokatrådet, af revisorerne, af Dansk Industri og de andre, men de ser jo på det med deres øjne – sådan at vi på anden måde sikrer, at der også er nogle, der ser på det med andre måske mere samfundsmæssige øjne. Det tror jeg altså er en vigtig problemstilling, som vi kommer til at vende tilbage til.

Så vil jeg bare lige sige til det om værneregler, hvor skatteministeren i sit første svar sagde, at man nu sørger for, at det her med værneregler ikke bliver misbrugt: Hvis vi kigger hele skattheorien igennem, kan vi se, at der har været utallige tilfælde med værneregler, hvor kreative folk har fundet et hul, f.eks. sambeskatning med datterselskaber i udlandet. Der troede Folketinget, at der var værneregler, der sikrede, at der ikke kunne spekuleres, indtil man opdagede, at TDC og et par andre kæmpestore koncerner lige pludselig misbrugte muligheden for sambeskatning og milliarderne flød ud af statskassen. Ja, så blev det værre, ved at den tidligere skatteminister ikke ville lukke hullet, da det blev opdaget; men uanset om ministeren havde været mere på dupperne, var pengene strømmet ud i stort omfang, fordi de værneregler, man troede man havde, ikke virkede alligevel. Det er problemstillingen.

(Kort bemærkning).

Skatteministeren (Kristian Jensen):

Jo, men jeg så sådan set gerne, at vi gik tilbage til 1903 og tog udgangspunkt i statsskattelovens

§ 4, 5 og 6, som stadig væk er hjerte, nyre og lever i den danske skattelovgivning. Hvis vi kunne have nøjedes med dem, ville det være meget, meget enklere, men problemstillingen er, at selv så enkle regler – som man så kan sige faktisk er enkle, overskuelige regler – vil kunne misbruges, fordi der selv blandt de få paragraffer er fortolkningsmuligheder, og derfor har vi jo besluttet gennem tiderne at bygge skattelovgivningen op, især på selskabsskatteområdet, sådan at den i højere og højere grad har forskellige værneregler.

Kl. 13.10

De værneregler, der er her med hensyn til objektivering, har vi lavet på en sådan måde, at vi har sagt: Du har tilladelse til at lave dine omstruktureringer, men du skal så til gengæld holde aktierne i en tidsperiode, og hvis ikke du gør det, så skal du tilbage til præcis den samme model, som vi har i dag, og som eksisterer, og få tilladelse for at undgå at betale skat.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Så er tiden udløbet. Der er endnu en kort bemærkning, og den er fra hr. Klaus Hækkerup.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Det er til ministerens bemærkning om, at lovforslaget bygger på, at loven træder i kraft fra fremsættelsesdatoen. Det har jeg også læst et sted i bemærkningerne, men nu kunne jeg ikke finde det, da jeg sad og bladrede i forslaget. Jeg vil sige, at der nu tilsyneladende er 12 forskellige tidspunkter, loven træder i kraft på. Men det er ikke så meget det, jeg vil tale om.

Vi har jo ofte en situation, hvor vi lader skatteleve træde i kraft fra fremsættelsesdagen for at undgå, at folk handler med henblik på at undvige den beskatning eller de regler, som man indfører. Jeg vil godt spørge ministeren: Hvad er ideen egentlig med at opretholde det system, når man sender et lovforslag ud til en meget bred høring, hvor alle og enhver jo kan sætte sig ned og læse, hvad der sker, og kan træffe alle de foranstaltninger, de overhovedet ønsker, for at undgå beskatningen fremover? Hvad er så ideen i bare at sige, at det undgår vi ved at lade det træde i kraft fra fremsættelsesdagen? Det gør man jo ikke, når det har været almindeligt kendt inden.

(Kort bemærkning).

Skatteministeren (Kristian Jensen):

Det har vi heller ikke gjort, for det er der ingen idé i. Vi har nemlig sendt det her lovforslag i høring bortset fra de dele, der er hullukninger. De dele, der er hullukninger, blev føjet ind efter høringsperioden og før fremsættelsen, og det er de dele, som også skal træde i kraft ved fremsættelsen.

Jeg er helt enig med hr. Hækkerup i, at det ikke ville have været godt, hvis vi havde sagt: Her er noget, vi vil gå ud og gøre, hvad synes I om det? Så ville det jo ligesom kunne slippe ud inden. Der er jo den forskel, at når vi bruger en ikrafttrædelse ved fremsættelse, er det de steder, hvor man så at sige kan flytte en avance ud uden beskatning. De steder, hvor man kan sige, at her er det en løbende ydelse, hvor det sådan set er mere ligegyldigt, hvornår det træder i kraft, tillader vi en senere ikrafttrædelse. Så de dele, hvor der har været behov for en ikrafttrædelse ved fremsættelsen, har altså ikke været en del af høringen.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Vi siger tak til skatteministeren. Så er der en enkelt, der har ønsket ordet i anden omgang, det er hr. Morten Homann, og taletiden er 3 minutter. Værsgo.

Morten Homann (SF):

Tak. Jeg skal lige beklage, at jeg ikke nåede herop i første omgang.

Jeg kan tilslutte mig det, som er sagt, nemlig at det her er en meget blandet landhandel, og det kan jo i og for sig være fint nok, hvis bare alle forslagene trækker i samme retning. Men hvis jeg skulle stemme om de her forslag enkeltvis, ville der være en del af dem, jeg ville stemme for, og en del af dem, som jeg ville være tvunget til at stemme imod, og det gør det jo lidt mere vanskeligt. Derfor kan man jo tilslutte sig de høringsparter, bl.a. Dansk Industri, som taler for, at man skal dele forslaget op.

Hvis det lukker huller, er vi selvfølgelig tilhængere af det, og vi er selvfølgelig også tilhængere af, at man ændrer på uhensigtsmæssige regler, som er til besvær for erhvervslivet eller for skattemyndighederne. Men til gengæld betyder det jo så også, at hvis man åbner nogle nye huller med lovændringer, eller hvis man giver yderligere besvær for SKAT eller for erhvervslivet, uden at der kommer sikkerhed mod huller, vil vi gå imod det.

Der er tre områder, som er særlig interessante omkring det, og det er bl.a. omstruktureringer. Det er jeg ret skeptisk over for, for det, man i virkeligheden får lavet, er, at man får lavet et dobbeltsystem, hvor man på den ene side kan forholde sig til de rent objektive regler og på den anden side også samtidig kan søge om tilladelse. Så i virkeligheden vil det her kunne give spekulationsmuligheder og dobbeltarbejde både hos virksomhederne og hos SKAT.

Justeringen af sambeskatningsreglerne er generelt fornuftig nok, men det er ret uklart, om ikke der vil opstå en række nye huller i loven; det vil vi selvfølgelig se nærmere på under udvalgsarbejdet. Også mere generelt vil vi gerne se på konsekvenserne i lyset af den vækst i kapitalfondenes aktivitet, som vi har set.

Endelig vil jeg sige, at jeg jo kun kan anerkende, at delen med elevatormodellen bliver lukket. Det har jeg jo selv været meget optaget af, og derfor er jeg kun glad for, at skatteministeren – bedre sent end aldrig – får lukket det her hul. Man kunne jo selvfølgelig ærgre sig over, at det ikke er sket tidligere, så man dermed kunne have undgået at miste efter alt at dømme et trecifret millionbeløb på det her. Men det er da bedre, at hullet bliver lukket nu, end at det slet ikke bliver lukket.

Jeg kan ikke på nuværende tidspunkt sige, om vi vil stemme for eller imod forslaget. Det kommer helt an på, hvad der kommer frem i løbet af udvalgsbehandlingen, og det kommer helt an på, om det lykkes at få opdelt forslaget. Der er positive ting, men der er bestemt også ting, som åbner nye skattehuller, og som vi bestemt ikke kan støtte.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Og så er det hr. Frank Aaen, også i anden omgang.

Kl. 13.15

Frank Aaen (EL):

Det er til skatteministerens betragtning om at gå tilbage til den oprindelige skattelovgivning og prøve at holde sig til den. Det har vi jo i virkeligheden meget langt hen ad vejen gjort, oven i købet med den nuværende skatteministers bistand, fordi vores skattelovgivning og vores administration af skattelovgivningen for alle almindelige lønmodtagere er blevet så simpel, at vi faktisk ikke behøver at indgive en selvangivelse, fordi det hele bliver ordnet, ved at vi beskatter pengene i samme øjeblik, de kommer til

udbetaling, og så er den sag stort set klaret. Det er jo et kæmpemæssigt fremskridt.

Der, hvor vi har problemer i skattelovgivningen, er jo i hele selskabsskattedelen, hvor vi i vores iver efter at sige, at nu skal virksomhederne søreme have de bedst mulige muligheder – og fred være med det, jeg vil gerne have, vi har arbejdspladser og beskæftigelse – alligevel har lavet et enormt apparat af lovgivning, hvor vi hele tiden tildeler virksomhederne nogle fordele, og for at de så ikke misbruger fordelene, laver vi et antal paragraffer, der overstiger det første tal manglefold for at prøve at beskytte os mod, at vi bliver snydt, altså værnsreglerne.

Det er jo der, moradset i virkeligheden er i den danske skattelovgivning. Det er der, hvor man kan sige, at vi fører erhvervspolitik gennem skattelovgivningen i stedet for f.eks. at sige, at hvis vi vil støtte en erhvervsaktivitet, så lad os da støtte den med et tilskud, for det tilskud kan vi følge, og vi kan se, hvad det bliver brugt til, og vi kan få en afregning for det.

Men vi har altså valgt ikke at ville give tilskud, man kan få et skattefradrag. Det er virksomhederne fuldstændig ligeglade med, for det er de samme penge værd, om man får det som fradrag eller man får det som tilskud. Men det med fradraget er bare alligevel nemmere at manipulere med.

Derfor har vi fået moradset, fordi det hele tiden skal foregå i det omfang, det gør, via skattelovgivningen. Jeg synes bare, det er uklogt at gå videre ad den vej, at man siger: Vi gør det her for at hjælpe erhvervslivet, og så er vi til gengæld lige nødt til at gøre alle de her ting for at prøve at undgå, at de mest kreative snyder os.

Jeg tror, at det for det første er et sisyfosarbejde at prøve at undgå kreative folk i erhvervslivet, der vil snyde i skat, men jeg tror altså også for det andet, at det er uklogt overhovedet at indrette skattelovgivningen på den måde.

Derfor vil jeg opfordre til, at man i højere grad prøver at indrette vores selskabsskattelovgivning på en måde, der er lige så enkel, som den er for personer, nemlig at vi beskatter indkomsten, lige så snart vi kender indkomsten, og på den måde jo klarer langt det meste, i stedet for det meget komplicerede system, vi har i dag, som både er til gavn for virksomhederne og ikke mindst for revisionsfirmaer og advokatfirmaer, som kan bygge kæmpemæssige paladser nede på Langelinie, fordi de tjener så ustyrlig mange penge på al den her rådgivning.

Skatteministeren (Kristian Jensen):

Jeg tror, jeg vil undlade at starte en længere diskussion om, hvor langt vi er fra statskasselovens § 4, 5 og 6, for selv om jeg egentlig anser det, hr. Frank Aaen sagde om, hvor enkelt det er blevet for den almindelige dansker at klare sin egen skatteopgørelse, som lidt af en ros, vil jeg også sige, at der nu stadig væk også, især hvad angår private, der kan have biindtægter og andet, er nogle opgaver, som vi skal tage fat på.

Jeg vil nu sige, at vores opgave, vores mål både som Skatteministerium og regering er at lave en forenkling af skatteloven, hvor det er muligt. Vores problemstilling er bare, at der, hvor der skal laves forenklinger, opstår der tit behov for værnsregler efterfølgende.

Jeg tror nu alligevel, at man ikke skal undervurdere, at selv om der er administrativt bøvl ved at have skattelovgivning, som fremmer eller hæmmer forskellige elementer, så er der nu også administrativt bøvl ved at have tilskudsordninger, der både skal ansøges om og kontrolleres efterfølgende.

Det, der egentlig fik mig herop, var hr. Morten Homanns kommentarer til den århusianske elevatormodel, som en skattemodel er blevet kaldt. Hvorfor har vi ikke grebet ind over for den før? Ja, rent faktisk greb vi ind over for den ganske kort tid efter, dage efter, at det egentlig blev et hul, fordi skattevæsenet havde fået medhold i vurderingen af, at den århusianske elevatormodel ikke var lovlig. Det havde vi fået i Landsskatteretten, og vi havde fået det i Landsretten, og det var først, da Højesteret kom ind over, at vi egentlig blev underkendt og det dermed blev et hul.

Inden for den samme uge præsenterede vi det her lovforslag, som i forbindelse med, at vi kiggede på andre områder, også var en sikring af, at den såkaldte århusianske elevatormodel ikke kunne fungere længere, altså en hullukning.

Kl. 13.20

Så jeg må sige, at på det her punkt vil jeg ikke acceptere, at vi skulle have sovet i timen. Vi har tværtimod haft en lovgivning klar, også selv om vi regnede med at vinde sagen i Højesteret.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Det giver anledning til foreløbig to korte bemærkninger, først fra hr. Morten Homann.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Ikke desto mindre er det jo rigtigt, at hvis skatteministeren havde været tidligere ude med den lovændring, der ligger i det her forslag omkring elevatormodellen, så ville det have sparet skatteyderne for et stort beløb. Jeg kender ikke det præcise beløb, det gør skatteministeren måske, men ifølge oplysninger i dagspressen er det jo i hvert fald et trecifret millionbeløb, det drejer sig om. Så hvis man havde været tidligere ude, havde man kunnet forhindre det skattetab, at der var folk, der havde kunnet spekulere imod det.

Det kan jo godt undre, at skatteministeren i den her sag har sådan en vent og se-holdning, når man i andre sager, f.eks. i ministerens forgængers tid, var så ivrig efter at lukke huller, at man lukkede en mængde huller, som man slet, slet ikke mente eksisterede.

Så jeg giver ikke meget for, at ministeren prøver at pudse glorien og føler sig åh, så velforberedt i den her sag. Sandheden er jo, at man kunne have grebet ind før, og det, at man ventede, kostede altså skatteyderne et stort millionbeløb.

(Kort bemærkning).

Skatteministeren (Kristian Jensen):

Ganske kort: Vi havde fået ret ved to instanser i vores fortolkning af, at den århusianske skattemodel ikke var lovlig, og vi var fuldt overbeviste om, at Højesteret også ville give os ret. Hvis vi var gået ud og var begyndt at sige, at vi alligevel ikke troede på, at vores lovgivning var holdbar, ville det være blevet brugt mod os i retssagen. Man ville have sagt: Der kan I se, de tror ikke på, at den århusianske elevatormodel ifølge den eksisterende lovgivning er forbudt, de er nødt til at lovgive om det. Det er et argument for, at det, vi gjorde tidligere, skulle have lov til at blive gennemført.

Nu må vi så sige, at vi endte med at tabe den. Det var en overraskelse for mig. Men man kan sige, at det heldige så er, at der var andre elementer, hvor vi havde behov for at lave hullukning, hvor det så også kom til at omfatte det der med, at højesteretsafgørelsen var blevet et hul, og derfor havde vi inden for samme uge, hvor Højesteret underkendte os, også lovforslaget klar, der lukkede hullet.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Men det var en dyr overraskelse. Det kostede efter alt at dømme i hvert fald et trecifret million-

beløb, at skatteministeren blev overrasket. Sandheden er jo, at regeringen i en række andre sager har ændret lovgivningen på trods af, at der verserede retssager. Så der har altså i tidligere sager, lad mig bare nævne diskussionen om fradrag for annullering af næringsaktier, kunnet foretages lovændringer, uden at det har påvirket de sager, som Skatteministeriet har været i gang med at føre.

Derfor kunne man sige, at al den stund det her skattehul, elevatormodellen, har været kendt i adskillige år, har der været rigtig, rigtig mange chancer til lige at tage denne løsning med og dermed forhindre, at man stod i den situation, at man skulle ud og lade alle andre skatteborgere betale regningen for de smarte selskaber, der har spekuleret i det her.

(Kort bemærkning).

Skatteministeren (Kristian Jensen):

Det har også været sådan, at skattemyndighederne i rigtig mange år havde fået ret ved retsinstanser gående på, at den århusianske elevatormodel ikke var lovlig, og at vi dermed havde fuld hjemmel til at tilsidesætte dem, der benyttede sig af den.

Når vi snakker om, at skattelovgivningen er kompliceret, og at der er mange værnsregler, der er blevet bygget op, og som gør skattelovgivningen kompliceret, så er det lidt pudsigt at høre, at vi nu bliver bedt om at bygge en værnsregel op på et område, hvor Landsretten rent faktisk har sagt, at det her ikke er nødvendigt, fordi det, man foretager sig, er ulovligt.

Det er svært at få en forenkling af skattelovgivningen, når man beder om, at vi de steder, hvor vi rent faktisk vinder ved domstolene, også skal lave lovgivning.

Jeg er da ærgerlig over, at Højesteret ikke er enig med SKAT, for jeg mener sådan set, at lovgivningen var klar nok. Jeg må så konstatere, at Højesteret har en anden opfattelse, og Højesteret har det sidste ord i den sag. Derfor har vi her et lovforslag, der klart lukker det hul.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Nu udtalte jeg mig mod lovforslaget før, og det gør jeg stadig væk, men det er indlysende, at de dele af lovforslaget, der har at gøre med at lukke skattehuller, støtter vi fuldt ud, naturligvis, det har vi altid gjort, og det vil vi altid gøre. Men det kan jo være vanskeligt, når det er ét lovforslag.

Derfor vil jeg spørge skatteministeren: Kan vi ikke få delt lovforslaget op, så der er en del, der har med lukning af huller at gøre, og som vi kan stemme for, og så en anden del, der har med skattefri omlægning at gøre, så vi, der er imod det, kan stemme imod det. Det mener jeg altså også er at give klarhed i lovgivningen, så man kan se, hvad der er hvad. Så kan vi få en opdeling? Det har vi fået mange gange før her i Folketinget, og det kan vi også få her.

Kl. 13.25

(Kort bemærkning).

Skatteministeren (Kristian Jensen):

Jeg kan i hvert fald bekræfte, at vi siden regeringsskiftet på skatteområdet mange gange har lavet opdeling af lovforslag. Jeg mindes ikke, at det før regeringsskiftet var så enkelt at få den daværende regering til at dele lovforslag op. Men jeg vil gerne gå ind i en diskussion af, hvorvidt man kan lave en klar opdeling af, hvad der er hullukning, og hvad der ikke er. For der kan være forskellige opfattelser af, hvad der skulle være i hvilken del af det, og jeg mener ikke, det vil have nogen virkning, hvis man alligevel ikke kan lave en klar opdeling.

Men jeg er klar til at lave den opdeling, der kan sikre, at vi har det bredest mulige flertal bag ved at gennemføre regeringens politik.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):
Hr. Frank Aaen for den sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg skal selvfølgelig takke for tilsagnet om at se på det og bekræfte, at det er sket flere gange før, og at det på nogle områder har været nemmere i den her regerings tid, end det var i den forrige, er også korrekt.

Dog vil jeg sige, at det er velkendt både fra den gamle og den nuværende regerings tid, at man nogle gange bunker ting sammen, sådan at dem, man vil have til at stemme for et bestemt lovforslag, både skal stemme for noget skidt og noget godt på samme tid. Man har så aftalt, at man ikke vil opdele lovforslaget, sådan at de, der er imod det dårlige i lovforslaget, får lov til at stemme imod det ene og for det andet.

Derfor er der en gang imellem meget politik i det her, men jeg er så glad for, at vi kan få en overvejelse om at få det her lovforslag delt op.

(Kort bemærkning).

Skatteministeren (Kristian Jensen):

Nogle gange står man hjemme i køkkenet og laver mad og har planlagt en sursød ret, og for at få retten til at have den rette balance skal der både være det sure og det søde. Og når man en gang imellem står i det politiske køkken og skal lave en lovgivningspakke, som hænger sammen, hvor der f.eks. også er finansieringssementer til udgifter andre steder, er man, for at få den rigtige balance, også nødt til at lave en politisk sursød ret. Men hvis man har en ret, hvor det ikke er et spørgsmål om, at der er en nødvendig balance, så er det min opfattelse, at det er en styrke at have det bredest mulige parlamentariske flertal bag en regerings politik, og derfor er jeg altid åben for en sådan drøftelse.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til skatteministeren.

Jeg håber så, at alle landets husmødre og husfædre hørte efter, hvordan man laver en god ret.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 30. januar 2007 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Med hensyn til de øvrige møder i den kommende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 13.28